

ERF GOED EN VISIE

architectuur- en
adviesbureau voor
erfgoedprojecten

GEÏNTEGREERD BEHEERSPLAN

Hof ten Beygaerden Sint-Pieters-Leeuw **versie 12.03.2024**

Hof ten Beygaerden
Hoogstraat 151 . 1600 Sint-Pieters-Leeuw
Gelegen in een erfgoedlandschap . RUP 'Open Ruimte' 20.08.2014

Opdrachtgever

Marie de le Court
Hoogstraat 151 . 1600 Sint-Pieters-Leeuw

Opgemaakt door

Erfgoed en Visie bv
Frankrijklei 166 . 2000 Antwerpen

Landmax bv
Everdongenlaan 15. 2300 Turnhout

Colofon

Architectenbureau : Erfgoed en Visie bv

Nationale Bank . Frankrijklei 166 . B-2000 Antwerpen

Boswachterwoning . Lierselei 84 . B-2390 Malle

Telefoon : +32 (0)3 309 09 93

E-mail : architecten@erfgoed-en-visie.be

Website : www.erfgoed-en-visie.be

Projectverantwoordelijke : Edith Vermeiren

Projectmedewerker : Birgit Grieten

Phaedra Berkvens

Maarten Meukens

Landschapsbureau : Landmax bvba

Everdongenlaan 15 . B-2300 Turnhout

Telefoon : +32 (0)14 26 25 00

E-mail : info@landmax.be

Website : www.landmax.be

Projectverantwoordelijke : Jeroen Truyen

Projectmedewerker : Jonas Lequeu

Maarten Decoene

Geldigheid beheersplan : 2024 tot 2048

Kaftillustratie :

"Luchtfoto van Hof ten Beygaerden. (Bron: Geopunt)"

"De oostelijke stalvleugel van de hoeve in de zomer van 2022."

© Erfgoed en Visie bv

Alle afbeeldingen zijn eigendom van Erfgoed en Visie bv, tenzij anders vermeld. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

1.	VERKENNING	7
1.1.	VOORBESCHOUWING	7
1.2.	ALGEMENE BESCHRIJVING	8
1.2.1.	EIGENDOM, ZAKELIJKE EN PERSOONLIJKE RECHTEN	8
1.2.2.	AFBAKENINGEN PROJECTGEBIED	9
1.2.3.	SITUERING EN JURIDISCHE CONTEXT	10
1.3.	BESPREKING VAN DE DRIE FUNCTIES OP HET DOMEIN VOLGENS NATUURBEHEERSPLAN	16
1.3.1.	ECOLOGISCHE FUNCTIE	16
1.3.2.	ECONOMISCHE FUNCTIE	17
1.3.3.	SOCIAAL-ERFGOEDKUNDIGE FUNCTIE	18
1.4.	GLOBAAL KADER	19
1.4.1.	AFBAKENING GLOBAAL KADER	19
1.4.2.	LANDSCHAPSVISIE	19
1.4.3.	AMBITIENIVEAU	19
1.4.4.	INVULLING VAN DE DRIE FUNCTIES OP HET TERREIN	19
1.4.5.	GEWENSTE NATUURSTREEFBEELDEN	20
1.5.	WERKPLAN INVENTARISATIE	21
1.6.	BEKENDMAKING CONSULTATIE	21
2.	HISTORISCHE NOTA	22
2.1.	BOUWHISTORISCHE BESCHRIJVING	22
2.2.	LANDSCHAPHISTORISCHE BESCHRIJVING	26
2.2.1.	INLEIDING	26
2.2.2.	18 ^{DE} EEUW	27
2.2.3.	19 ^{DE} EEUW	29
2.2.4.	TOPOGRAFISCHE KAARTEN (EINDE 19 ^{DE} EN 20 ^{STE} EEUW)	32
2.2.5.	HUIDIGE SITUATIE	33
2.2.6.	CONCLUSIE LANDSCHAPPELIJKE EVOLUTIE	34

3.	INVENTARIS	35
3.1.	INVENTARIS ERFGOEDELEMENTEN	35
3.1.1.	RUIMTELIJKE CONTEXT	35
3.1.2.	HOF TEN BEYGAERDEN	37
3.1.3.	DIAGNOSE	47
3.1.4.	LANDSCHAPPELIJK ERFGOED	61
3.2.	INVENTARIS NATUURELEMENTEN	76
3.2.1.	METHODE	76
3.2.2.	INDELING IN BEHEEREENHEDEN (BE)	76
3.2.3.	BESCHRIJVING VAN DE BOSSEN	76
3.2.4.	BESCHRIJVING VAN DE KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN (KLE)	81
3.2.5.	FAUNA	82
3.2.6.	EXOTEN	82
3.2.7.	CONCLUSIES NAAR BEHEER	82
4.	BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN	83
4.1.	BOUWKUNDIG ERFGOED	83
4.1.1.	CONTEXT	83
4.1.2.	MOTIVATIE EN VERDUIDELIJING	83
4.2.	LANDSCHAPPELIJK ERFGOED	84
4.2.1.	NATUURWETENSCHAPPELIJKE WAARDE	84
4.2.2.	HISTORISCHE WAARDE	84
4.2.3.	ESTHETISCHE WAARDE	84
4.2.4.	RUIMTELIJK-STRUCTURERENDE WAARDE	84

5.	VISIE EN BEHEERSDOELSTELLINGEN	85
5.1.	VISIE	85
5.2.	BEHEERSDOELSTELLINGEN	85
5.2.1.	BOUWKUNDIG ERFGOED	85
5.2.2.	LANDSCHAPPELIJK ERFGOED	87
5.3.	NATUURWAARDEN	88
5.3.1.	BEHEERVISIE	88
5.3.2.	BEHEERSDOELSTELLINGEN	88
5.3.3.	CRITERIA GEÏNTEGREERD NATUURBEHEER	88
5.3.4.	ECOLOGISCHE BEHEERSDOELSTELLINGEN	90
5.3.5.	ECONOMISCHE BEHEERSDOELSTELLINGEN	92
5.3.6.	SOCIAAL-ERFGOEDKUNDIGE BEHEERSDOELSTELLINGEN	92

6.	OPSOMMING EN VERANTWOORDING BEHEERSMAATREGELEN	93
6.1.	BOUWKUNDIG ERFGOED	93
6.1.1.	VOORONDERZOEKEN	93
6.1.2.	EENMALIGE MAATREGELEN STALLEN	93
6.1.3.	EENMALIGE MAATREGELEN WOONHUIS	95
6.1.4.	EENMALIGE MAATREGELEN SCHUUR	96
6.1.5.	EENMALIGE MAATREGELEN BIJGEBOUWEN	98
6.1.6.	WEDERKERENDE MAATREGELEN	99
6.1.7.	SAMENVATTENDE TABELLEN	102
6.2.	LANDSCHAPPELIJK ERFGOED	108
6.2.1.	INLEIDING	108
6.2.2.	EENMALIGE MAATREGELEN	108
6.2.3.	WEDERKERENDE MAATREGELEN	110
6.3.	NATUURELEMENTEN	113
6.3.1.	BEHEERSMAATREGELEN GESLOTEN VEGETATIES	113
6.3.2.	BEHEER OPEN EN HALFOPEN VEGETATIES	118
6.4.	SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN	120
6.4.1.	SUBSIDIES IN KADER VAN HET NATUURBEHEERSPLAN	120
6.4.2.	SUBSIDIES IN KADER VAN HET ERFGOEDBEHEERSPLAN	121
7.	VOORSTEL VAN OPVOLGING EN EVALUATIE	122
7.1.	ERFGOED	122
7.2.	NATUUR: NATUURSTREEFBEELDEN EN DOELSOORTEN	122
8.	BIJLAGEN	124

1. VERKENNING

1.1. VOORBESCHOUWING

Voor de hoeve Hof ten Beygaerden en de omgeving errond wordt met alle betrokken partijen gestreefd naar een inclusieve visie waarbij een globaal en geïntegreerd beheersplan wordt opgemaakt voor de site en dit zowel voor de landschappelijke als voor de bouwkundige erfgoedelementen. Dit is niet alleen een visie van behoud en beheer, maar evengoed een visie waarbij aandacht wordt besteed aan de ontsluiting van de site. De beheervisie voor het projectgebied is volledig ingebed in dit globale, geïntegreerde beheersplan. Het domein heeft een oppervlakte van ongeveer 14,88 ha en is gelegen te Sint-Pieters-Leeuw.

Het geïntegreerd beheersplan bevat overeenkomstig het Onroerenderfgoeddecreet en het aangepaste natuurdecreet volgende onderdelen:

- een beschrijving van de bestaande toestand inclusief historische nota;
- een globaal kader voor de ecologische, de sociale en de economische functie;
- de beheersdoelstellingen,
- de beheersmaatregelen die genomen zullen worden om de beheersdoelstellingen te realiseren;
- de wijze waarop de realisatie van de beheersdoelstellingen wordt opgevolgd en geëvalueerd.

In de praktijk zal onderscheid gemaakt worden tussen de hieronder weergegeven hoofdstukken van het beheersplan (cfr. Bijlage 1 van het ontwerp BVR inzake beheersplannen en reservaten):

- Hoofdstuk 1: Verkenning
Hierin worden een algemene beschrijving en een globaal kader voor de ecologische, de sociale en de economische functie weergegeven.
- Hoofdstuk 2: Historische nota
- Hoofdstuk 3: Inventaris
Hierin wordt een meer gedetailleerde beschrijving van de bestaande toestand weergegeven.
- Hoofdstuk 4: Beschrijving van de erfgoedwaarden
- Hoofdstuk 5: Visie en beheersdoelstellingen
Hierin worden de beheersdoelstellingen weergegeven.
- Hoofdstuk 6: Opsomming en verantwoording beheersmaatregelen
Hierin worden beheersmaatregelen die genomen zullen worden om de beheersdoelstellingen te realiseren, weergegeven.
- Hoofdstuk 7: Voorstel van opvolging en evaluatie
Hierin wordt de wijze waarop de realisatie van de beheersdoelstellingen zal worden opgevolgd en geëvalueerd, weergegeven.

Erfgoedbeheersplan	Natuurbeheersplan	Geïntegreerd beheersplan
1. Identificatie	1. Verkenning	1. Verkenning
2. Historische nota		2. Historische nota
3. Inventaris van de erfgoedelementen	2. Beschrijving van de bestaande toestand	3. Inventaris
4. Erfgoedwaarden		4. Beschrijving van de erfgoedwaarden
5. Visie en doelstellingen	3. Globaal kader voor de ecologische, sociale en economische functie; 4. Beheersdoelstellingen	5. Visie en beheersdoelstellingen
6. Beheersmaatregelen	5. Beheersmaatregelen die genomen zullen worden om de beheersdoelstellingen te realiseren	6. Opsomming en verantwoording beheersmaatregelen
7. Opvolging	6. Wijze waarop de realisatie van de beheersdoelstellingen wordt opgevolgd en geëvalueerd	7. Voorstel van opvolging en evaluatie

1.2. ALGEMENE BESCHRIJVING

1.2.1. EIGENDOM, ZAKELIJKE EN PERSOONLIJKE RECHTEN

Het projectgebied is in eigendom van Yves de le Court. In onderstaande tabel worden de (delen van de) percelen, inclusief de werkelijke oppervlaktes, aangegeven die deel uitmaken van het geïntegreerd beheersplan. Alle percelen zijn gelegen in de gemeente Sint-Pieters-Leeuw, afdeling 3, sectie K.

Perceel	Oppervlakte (ha) binnen geïntegreerd beheersplan	EBP	NBP	Beheerseenheid
225c	0,33			6
256c	0,14			14
256d (deel)	0,56			14
257b (deel)	0,30			13
258b	0,74			12
260a	0,35			12
262b	0,41			12
263b	0,41			12
264b	0,35			12
265b	0,33			12
266b	0,32			12
267a	0,24			12
269b	0,41			12
270b	0,15			12
307a	0,44			7
325a	0,67			7
326a	0,25			7

De afbakening van het erfgoedbeheersplan en natuurbeheersplan zijn niet hetzelfde (zie verder). Middels een kleurcode wordt aangegeven welk perceel in welk plan opgenomen is.

De totale oppervlakte van het natuurbeheersplan is 15,72 ha en van het erfgoedbeheersplan is het 7,06 ha.

Perceel	Oppervlakte (ha) binnen geïntegreerd beheersplan	EBP	NBP	Beheerseenheid
327a	0,23			7
328a	0,21			7
329a	1,12			7
330a	1,02			9
332b (deel)	0,30			5
332d (deel)	2,03			5, 6, 8, 9, 10
334f (deel)	1,82			6, 11
336b	0,11			/
337b	0,24			/
343a (deel)	0,39			3
346	0,30			4
347	0,73			4
348a	0,58			4
380 (deel)	0,05			1
381a (deel)	0,44			1
382 (deel)	0,10			1

1

2

Afb. 1. Afbakening
erfgoedbeheersplan.
Bron: Geoportaal AOE

Afb. 2. Afbakening
natuurbeheersplan.
Bron: Geoportaal AOE

1.2.2. AFBAKENINGEN PROJECTGEBIED

Afbakening erfgoedbeheersplan

De afbakening van het erfgoedbeheersplan wordt gevormd door de hoeve met omliggende graslanden en hoogstamboomgaard en een bosperceel met historisch microreliëf. Deze hoeve is gelegen binnen een beschermd erfgoedlandschap. De hoeve vormt met haar directe omgeving een kenmerkend geheel: in de nabije omgeving zijn historisch zelfvoorzienende hoeves immers een typisch element. Langsheen de Hoogstraat zijn er meerdere van deze hoeves terug te vinden.

Afbakening natuurbeheersplan

Het natuurbeheersplan heeft een ruimere afbakening dan het erfgoedbeheersplan. In het natuurbeheersplan zijn alle houtige elementen opgenomen die in eigendom zijn van de opdrachtgever. Dit zijn voornamelijk de populierbossen in de vallei van de Zuunbeek en de vallei van de Beek. Dit wordt aangevuld met de bomenrijen van populier op het eigendom.

Afb. 3. Afbakening GRUP
erfgoedlandschap

1.2.3. SITUERING EN JURIDISCHE CONTEXT

1.2.3.1. SITUERING OP TOPOKAART EN ORTHOFOTO

Zie bijlage 1 - Kaart 1: Situering op topokaart

Zie bijlage 1 - Kaart 2: Situering op orthofoto

Het landgoed is gelegen ten westen van het centrum van de gemeente Sint-Pieters-Leeuw. De bossen en graslanden zijn gelegen rond de hoeve hof ten Beygaerden in de Hoogstraat.

De populierenbossen zijn voornamelijk gelegen langs beide zijden van de Zuunbeek in de vallei. De Zuunbeek kent een recente hermeandering en een zone die in het verleden is rechtgetrokken.

Op de valleiflank rondom de hoeve zijn verschillende populierenkamers aanwezig en een oude hoogstamboomgaard.

1.2.3.2. BESTEMMING VOLGENS HET GEWESTPLAN

Zie bijlage 1 - Kaart 3: Situering op het gewestplan

Het landgoed is volgens het gewestplan gelegen in natuurgebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De Zuunbeekvallei en de vallei die uit het noorden naar de Zuunbeek loopt zijn ingekleurd als natuurgebied.

De hoger gelegen zones zoals graslanden, populierenkamers en de hoogstamboomgaard zijn ingekleurd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Bestemming	Beheereenheden	Oppervlakte (ha)
Natuurgebied	6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14	12,37
Landschappelijk waardevol agrarisch gebied	1, 2, 3, 4, 5, 8	3,35

Tabel: Situering van de beheereenheden op het gewestplan

1.2.3.3. RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Gemeentelijk:

Voor het beheersplangebied op het grondgebied van Halle is geen Ruimtelijk uitvoeringsplan van toepassing.

Voor het deel van het beheersplangebied op grondgebied van Sint Pieters Leeuw is er wel een ruimtelijk uitvoeringsplan van toepassing.

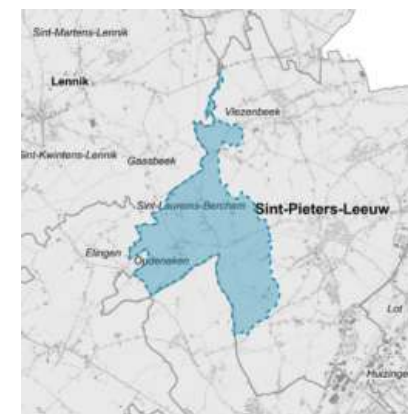
GRUP Sint-Pieters-Leeuw: Open ruimte:

Het deelgebied van het beheersplan dat gelegen is binnen dit gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan valt onder gecompartmenteerd landbouwgebied. Binnen dit gebied is de hoofdbestemming landbouw voor grondgebonden agrarische bedrijven. De nevenbestemmingen omvatten onder andere landschapszorg en natuurbehoud en ontwikkeling.

Onder de bestemming gecompartmenteerde landschap valt het bewaren en het versterken van de huidige compartimentering met kleine landschapselementen zoals hagen, heggen, perceelrandbegroeiing, bomenrijen en boomgaarden. Er wordt gestreefd naar afsluitingen van een natuurlijke aard zoals perceelrandbegroeiing, al dan niet in combinatie met draad.

De huidige karakteristieke elementen moeten behouden blijven.

Het GRUP zorgt voor een afbakening van het erfgoedlandschap Oudenaken-Sint-Laureins-Berchem. Dit werd aangeduid op basis van de vastgestelde ankerplaats 'Gaasbeek, Sint-Laureins-Berchem, Oudenaken en Elingen'. Het GRUP werd goedgekeurd op 21/04/2015.

Afb. 4.
Erfgoedobjecten in de
onmiddellijke omgeving van
'Hof ten Beygaerden'.
Bron: Geoportaal AOE

1.2.3.4. BESCHERMINGSSTATUUT VOLGENS NATIONALE EN INTERNATIONALE WETGEVING

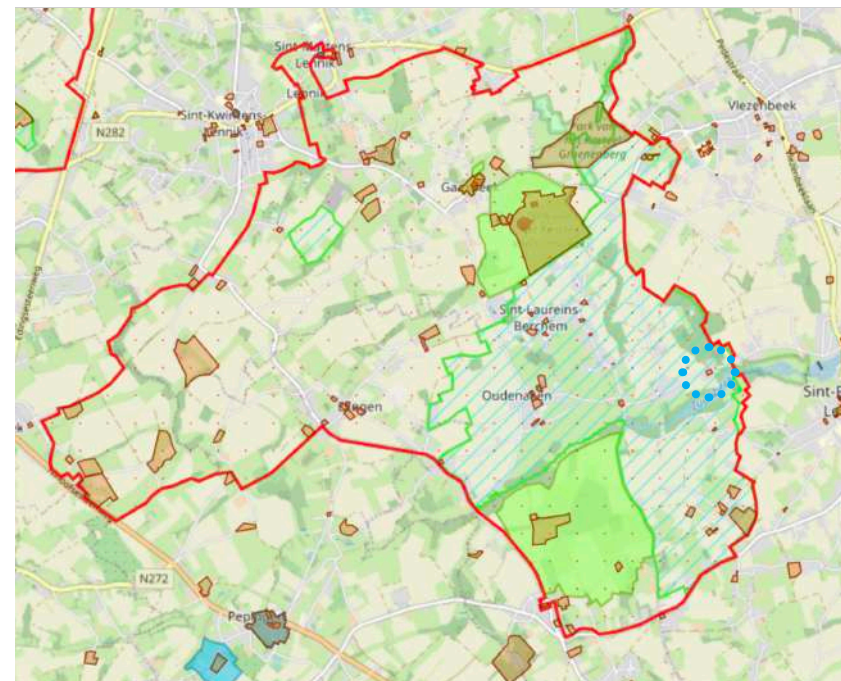
1.2.3.4.1. Bescherming volgens de erfgoedwetgeving

Het projectgebied is opgenomen binnen het erfgoedlandschap 'Oudenaken - Sint-Laureins-Berchem', vastgelegd binnen het RUP 'Open Ruimte' van de gemeente Sint-Pieters-Leeuw.

Daarnaast is de hoeve vastgesteld op de inventaris van het bouwkundig erfgoed en is de bredere landschappelijke context vastgesteld als landschapsatlasrelict.

<i>Naam</i>	Hoeve Hof ten Beygaerden
<i>Adres</i>	Hoogstraat 151 . 1600 Sint-Pieters-Leeuw
<i>Beschermingsstatuut</i>	Vastgesteld bouwkundig erfgoed
<i>Beschermingsbesluit</i>	MB 08.10.2021 (ID 40635)
<i>Beschrijving</i>	De hoeve is vastgesteld vanwege zijn architecturale en historische waarde.

<i>Naam</i>	Oudenaken – Sint-Laureins-Berchem
<i>Beschermingsstatuut</i>	Erfgoedlandschap
<i>Beschermingsbesluit</i>	MB 21.04.2015 (ID 113460)
<i>Beschrijving</i>	Het erfgoedlandschap werd aangeduid op basis van de vastgestelde ankerplaats 'Gaasbeek, Sint-Laureins-Berchem Oudenaken en Elingen' bij gemeentelijk RUP 'Open Ruimte'.

<i>Naam</i>	Gaasbeek, Sint-Laureins-Berchem, Oudenaken en Elingen
<i>Beschermingsstatuut</i>	Vastgesteld landschapsatlasrelict
<i>Beschermingsbesluit</i>	MB 24.12.2008 (ID 10298)
<i>Beschrijving</i>	Het gebied is vastgesteld in de landschapsatlas vanwege zijn natuurwetenschappelijke, historische, esthetische, sociaal-culturele en ruimtelijk-structurerende waarde.

1.2.3.4.2. Bescherming volgens de natuurwetgeving

Zie bijlage 1 - Kaart 4: Beschermingszones

Vlaamse ecologisch netwerk (VEN)

De natuurlijke structuur in Vlaanderen bestaat in de eerste plaats uit de gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON). Het Vlaams Ecologisch Netwerk is het geheel van gebieden met een actuele of potentiële hoge natuurwaarde waarin een specifiek beleid inzake natuurbehoud gevoerd wordt. Natuur heeft in VEN-gebied een hoofdfunctie. De VEN- gebieden liggen verspreid over heel Vlaanderen en bestaat uit grote eenheden natuur (GEN) en grote eenheden natuur in ontwikkeling (GENO). Het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk is een aanvulling op en bescherming voor het netwerk van VEN-gebieden en bestaat uit natuurverwevingsgebieden (NVWG) en natuurverbindingsgebieden (NVBG) . Het geeft bijkomende kansen aan planten en dieren maar natuur is niet de hoofdfunctie. De regels voor VEN-gebied zijn niet van toepassing op woon- of bedrijfsperceel van legale woningen of bedrijven.

De bossen in het valleigebied van de Zuunbeek zijn gelegen in het VEN-gebied 'De Vallei van de Zuunbeek en zijlopen'. Dit is een zone die bij zware regenval kan dienen als overstromingsgebied.

Soortenbeschermingsprogramma

Het Soortenbesluit voorziet de mogelijkheid tot het opstellen van een soortenbeschermingsprogramma. Zo'n programma wordt in overleg met de betrokken doelgroepen opgesteld en omvat een aantal maatregelen met als doel ervoor te zorgen dat een soort (of meerdere soorten) binnen Vlaanderen in een gunstige staat verkeren. Een soortenbeschermingsprogramma wordt door de minister vastgesteld en heeft een looptijd van 5 jaar. Daarna kan het op basis van een evaluatie worden verdergezet, al dan niet met de nodige aanpassingen. Een vastgesteld soortenbeschermingsprogramma is dus een officieel document en niet vrijblijvend. De gemaakte afspraken binnen zo'n programma zijn beslist beleid en dus bindend.

Er zijn geen soortbeschermingsprogramma's actief binnen het beheersplangebied.

Natura 2000

Natura 2000 staat voor een Europees netwerk van beschermde gebieden. Het netwerk is de hoeksteen van het Europese natuurbeleid. Door middel van Natura 2000 wil Europa de biodiversiteit in haar lidstaten behouden en beschermen. Alle gebieden die aangeduid zijn in kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn behoren tot het Natura 2000 netwerk.

Het gebied is niet gelegen in vogelrichtlijngebied.

Het volledige beheersplangebied is wel gelegen in het habitatrictlijngebied "Hallerbos en nabije boscomplexen met brongebieden en heiden" met gebiedscode "BE2400009-9". De essentieel beschouwde gebieden binnen dit managementplan zijn boshabitat met natuurstreefbeeld 9130 en 91E0.

Het gedeelte van de Zuunbeekvallei dat binnen dit beheersplan valt is in het managementplan ingekleurd als "deels habitat" en "valleibos 91E0". Er wordt gestreefd naar een richtwaarde van 37ha bosuitbreiding van dit type verdeeld over de verschillende deelgebieden van het managementplan binnen het boslandschap. Er wordt gestreefd naar een habitatkwaliteit die voldoet aan de eisen voor vuursalamander en bronlibel.

Binnen het managementplan worden prioritaire inspanningen opgesomd. Volgende zijn relevant voor het projectgebied:

- PI1: Kwaliteit verbeterende maatregelen om soortenrijke oude boskernen verder te versterken.
- PI2: Toename van habitat door omvorming van naalldhoutaanplanten en van populieraanplanten
- PI3: Bosuitbreiding in de vallei
- PI5: Uitbreiding van de permanente graslandhabitats (typisch landschap met KLE van de streek)
- PI6: Werken aan de waterloop- meanderende beken terug in het landschap
- PI7: Bufferzones in het valleilandschap
- PI8: Versterken van het netwerk van kleine landschapselementen

Deze prioritaire inspanningen zijn opgenomen in het deelgebied van het managementplan waar het beheersplangebied in gevestigd is.

1.2.3.5. BIOLOGISCHE WAARDERINGSKAART

Zie bijlage 1 - Kaart 5: Biologische waarderingskaart

De biologische waarderingskaart maakt aan de hand van een uniforme lijst van karterings-eenheden een inventaris op van de voorkomende vegetatie. Op basis van vier criteria (zeldzaamheid, biologische kwaliteit, kwetsbaarheid en vervangbaarheid) krijgt ieder ecotoop een waardering van biologisch zeer waardevol tot biologisch minder waardevol.

De biologische waarderingskaart werd in 2018 geüpdatet voor het volledige gebied. Er zal geen nieuwe update gebeuren van de BWK.

Het gebied bestaat momenteel uit voornamelijk vochtige populierbossen met kenmerken van valleibossen. In het gebied zijn ook enkele bomenrijen van populier aanwezig.

Ten westen van de hoeve is er een hoogstamboomgaard aanwezig in gedegradeerde staat.

De volgende karteringseenheden (eerste eenheid BWK-formule) worden in de beheereenheden gevonden. Er zijn verschillende combinaties mogelijk van onderstaande codes.

Code kartering	Uitleg	Waardering
Hp	Soortenarm permanent cultuurgrasland	Mw
Kbp	Bomenrij van populier	W
Kbs	Bomenrij van wilg	W
Hj	Hoogstamboomgaard	Wz
Kn	Veedrinkpoel	Z
Lhb	Populierbestanden op vochtige bodem met houtige ondergroei	W
Lhi	Populierbestanden op vochtige bodem met kruidachtige ondergroei	W
N sal pop	Bos met wilg en populier	W
Va-	Alluviaal elzen-essenbos gedegradéerd	Z
Hpr+	Soortenrijk weilandcomplex met veel microreliëf	W

Tabel: Biologische waarderingskaart (versie 2)

1.2.3.6. ACTUEEL HABITAT

Zie bijlage 1 - Kaart 6: Actueel habitat

De habitatkaart geeft de huidige locaties van de gebieden die ingekleurd zijn al Natura 2000 habitatgebied. Deze gebieden worden gekenmerkt door een code die gekoppeld is aan een Natura 2000 habitat streefbeeld.

Een gedeelte van de populierbossen is aangeduid als gedeeltelijk habitat 91E0_va. Dit zijn bossen die kenmerken hebben van valleibossen.

Een klein gedeelte van de beheereenheid ten noorden van de Hoogstraat is gelegen in actueel habitat 91E0_va en 91E0_vc.

Habitatype/ regionaal belangrijke biotoop	Omschrijving	Opp. (ha)
91E0_va gh	Gedeeltelijk habitat: valleibos + geen habitat	5,43
91E0_va en 91E0_vc	Valleibossen en bronbos	0,26

Tabel: Europese habitattypes (habitatkaart, 2016)

1.2.3.7. ABIOTISCHE OMSTANDIGHEDEN

1.2.3.7.1. Bodem

Zie bijlage 1 - Kaart 7: Bodemkaart

Op basis van een intensieve bodemkartering gedurende de jaren '50 tot '70 werd de Belgische bodemkaart opgesteld. Deze bodemkaart steunt op het Belgische bodemclassificatiesysteem. Op de bodemkaart wordt ieder bodemtype beschreven door de bodemserie. De standaard bodemserie bestaat uit 3 letters die betrekking hebben op de drie hoofdkenmerken van het bodemprofiel. De eerste staat voor de textuur, de tweede voor de vochtigheid en de derde voor de profielontwikkeling of horizonopvolging.

Het beheersplangebied bestaat uit een valleigebied met natte leem met klei op een ondiep niveau. Op sommige plekken komt de klei aan de oppervlakte en zijn dit zones van natte klei. Hoger op de flanken van de vallei is droge leem aanwezig.

Bodemtype	Oppervlakte (ha)	Percentage van totaal
Droge leem	2,33	14,8%
Natte leem	8,11	51,5%
Natte klei	3,31	21%
Vochtige leem	1,97	12,7%

Tabel: Voorkomende bodemtypes en hun oppervlakte

1.2.3.7.2. Reliëf

Zie bijlage 1 - Kaart 8: Hoogtekaart (DTM)

Het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen (DHMV) is een zeer gedetailleerde topografische opname van heel Vlaanderen. Het DHMV wordt gerealiseerd door 'Light Detection And Ranging'. Het is een remote sensing techniek waarbij de afstand tot objecten wordt gemeten. Door zijn precisie en gedetailleerdheid biedt het heel wat informatie over locaties die soms van op de grond moeilijk waarneembaar zijn. Het digitaal terreinmodel is afgeleid van de LiDAR-hoogtegegevens die in het kader van het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II (DHMV II) werden ingewonnen. Het geeft de hoogte weer van het grondniveau ten opzichte van het Belgisch nul-niveau (gemiddeld laagwater te Oostende).

Het gebied is gelegen tussen een hoogte van 25 meter tot 48 meter.

Het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen werd gemaakt in 2014. Op deze kaart is veel microreliëf in de valleibossen. Dit zijn voornamelijk afwateringsstructuren die in het verleden zijn aangelegd in de weilanden om deze te kunnen hooien en te laten begrazen. Deze structuren monden haaks uit op de rechtgetrokken loop van de Zuunbeek. Andere afwateringsgrachten hebben geen vaste patronen doorheen de percelen.

In beheereenheid 6 is de oude vijverstructuur die op de historische kaarten zichtbaar was terug te vinden met omliggend veel microreliëf.

De andere beheereenheden liggen hoger in het landschap. Gedeeltelijk op de flanken van de vallei en gedeeltelijk in een kleinere vallei die uitmond in de Zuunbeekvallei.

In 2017 werd de hermeandering van de Zuunbeek uitgevoerd ter hoogte van dit landgoed. Dit is niet zichtbaar op de DTM kaart. De nieuw gevormde meanderende Zuunbeek loopt langs de noordelijke grens van de beheereenheden ten zuiden van de Zuunbeek.

1.2.3.7.3. Hydrologie

Zie bijlage 1 - Kaart 9: Hydrologie

Deze kaart is gebaseerd op de Vlaamse hydrografische atlas. In deze atlas werden alle bevaarbare en niet bevaarbare waterlopen opgenomen. De toestand van de waterloop en de beheerder worden hierin eveneens weergegeven.

Binnen het beheersplangebied lopen 4 waterlopen. De grootste waterloop is de 'Zuunbeek oude loop'. Dit is een waterloop van 1e categorie. De 2e grootste waterloop is de Zuunbeek. Dit gedeelte van de Zuunbeek is de hermeandering die uitgevoerd werd in 2017. Deze loop staat niet geklasseerd. Dit komt allicht doordat hermeandering nog maar zo recent werd uitgevoerd.

De overige 2 waterlopen zijn waterlopen van 3e categorie. Dit is in het noorden de waterloop 'Beek' en in het zuiden van het beheersplangebied de 'Ketelbeek'.

Naam waterloop	Categorie	Beheerder
Zuunbeek oude loop	1e	Vlaamse milieumaatschappij
Zuunbeek	Niet geklasseerd	Vlaamse milieumaatschappij
Ketelbeek	3e	Gemeente
Beek	3e	Gemeente

Tabel: Waterlopen met hun beheerders

1.3. BESPREKING VAN DE DRIE FUNCTIES OP HET DOMEIN VOLGENS NATUURBEHEERSPLAN

In dit hoofdstuk wordt een oplisting gegeven van de gekende sterktes, zwaktes, opportuniteiten en bedreigingen voor de ecologische, de economische en de sociaal-erfgoedkundige functie. Hierin worden volgende aspecten verwerkt:

- 1° de huidige toestand;
- 2° de van toepassing zijnde beschermingsstatuten en de gevolgen hiervan voor het beheer van het terrein in relatie met de omgeving;
- 3° de potenties van het terrein;
- 4° de visie van de beheerder(s).

1.3.1. ECOLOGISCHE FUNCTIE

1.3.1.1. BESCHRIJVING HUIDIGE TOESTAND/ACTUEEL AANWEZIGE NATUURWAARDEN

Het gebied bestaat voornamelijk uit populieropstanden met een ondergroei van inheems loofhout. In de onderetage zijn enkel sleutelsoorten van valleibossen terug te vinden zoals slanke sleutelbloem en gele dovenetel. In de bossen is veel microreliëf terug te vinden. Dit zorgt voor een variatie in habitats. Er zullen vochtigere en drogere zones aanwezig zijn. Dit komt ten goede van de biodiversiteit.

1.3.1.2. STERKTES, ZWAKTES, OPPORTUNITEITEN EN BEDREIGINGEN

Sterktes

- Inheemse ondergroei in populieropstanden
- Aanwezigheid oude bomen in hoogstamboomgaard in de omgeving
- Microreliëf aanwezig in de bossen
- Oud-bosflora zoals sleutelbloem
- Variatie in de structuur in de omgeving: bossen en open/halfopen landschappen met stromend water

Zwaktes

- Groot aandeel populieropstanden

Opportuniteiten

- Omvorming naar vochtige bossen
- Aanleggen van soortenrijke bosranden

Bedreigingen

- Aanwezigheid reuzenbalsemien kan zorgen voor een grote verspreiding van de soort bij overstromingen

1.3.1.3. POTENTIE VAN DE PLEK

Ontwikkelen van soortenrijke vochtige bossen met een hoge biodiversiteit in de vallei. Deze bossen kunnen een bufferende capaciteit hebben bij overstromingen.

Op de hoger gelegen flanken kunnen droge habitatbossen ontwikkeld worden. In de beheereenheden waar populier behouden blijft kan er gekozen worden voor de aanplant van een inheemse nevenetage.

1.3.1.4. VISIE VAN DE EIGENAARS

De eigenaars wensen een gedeelte van de bossen om te vormen naar inheemse habitatbossen met aandacht voor de ontwikkeling van bosranden en structuur in de vegetatie.

1.3.2. ECONOMISCHE FUNCTIE

1.3.2.1. BESCHRIJVING HUIDIGE TOESTAND

Voor de bossen is de economische functie momenteel van groot belang. De bossen werden in het verleden aangeplant met populier met het oog op houtproductie. De bossen zijn voornamelijk van een gelijke leeftijd en hebben grotendeels kaprijpe dimensies.

1.3.2.2. STERKTES, ZWAKTES, OPPORTUNITEITEN EN BEDREIGINGEN

Sterktes

- Kaprijpe opstanden
- Grote oppervlakte van opstanden
- Sterke groei in bomenrijen. Gemiddelde jaarlijkse omtrekaanwas tot 10cm
- Spreiding tussen verschillende klonen

Zwaktes

- Roestgevoelige klonen (beperkt aanwezig)
- Relatief sterke gelijkjarigheid van de populierenopstanden.

Opportunities

- Gedeeltelijk behoud van populierenteelt

Bedreigingen

- Aantasting door de roestschimmel en andere aantastingen in de populieren kunnen zorgen voor een vroegtijdige aftakeling van de bomen. Hierdoor kunnen ze dalen in houtwaarde

1.3.2.3. POTENTIE VAN DE PLEK

De jachtfunctie binnen het gebied kan behouden blijven. De productiefunctie van hout kan behouden blijven in bepaalde delen door het behoud van populier. Op andere locaties kan houtproductie een nevenfunctie zijn of op lange termijn een opbrengstfunctie hebben wanneer het gecombineerd wordt met een ecologisch beheer in functie van het natuurstreefbeeld.

1.3.2.4. VISIE VAN DE EIGENAARS

De eigenaars wensen een zone te behouden waar houtproductie een primaire functie heeft. In andere zones zal de houtproductie een nevenfunctie hebben. Samen met jacht is de houtproductie in deze zones de ondergeschikt aan de ecologische ontwikkeling.

1.3.3. SOCIAAL-ERFGOEDKUNDIGE FUNCTIE

1.3.3.1. BESCHRIJVING HUIDIGE TOESTAND

Het gebied is momenteel toegankelijk voor het publiek. Het gebied kent een grote erfgoedkundige waarde door de aanwezigheid van een oude hoogstamboomgaard aan een hoeve. In de bossen is het oude microreliëf van voormalige graslanden in de vallei.

1.3.3.2. STERKTES, ZWAKTES, OPPORTUNITEITEN EN BEDREIGINGEN

Sterktes

- Rustgebied voor fauna en flora
- Hoge erfgoedkundige waarde van hoogstamboomgaard
- Oud-bosflora aanwezig

Zwaktes

- Bruggen aan stuwten die vanop de openbare weg toegankelijk zijn

Opportunities

- Openstellen hoogstamboomgaard voor geleide wandelingen

Bedreigingen

- Wildrecreatie door wandelaars

1.3.3.3. POTENTIE VAN DE PLEK

Het private karakter van het domein zorgt voor een rustgebied voor fauna en flora. Dit komt ten goede bij de ontwikkeling van de verschillende habitats. De ecologische kwaliteit zal toenemen en de bijbehorende fauna zal volgen wanneer het gebied voldoende rust kent.

1.3.3.4. VISIE VAN DE EIGENAARS

De eigenaars wensen het gebied toegankelijk te houden en om voldoende rust te bieden aan fauna en flora. De eigenaars zullen 1 maal per jaar een geleide wandeling organiseren doorheen het landgoed.

1.4. GLOBAAL KADER

Het globaal kader beschrijft op hoofdlijnen de volgende aspecten:

- 1° de invulling van de drie functies van het terrein en de differentiatie ervan over het terrein;
- 2° de gewenste natuurstreefbeelden en/of doelen voor soorten die men op lange termijn voor het terrein wil bereiken. Hierbij gebeurt een toetsing aan de instandhoudingsdoelstellingen en, het natuurrichtplan, het soortenbeschermingsprogramma en een beheerregeling, zoals vermeld in artikel 28 van het Soortenbesluit van 15 mei 2009;
- 3° het ambitieniveau voor de realisatie van de beheersdoelstellingen van de ecologische functie (type één, type twee, type drie of type vier) en het voornemen voor het terrein of een gedeelte ervan de erkenning als natuureservaat aan te vragen;
- 4° de doelstellingen in het kader van het beschermingsstatuut overeenkomstig het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Het globaal kader kan opgesteld worden voor een ruimer gebied dan de effectief ingebrachte percelen in eigendom of beheer, indien dit nuttig is voor een betere ecologische onderbouwing van de gemaakte keuzes.

In dit geval zal er geen groter globaal kader dan de deelnemende percelen worden opgesteld.

1.4.1. AFBAKENING GLOBAAL KADER

Zie bijlage 1 - Kaart 12: Globaal kader

Binnen het globaal kader werd er een ruimere afbakening gemaakt. De percelen opgenomen in dit globaal kader zijn eigendom van de Heer de le Court. De percelen die momenteel niet opgenomen zijn binnen het natuurbeheersplan zitten nog onder een landbouwopacht.

1.4.2. LANDSCHAPSVISIE

Er zal in het gebied gestreefd worden naar een gesloten boslandschap in de valleien waar momenteel bos aanwezig is. In de andere gebieden zal gestreefd worden naar een half open landschap met voornamelijk de aanwezigheid van kleine landschapselementen in een agrarische omgeving.

1.4.3. AMBITIENIVEAU

Het natuurdecreet onderscheidt vier types natuurbeheersplannen, afhankelijk van het ambitieniveau voor de ecologische functie:

- Type 1: behoud van de aanwezige natuurkwaliteit
- Type 2: hogere natuurkwaliteit waar over ten minste een vierde van de oppervlakte van het terrein het realiseren van een natuurstreefbeeld tot doel wordt gesteld
- Type 3: hoogste natuurkwaliteit waar over de gehele oppervlakte één of meerdere natuurstreefbeelden tot doel worden gesteld
- Type 4: natuureservaat waar eveneens over de gehele oppervlakte één of meerdere natuurstreefbeelden tot doel worden gesteld, maar waar ook een erfdienstbaarheid op het terrein wordt gevestigd voor langdurig beheer van het terrein als natuureservaat.

Het natuurbeheersplan geldt, overeenkomstig de nieuwe regelgeving, voor een periode van 24 jaar. Het voorstel van het ambitieniveau voor het terrein is een type 2 natuurbeheersplan.

1.4.4. INVULLING VAN DE DRIE FUNCTIES OP HET TERREIN

Zie bijlage 1 - Kaart 13: Differentiatie functies

Ecologische functie

Deelnemende percelen:

Op alle deelnemende percelen zal een ecologische functie aanwezig zijn. In de bestanden met populier zal er een inheemse onderetage aangeplant worden bij de heraanplant van populier. In de beheereenheden waar omvorming gebeurt naar streefbeelden zal gestreefd worden naar het bereiken van gemengde inheemse bossen.

Globaal kader:

Voor de gronden in het globaal kader zal een halfopen graslandschap nagestreefd worden met kleinen landschapselementen.

Economische functie

Deelnemende percelen:

In alle bospercelen zal houtproductie van toepassing blijven. De primaire functie zal liggen bij de percelen waar populier behouden zal blijven. In de andere bossen zal een evenwicht gezocht worden tussen de houtproductie en de verbetering van de natuurwaarden.

Globaal kader:

Binnen de percelen in het globaal kader zal een economische functie van toepassing blijven wanneer deze worden toegevoegd.

Sociaal-erfgoedkundige functie

Deelnemende percelen:

De sociale-erfgoedkundige functie zal voornamelijk liggen in het behoud van de landschappelijke structuur en het behoud van het micro-reliëf in de bossen.

Globaal kader:

De sociale functie in het globaal kader is het creëren van een landschappelijk diverse omgeving met herstel van historisch waardevolle structuren zoals hoogstamboomgaard.

1.4.5. GEWENSTE NATUURSTREEFBEELDEN

Zie bijlage 1 - Kaart 14: Visie natuurstreefbeelden

1.4.5.1. VISIE GEWENSTE NATUURSTREEFBEELDEN DEELNEMENDE PERCELEN

Habitats

- 91E0_va: Valleibossen
- 9160: Essen-eikenbossen zonder wilde hyacint

Een gedeelte van de bossen zal omgevormd worden naar habitatbossen. In de natste zones zal gestreefd worden naar valleibossen (91E0_va). Op de hoger gelegen en drogere zones zal gestreefd worden naar essen-eikenbossen zonder wilde hyacint (9160). Deze 2 habitattypes zullen in elkaar overlopen.

Habitatcode	Omschrijving	Opp. (ha)	Opp. (%)
91E0_va	Valleibossen	4,77	30
9160	Essen-eikenbossen zonder wilde hyacint		
Totaal		4,77	30

1.4.5.2. PERCELEN GLOBAAL KADER

Voor de percelen die op dit moment niet effectief zullen deelnemen aan het beheersplan, maar wel in het globaal kader worden opgenomen dient er nog geen sluitend en concreet natuurstreefbeeld te worden aangeduid. Wel dient er te worden vastgelegd welke landschapstypes er zullen beoogd worden waarbij er gekozen kan worden tussen open landschapstypes (water, heide, graslanden etc.), gesloten landschapstypes (bos) of halfopen landschapstype (combinatie van de twee). In dit globaal kader zullen de drie landschapstypes voorkomen. Welk type waar zal komen, is op basis van volgende elementen. Het concrete habitat of biotoop zal slechts worden vastgelegd na inventarisatie op terrein:

- Voor de percelen in het ruimer globaal kader is er een landschapsvisie van halfopen grasland met de aanwezigheid van kleine landschapselementen zoals bomenrijen, hagen, heggen en hoogstamboomgaard.

1.5. WERKPLAN INVENTARISATIE

Het terrein werd reeds ingedeeld in beheereenheden. Er zijn 14 beheereenheden afgebakend.

Zie bijlage 1 - Kaart 14 : indeling beheereenheden

De inventarisaties zullen worden uitgevoerd volgens de BWK-methode zoals aangegeven in de handleiding voor het opstellen van een natuurbeheersplan.

1.6. BEKENDMAKING CONSULTATIE

Het ontwerp- geïntegreerd beheersplan voor het gebied werd voor consultatie te raadplegen zijn op de site van het Agentschap natuur en bos. De aankondiging van de consultatie over het ontwerp van het geïntegreerd beheersplan werd bekend gemaakt via aanplakking op een goed zichtbare plaats in het domein.

2. HISTORISCHE NOTA

2.1. BOUWHISTORISCHE BESCHRIJVING

FASE 1 - ONTSTAAN (1251)

In 1238 zouden zusters Bernardinnen zich vestigen in Hof ten Beygaerden nadat ze de Varenberg in Pepingen hadden verlaten.¹ Dit is een katholieke zustercongregatie die behoort tot de cisterciënzerfamilie. Doordat de zusters Bernardinnen zich 'vestigden in' Hof ten Beygaerden is het mogelijk dat de hoeve al voor 1238 bestond. Wanneer de hoeve precies ontstond, is onduidelijk.

Toen de zusters in 1251 verhuisden naar Klein Bijgaarden, kwam het goed achtereenvolgens in het bezit van verschillende eigenaars.² De reden voor hun verhuis is onbekend. Ook de andere eigenaars zijn onbekend.

¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Hoeve Hof ten Beygaerden [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40635> (Geraadpleegd op 15-11-2022).

² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Hoeve Hof ten Beygaerden [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40635> (Geraadpleegd op 15-11-2022).

5

Afb. 5.
De volumes op de
De Ferrariskaart, circa. 1777.
Bron: geopunt.be

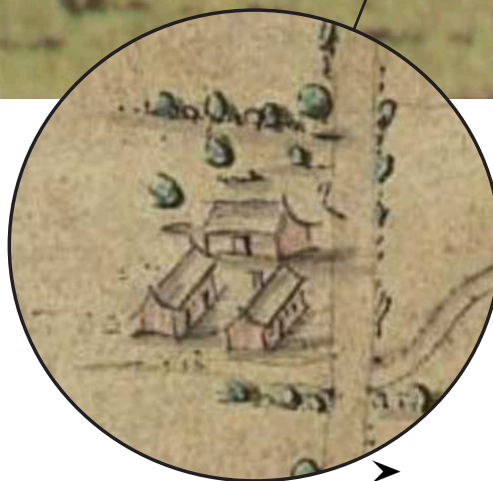
FASE 2 (18de eeuw)

De eerste kaart die teruggevonden kan worden van Hof Ten Beygaerden dateert uit 1778.

Hieruit blijkt dat Hof ten Beygaerden in deze periode bestond uit drie afzonderlijke bouwvolumes die waren geordend rond een binnenplaats.

De gebouwen grenzen in het westen aan een landbouwperceel, omringd door een bomenrij. In het oosten grenzen ze aan weiland, eveneens omringd door een bomenrij.

Op de 'kaart van Everaert' uit 1786 zijn de gebouwen gedetailleerder afgebeeld dan op de De Ferrariskaart. Uit de kaart van Everaert blijkt dat de drie bouwvolumes tuitgevels waren onder een zadeldak. Het volume aan de straat (noord) bestond uit vier traveeën, met een deur in de tweede travee. Het volume daar tegenover (zuid) bestond uit drie traveeën. Het westelijke volume was voorzien van één deur.

6

Afb. 6.
Hof ten Beygaerden op de
kaart van Everaert, 1786.
Bron: Cartesius

Afb. 7.
Hof ten Beygaerden op de
Poppkaart (1842-1879).
Bron: geopunt.be

FASE 3 (1838-1900)

In 1838 werd de hoeve in het kadaster geregistreerd als "réconstruction totale après incendie".³ Rond deze periode zou de hoeve dus volledig gereconstrueerd zijn geweest.

Op de Poppkaart uit de periode 1842-1879 zien we dat er in het oosten een nieuw volume was bijgebouwd.

De volumes op de Popp-kaart zijn kleiner dan in de huidige situatie. In de huidige situatie grenzen het noordelijke, oostelijke en westelijke volume immers aan elkaar. Ook het meest zuidelijke volume is groter in de huidige situatie.

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Hoeve Hof ten Beygaerden [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40635> (Geraadpleegd op 26-10-2022).

8

Afb. 8.
Hof ten Beygaerden op een
orthofoto uit 1971.
Bron: geopunt.be

FASE 4 (1900)

Volgens kadasteronderzoek uitgevoerd door het agentschap Onroerend Erfgoed zou het hoevecomplex rond 1900 gedeeltelijk gereconstrueerd zijn geweest. Zo registreerde het kadaster het volume in 1904 als "reconstruction partielle".⁴

Uit een orthofoto uit 1971 blijkt dat de volumes afweken van de volumes op de Popp-kaart. Zo zijn de noordelijke, oostelijke en westelijke volumes uitgebreid waardoor deze aan elkaar aansluiten.

Op basis van de dakconstructie van het oostelijke volume, kunnen we stellen dat het meest noordelijke deel van dit volume het oudste is. Dit deel is nog niet zichtbaar op de Popp-kaart en dateert daarom van na circa 1850. Het hoogteverschil en de bouwnaad tussen het noordelijke en zuidelijke deel van de oostelijke schuur bevestigt dat beide volumes in verschillende fases werden gebouwd.

Mogelijk werd het zuidelijke deel van de oostelijke schuur gereconstrueerd rond 1900. Vermoedelijk gebeurde dit in twee fases aangezien er een bouwnaad aanwezig is tussen kamers van het zuidelijke volume.

4 Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Hoeve Hof ten Beygaerden [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/40635> (Geraadpleegd op 26-10-2022).

In de 20ste eeuw werd het woonhuis van Hof ten Beygaerden gerenoveerd. De dienstgebouwen hebben hun vroeg 19de-eeuwse karakter behouden.

9

Afb. 9.
De oude dakstructuur boven
het noordelijke deel van de
oostelijke schuur.

Afb. 10.
Afbakening
landschapshistorische
beschrijving. De perimeter van
het geïntegreerd beheersplan
is aangeduid in het rood.

2.2. LANDSCHAPSHISTORISCHE BESCHRIJVING

2.2.1. INLEIDING

De landschapshistorische beschrijving werd opgesteld voor een ruimer gebied dan het beheersplangebied om een totaalbeeld te geven van de wijzigingen in landgebruik rondom de hoeve 'Hof ten Beygaerden'. In deze nota wordt gewerkt met volgende zonering:

- Valleigebied van de Zuunbeek
- Valleiflanken van de Beek
- Landbouwgebied met kleine landschapselementen
- Hoeve

Hof Ten Beygaerden is een hoeve die gelegen is in de Hoogstraat in Sint-Pieters-Leeuw. De hoeve heeft in het verleden verschillende eigenaars gehad. De eerste vermelding van eigenaars was in 1238. In dat jaar zouden de Zusters Bernardinnen zich gevestigd hebben op de hoeve nadat ze de Varenberg in Pepingen hadden verlaten. In 1251 verhuisden de zusters naar Klein Bijgaarden en kwam de hoeve in eigendom van verschillende eigenaars.

Over de hoeve werd geen gedetailleerde geschiedenis bijgehouden. De hoeve vertoonde een continuïteit in de geschiedenis.

Afb. 11.
Villaretkaart (1745-1748) met
zoneringen.
Bron: geopunt.be

2.2.2. 18DE EEUW

Villaretkaart (1745-1748)

De Villaretkaart dateert uit de eerste helft van de 18de eeuw (1745-1748). Deze kaart komt reeds zeer goed overeen met de huidige indeling in percelen. Het landgebruik in deze tijd was verschillend van het huidige landgebruik. De regio werd gekenmerkt door zelfvoorzienende hoeves. De hoeves werden als zelfvoorzienend beschouwd doordat ze aan akkerbouw konden doen op de hoger gelegen flanken en kouters, een veestapel hadden in de beemden, ze produceerden timmer- en brandhout in de kleine landschapselementen en hadden een gevarieerde hoogstamboomgaard met fruit en noten. Dit type van zelfvoorzienende hoeves is meerdere malen terug te vinden langsheen de Hoogstraat.

De **hoeve** vertoonde gedurende deze periode nog niet de huidige structuur. De oostelijke stallen waren nog niet aanwezig.

Het **valleigebied van de Zuunbeek** bestond voornamelijk uit een beemdenlandschap waarbij de kavels gesplitst werden door kleine landschapselementen. Veelal was dit een beplanting met bomenrijen. Velen van deze graslanden zijn nu beschermd als historisch permanent grasland, het is verboden deze te wijzigen op welke manier dan ook. De majestueuze populierenkamers zijn dus bewaard in het landschap. Deze kavels werden voornamelijk gebruikt om te hooien en te begrazen. De Zuunbeek toonde al een rechtgetrokken structuur. Deze beek gaf mee vorm aan het landschap en zorgde voor de aanvoer van nutriënten naar de weides bij overstromingen.

De **valleiflanken van de Beek** ten noorden van de Hoogstraat tonen een beperkte oppervlakte aan begrazingsweiden. Een gedeelte van deze vallei is bebost. De vallei heeft een sterkere hellingsgraad waardoor het in landbouwgebruik nemen van deze gronden niet mogelijk was en deze hellingen gedeeltelijk bebost bleven.

In de hoger gelegen **kouters** is er akkerbouw aanwezig. Deze gronden waren voldoende droog in het voorjaar om te bewerken en toonde geen te sterke reliëfverschillen om de gronden te kunnen bewerken.

Langsheen de Hoogstraat zijn 2 bomenrijen zichtbaar. Dit was een algemeen beeld in het Pajottenland.

12

13

Afb. 12.
De Ferrariskaart (1777-1778)
met zoneringen.

Bron: geopunt.be

Afb. 13.
De hoeve op de kaart van
Everaert (1786).

Bron: Cartesius

De Ferraris (1771-1778)

Op de 'de Ferraris'-kaart is de hoeve goed zichtbaar. Er zijn enkele verschillen in het landschap waar te nemen ten opzichte van de Villaretkaart. Het algemene beeld in deze regio, voornamelijk in het valleigebied van de Zuunbeek is een beemdenlandschap met kleine landschapselementen. Op de hoger gelegen zones zijn er kouters waar aan akkerbouw werd gedaan. Op de grens van deze 2 zones zijn veelal de hoeves terug te vinden. Deze vertonen het gebruik van huiskavels met moestuinen en kleinschalig landgebruik. Aanpalend aan de hoeves zijn vaak hoogstamboomgaarden terug te vinden.

Aan de structuur van de **hoeve** zijn geen wijzigingen terug te vinden.

In het **valleigebied van de Zuunbeek** is zichtbaar dat de Zuunbeek is recht getrokken. De meanderende structuur van de waterloop is verdwenen. In de beemden zijn meer bomenrijen terug te vinden maar het algemene beeld van dit landschap blijft wel gelijk.

In het **valleigebied van de Beek** zijn er grote veranderingen gebeurd. Het bos dat aanwezig was in dit valleigebied is verdwenen en vervangen door een weiland dat omringd is met kleine landschapselementen. De weilanden in dit gebied zijn ook deels vervangen door akkers. Aan de Hoogstraat is ook een nieuwe hoeve waar te nemen.

In de **kouters** is de akkerbouw gebleven. Een deel van de kouter, grenzend aan het valleigebied, is omgevormd naar een hoogstamboomgaard, omringd door kleine landschapselementen.

Kaart van Everaert (1786)

De hoeve wordt vervolgens weergegeven op de kaart van Everaert uit 1786. Deze figuratieve kaart werd opgemaakt voor de omgeving van Oudenaken, Sint-Laureins-Berchem en Gaasbeek en toont de wegen in het gebied, samen met de bebouwingen en percelering in de dorpskernen en de gebouwen langs de voornaamste wegen. De kaart geeft weinig details van het gebied.

Afb. 14.
Primitief kadasterplan (1830-1834).

Bron: Algemeen Rijksarchief

2.2.3. 19DE EEUW

Gedurende de 19de eeuw waren er geen grote wijzigingen in het landschap. De valleigebieden bestonden voornamelijk uit beemden en de hoger gelegen kouters waren bestemd voor akkerbouw. Bomenrijen waren in grote aantallen present in het landschap.

Primitief kadasterplan (1830-1834)

In de eerste helft van de 19de eeuw verschijnen de eerste kadastrale kaarten. Op het kadasterplan (Sint-Pieters-Leeuw, sectie K, 'Het Gehugt Volsten') van ca. 1832 zijn er 3 gebouwen aanwezig op de locatie waar momenteel de hoeve is. De oostelijke stallen zijn nog niet aanwezig en de gebouwen zijn nog niet aan elkaar gesloten. Op het binnenplein van de hoeve is ook een klein gebouw waar te nemen. Ten zuiden van de hoeve is ook een gebouw zichtbaar. Dit is op heden niet meer aanwezig.

Op deze kaart staat een verwijzing naar 'Borremans Hof'.

Op de kaart is ook een poel aanwezig in het weiland ten zuiden van de hoeve. Naast de poel is ook een uitgediepte zone aanwezig tussen 2 perceelsgrenzen. Deze structuur is momenteel nog steeds waarneembaar in het bos en op de DTM kaart. Dit waterelement stond in verbinding met de Zuunbeek.

15

16

Afb. 15.
Atlas der Buurtwegen (1843-1845) met zoneringen.
Bron: geopunt.be

Afb. 16.
Vandermaelenkaart (1846-1858) met zoneringen.
Bron: geopunt.be

Atlas der Buurtwegen (1843-1845) en Vandermaelenkaart (1846-1858)

In 1843-1845 wordt de Atlas van Buurtwegen opgemaakt. Op deze kaart bestaat de hoeve uit 4 aparte gebouwen. Het is zichtbaar dat er aan de noordzijde van de Zuunbeek een wandelweg aanwezig was. Vanaf de Hoogstraat langs de westelijke zijde van de hoeve vertrok er ook een wandelweg die uitkwam op de wandelweg langsheen de Zuunbeek. Deze wandelweg liep verder aan de andere zijde van de Zuunbeek. Dit zorgde voor publieke ontsluiting van het gebied. De weg ten zuiden van het gebied is vandaag nog steeds in gebruik. De weg langsheen de Zuunbeek en vanaf de hoeve zijn niet meer publiek toegankelijk.

Op de Vandermaelenkaart (1846-1854) is geen bos zichtbaar. De valleigebieden bestaan uit weilanden en de kouters zijn ingekleurd als akkers en gedeeltelijk als weiland. Dit is de zone waar de hoogstamboomgaard gelegen is. Naast de hoofdwegen toont deze kaart ook de ontsluiting van het gebied door wandelpaden zoals aangegeven op de Atlas der Buurtwegen.

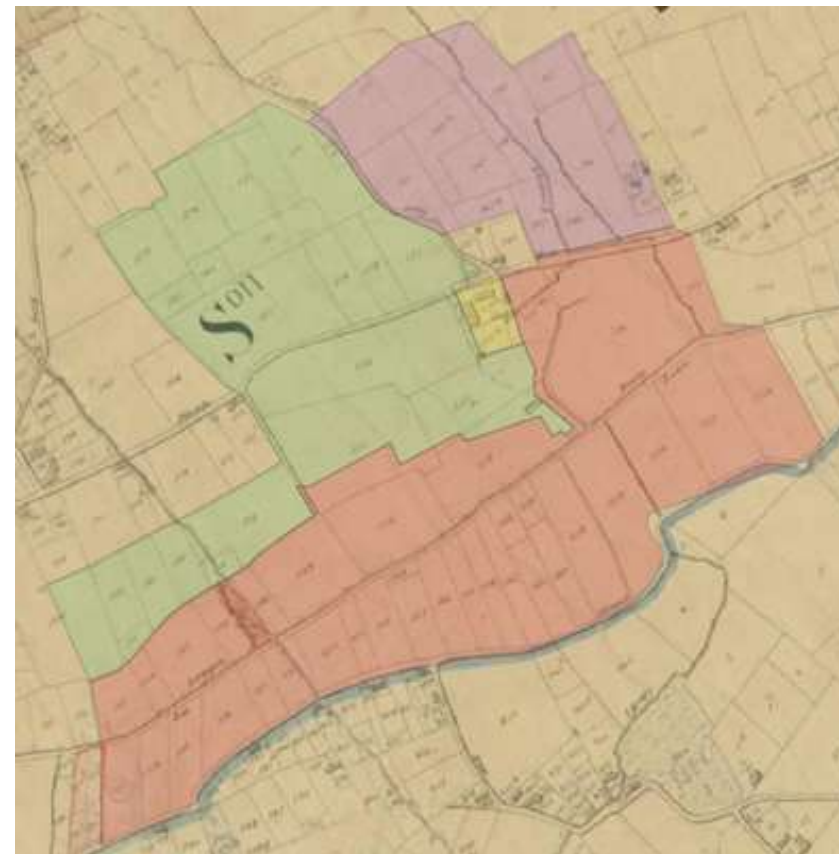
Afb. 17.
Poppkaart (1842-1879) met
zoneringen.

Bron: geopunt.be

Poppkaart (1842-1879)

Tussen 1842 en 1879 wordt de "Atlas cadastral parcellaire de la Belgique" opgesteld. Deze kaarten werden uitgegeven door Philippe Christian Popp, op basis van het officiële onroerende kadaster dat werd bijgehouden door het ministerie van financiën. Deze kaarten werden opgesteld samen met indicatieve tabel met de perceelnummers, namen, voornamen en adressen van de eigenaars en nog extra zaken.

Deze kaart is sterk gelijkend op het primitieve kadasterplan van ca 1832. Dit plan geeft de kadastrale nummers weer die voor grote delen nog gelijken op de huidige indeling.

	18
19	20

Afb. 18.
Topografische kaart (1904) met
zoneringen.
Bron: geopunt.be

Afb. 19.
Luchtfoto (1971) van de
historische boomgaard aan de
hoeve.
Bron: geopunt.be

Afb. 20.
Topografische kaart (1981) met
zoneringen.
Bron: geopunt.be

2.2.4. TOPOGRAFISCHE KAARTEN (EINDE 19DE EN 20STE EEUW)

De topografische kaart van eind 19de eeuw geeft geen verschil in landgebruik ten opzichte van de voorgaande kaarten. De gebieden behouden hun landgebruik. Ook in het begin van de 20ste eeuw blijft het landgebruik identiek. Vanaf de topokaart van 1939 is zichtbaar dat de hoogstamboomgaard wordt uitgebreid tot aan de Hoogstraat. Ook de renovaties aan de hoeve zijn hier zichtbaar. De hoeve krijgt een U-vormige inplanting rond een centraal erf na de gedeeltelijke reconstructie in 1904.

Op de luchtfoto van 1971 is duidelijk zichtbaar dat de hoogstamboomgaard groter is dan de huidige bomen die nu nog aanwezig zijn. De huidige bomen zijn restanten van de oorspronkelijke hoogstamboomgaard. Op deze luchtfoto is eveneens het microreliëf ten oosten en ten zuiden van de hoogstamboomgaard zichtbaar. Dit landgebruik met de afbakeningen blijft behouden tot 1981. Vanaf dit moment zijn er bossen zichtbaar in de valleigebieden van de Zuunbeek en de Beek. De beplanting van de hooi- en weilanden met populier heeft het traditionele beeld van de beek vallei sterk aangetast en gaat samen met het verdwijnen van de gesloten landbouw. De hoogstamboomgaard is gedeeltelijk verkleind. De zone ten zuidwesten is nu enkel grasland.

Afb. 21.
Recente luchtfoto van het
projectgebied.
Bron: geopunt.be

2.2.5. HUIDIGE SITUATIE

Het landschap heeft nog enkel kleine wijzingen ondergaan in de laatste 40 jaar. De bosclusters zijn nog gedeeltelijk uitgebreid in de valleigebieden. In de kouters zijn ook graslanden aangelegd die omringd worden door kleine landschapselementen. Deze kleine landschapselementen bestaan voornamelijk uit bomenrijen van populier die deze graslanden omvormen tot populierkamers.

De hoogstamboomgaard is ook gereduceerd door het veteraniseren van de bomen en het niet herplanten van de uitgevallen exemplaren.

Recent werd er een hermeandering uitgevoerd van de Zuunbeek. Deze hermeandering betekent een nieuwe aantasting van het oude cultuurlandschap.

2.2.6. CONCLUSIE LANDSCHAPPELIJKE EVOLUTIE

Het landschap kan onderverdeeld worden in 3 verschillende tijdlagen die gescheiden worden door 2 belangrijke ruimtelijke aanpassingen.

De eerste tijdlaag is de periode van Villaretkaart. Deze periode wordt als referentie gebruikt om de waargenomen wijzigingen in het landschap te kaderen en te vergelijken.

In deze eerste tijdlaag zijn zelfvoorzienende hoeves kenmerkend. In de valleien zijn beemdenlandschappen aanwezig die gehooïd worden en begraasd worden door het vee. Op de hoger gelegen kouters wordt er aan akkerbouw gedaan. De hoeves zijn gelegen rond deze scheidingslijn en in de nabijheid van de hoeves zijn vaak huiskavels met moestuinen te vinden en hoogstamboomgaarden.

De eerste grootschalige landschappelijke aanpassing is terug te vinden op de 'de Ferraris'-kaart. Op deze kaart is zichtbaar dat de Zuunbeek rechtgetrokken werd en zijn meandering verliest. In de daaropvolgende periode blijft het landgebruik en gebruik van de hoeve behouden.

De tweede grootschalige verandering gebeurt in de jaren '70 van vorige eeuw. Het beemdenlandschap in het valleigebied van de Zuunbeek maakt plaats voor de aanplantingen van populier. Deze aanplantingen gebeurden door het in onbruik geraken van de weilanden doordat er een verlies van de landbouwfunctie was. Kleinschalige landbouwactiviteiten verdwijnen door de schaalvergroting van de landbouw. De hoeve verliest zijn landbouwfunctie en heeft enkel nog een woonfunctie. De kleine landschapselementen zoals de hoogstamboomgaard raken in verval en verdwijnen door het verlies van hun functie.

Een recente aanpassing in het landschap is de hermeandering van de Zuunbeek doorheen de vallei.

3. INVENTARIS

22

Afb. 22.
Windvaan op de schuur van
Hof ten Beygaerden met
daarop de tekst: "Ferme d'e(...) à Gaesbeek (Hal)".

3.1. INVENTARIS ERFGOEDELEMENTEN

3.1.1. RUIMTELIJKE CONTEXT

Hof ten Beygaerden ligt ten zuidwesten van Brussel in de Hoogstraat te Sint-Pieters-Leeuw. De boerderij is gelegen in de nabijheid van de Zuunbeek, een zijrivier van de Zenne. De rivier ligt in Sint-Pieters-Leeuw in de Zuunvalei. Hof ten Beygaerden is gelegen in een erfgoedlandschap, genaamd Oudenaken Sint-Laureins Berchem. De boerderij zelf is niet beschermd als monument, maar wel vastgesteld als bouwkundig erfgoed.

Hof ten Beygaerden is gelegen tussen de dorpskern van Sint-Pieters-Leeuw en Gaasbeek. Er liggen verschillende parochiekerken in de omgeving van de hoeve.

Ten oosten van de site ligt de abdijhoeve ten Brukom. Deze hoeve werd tijdens de 18de eeuw opgetrokken ter vervanging van een oudere pachthoeve. De hoeve is de laatste fysieke getuige van de eeuwenlange aanwezigheid van de Ter Kamerenabdij op deze locatie en vormt een waardevol historisch relict.

Ten zuidwesten van Hof ten Beygaerden ligt het kasteeldomein van het 18de-eeuwse kasteel van Budingem. Ten noordwesten ligt het kasteel van Gaasbeek, waarvan de geschiedenis teruggaat tot de 13de eeuw. Het is onduidelijk of er banden waren tussen Hof ten Beygaerden en deze kastelen. Wanneer we de windvaan van Hof ten Beygaerden bekijken, valt immers een tekst op. De tekst is onvolledig door de vorm die er is uitgesneden. Wat we nog kunnen reconstrueren van de tekst is het volgende: "Ferme d'e(...) à Gaesbeek (Hal)". Dit doet vermoeden dat het ijzer van de windvaan gerecupereerd is van een site in Gaasbeek. Het is echter onduidelijk van welke site dit zou komen. Het is ook onduidelijk wat dit wil zeggen over de relatie van Hof ten Beygaerden met Gaasbeek en de sites die hier zijn gelegen.

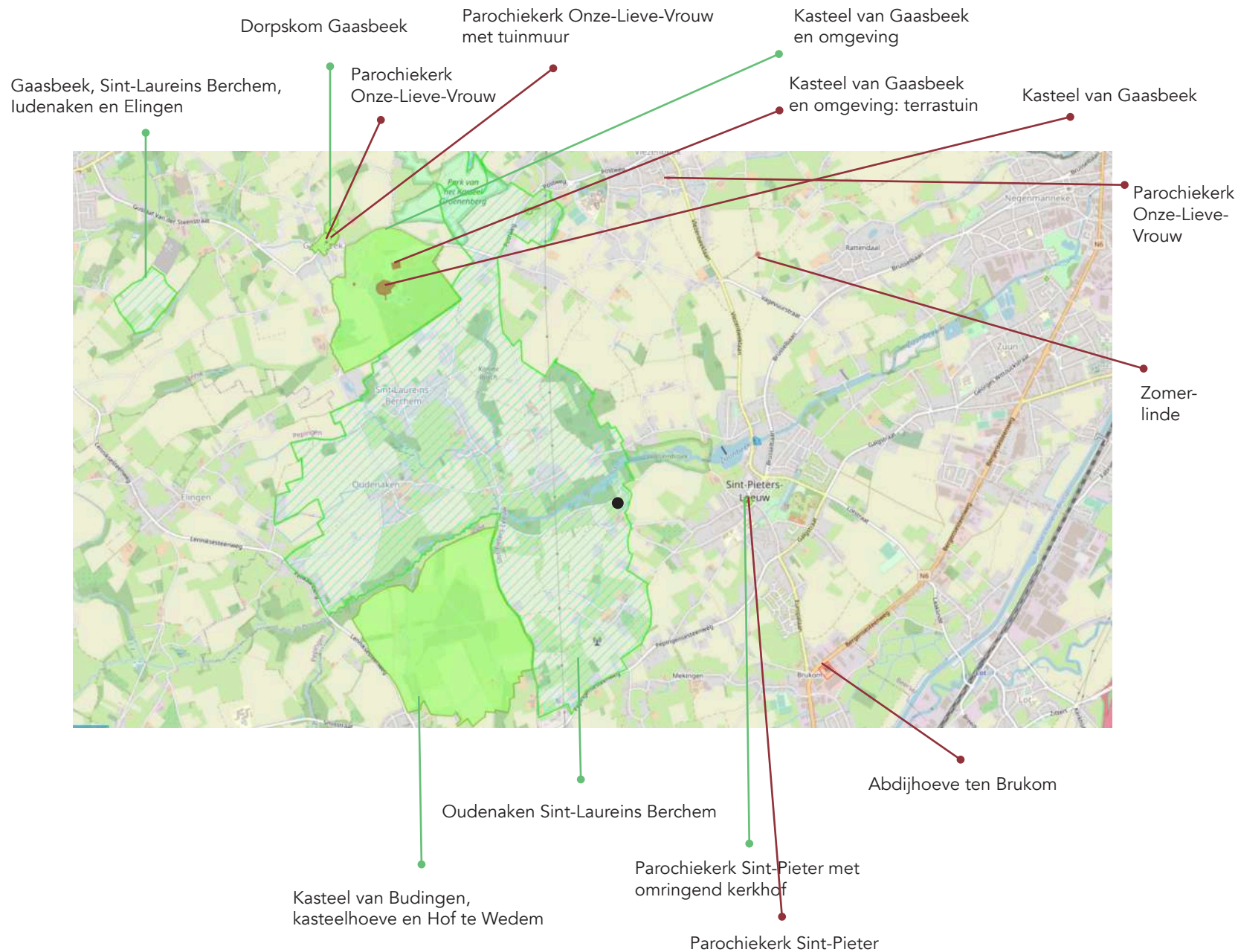

23

Afb. 23.
De beschermde sites in de
omgeving van Hof ten
Beygaerden.
Bron: geopunt.be

Legende

- Studiegebied
- Erfgoedlandschap
- Beschermd monument
- Beschermd stads- en dorpsgezicht
- Erfgoedlandschap

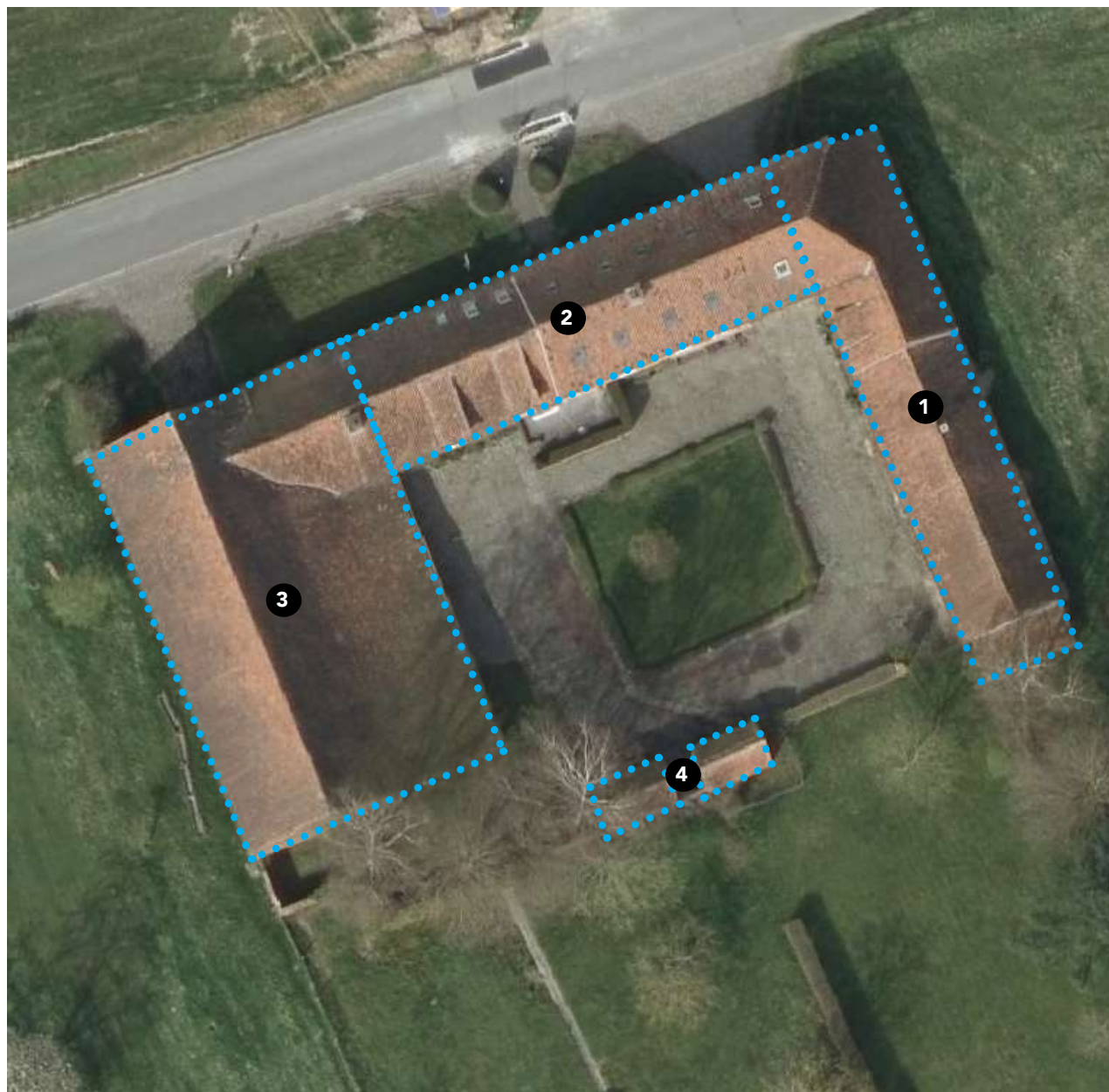
Afb. 24.
Samenstelling van Hof ten
Beygaerden: (1) Stal, (2)
Woonhuis, (3) Langsschuur en
(4) Bijgebouwen.

3.1.2. HOF TEN BEYGAERDEN

In de inventaris van Hof ten Beygaerden wordt enkel het exterieur besproken omdat het gebied niet is beschermd als monument, maar wel in een erfgoedlandschap ligt. In de inventaris wordt eerst een globaal beeld van het exterieur gegeven, om dan te focussen op de erfgoedelementen en bouwsporen.

Hof ten Beygaerden bestaat uit vier gebouwen, gegroepeerd rondom een erf. Aan de oostzijde bevindt zich de stal (1), aan de noordzijde het woonhuis (2), aan de westzijde de grote langsschuur (3) en aan de zuidzijde enkele bijgebouwen (4). Langsschuur, woonhuis en stal zijn onderling met elkaar verbonden, de twee bijgebouwen aan de zuidzijde zijn vrijstaand.

De inventaris beschrijft achtereenvolgens de stal (het eigenlijke onderwerp van het herbestemmingsonderzoek), het woonhuis, de langsschuur en de bijgebouwen.

GLOBAAL BEELD BUITENGEVELS

25	26
27	28

Afb. 25. De gevel aan de straatkant van Hof ten Beygaerden.

Afb. 26. De gevel aan de straatkant van Hof ten Beygaerden.

Afb. 27. De gevel aan de oostzijde van Hof ten Beygaerden.

Afb. 28. De gevel aan de westzijde van Hof ten Beygaerden.

GLOBAAL BEELD BINNENKOER

29	30
31	32

Afb. 29. De zuidelijke zijde van de binnenkoer van Hof ten Beygaerden.

Afb. 30. De noordoostelijke zijde van de binnenkoer van Hof ten Beygaerden.

Afb. 31. De noordelijke zijde van de binnenkoer van Hof ten Beygaerden.

Afb. 32. De westelijke zijde van de binnenkoer van Hof ten Beygaerden.

33

34

Afb. 33. De oostelijke vleugel van Hof ten Beygaerden langs de weide (oostzijde).

Afb. 34. De oostelijke vleugel van Hof ten Beygaerden langs de binnenkoer.

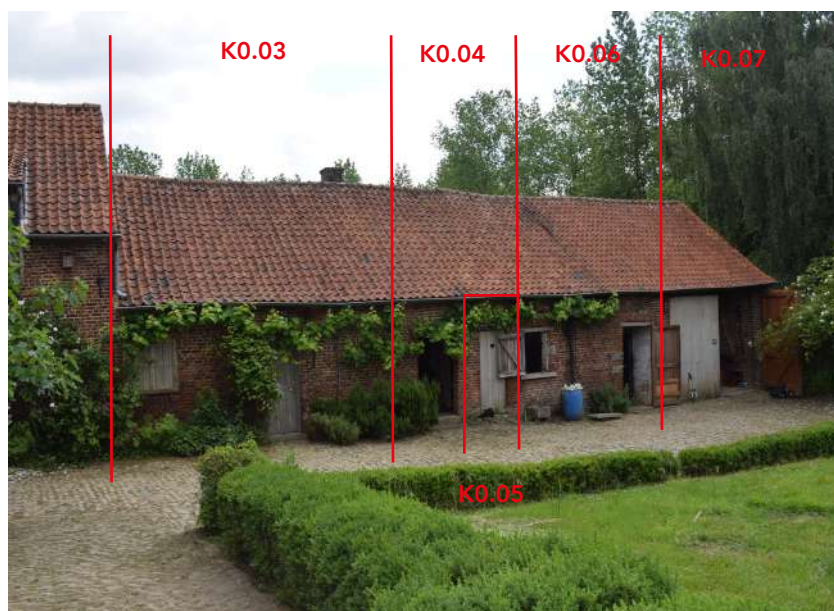
3.1.2.1. STAL (OOSTEN)

De stal, de oostelijke vleugel op de site, bestaat uit drie aansluitende bakstenen volumes.

- Het meest noordelijke volume is het oudste deel van de schuur en bestaat uit één ruimte op de gelijkvloerse verdieping (K0.01) en een zolder (K1.01) onder een zadeldak met Boomse pannen.
- Het centrale volume bestaat uit vier aaneensluitende kamers: een vernieuwde kamer (K0.03), een stal (K0.04) met daarin een toilet (K0.05), een tweede stal (K0.06) en een wagenhuis (K0.07). Het wordt overspannen door een zadeldak met Boomse pannen. De nokhoogte ligt evenwel lager dan die van het noordelijke volume.
- Het zuidelijke volume is aangebouwd tegen de zuidgevel van het centrale volume en heeft het karakter van een bakhuisje (K0.08). Het wordt overspannen door een lessenaarsdak met Boomse pannen.

Legende

- Noordelijk deel stal
- Centraal deel stal
- Zuidelijk deel stal

35	36	
37	38	
39	40	
41	42	43

Afb. 35. Noordelijk deel langs weide.

Afb. 36. Noordelijk deel langs straat.

Afb. 37. Koetsdoorgang.

Afb. 38. Noordelijk deel langs straat.

Afb. 39. Noordelijk deel langs binnenkoer.

Afb. 40. Noordelijk deel langs binnenkoer.

Afb. 41. Noordelijk deel langs weide.

Afb. 42. De bouwnaad van de schuur langs straat.

Afb. 43. Een oud bouwanker.

Noordelijk volume

Het meest noordelijke deel van de stal is middels de verdieping boven de doorrit verbonden met het woonhuis van Hof ten Beygaerden. Aan de straatzijde is de bouwnaad van het oude dakvolume zichtbaar. In deze gevel zit ter hoogte van de oude nok een rondbogig uilengat en verschillende bouwankers. Het laagst gepositioneerde bouwanker is voorzien van een moer en is van recentere oorsprong. Het hoogste bouwanker is niet voorzien van een bout en is dus ouder. Het recentste muuranker heeft geen erfgoedwaarde.

Aan de veldzijde van het volume zijn vijf halve cirkelvormige muuropeningen aanwezig. Tussen de derde en de vierde muuropening is een bouwspoor van een dichtgemaakte halve cirkelvormige muuropening zichtbaar. Tussen de raamopeningen zitten drie rechte muurankers en één halfroond muuranker. Onderaan zitten twee recente muurankers zonder erfgoedwaarde.

Onder de aansluiting tussen het noordelijke deel van de stal en het woonhuis is een koetsdoorgang aanwezig. Deze koetsdoorgang wordt van de straat afgesloten door een houten poort. De doorrit is gekasseid en wordt overspannen door bakstenen troggewelven op metalen I-liggers.

In de koetsdoorgang is een raam naar het noordelijke deel van de stal aanwezig. Het betreft een vierkante muuropening onder een ontlastingsboog. Tussen het raam en de ontlastingsboog is een natuurstenen latei aanwezig. Het raam is eveneens voorzien van een natuurstenen vensterbank. Rechts van het raam is een muuranker aanwezig. De functie van het muuranker is niet helemaal duidelijk. Naast het raam is eveneens een bouwspoor aanwezig, vermoedelijk van een dichtgemaakte dakkapel.

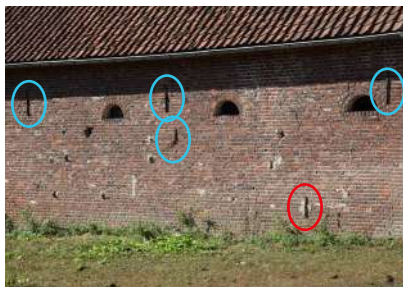
Dit oudste, meest noordelijke deel, loopt verder door dan de koetsdoorgang. Naast de koetsdoorgang is opnieuw een rechthoekige deuropening onder ontlastingsboog aanwezig. De vierkante deuropening is voorzien van een natuurstenen latei. Naast de rechthoekige deuropening is een vierkante raamopening met getoogde ontlastingsboog aanwezig. Bovenaan is een dakkapel aanwezig. Deze dakkapel is de enige toegang tot de zolderruimte (K1.01). Aan het uiterste einde van dit noordelijke volume is een muuranker aanwezig.

De zuidgevel van het noordelijke volume komt hoger dan het dak van de overige delen. In deze gevel zijn drie oude muurankers aangebracht.

Legende

 Oud bouwanker

 Recent bouwanker

44	
45	
46	47
48	

Afb. 44. Centraal volume deel langs binnenkoer.

Afb. 45. Centraal volume deel langs weide.

Afb. 46. Centraal volume binnenkoer: K0.03 en K0.04.

Afb. 47. Centraal volume binnenkoer: K0.05, K0.06 en K0.07.

Afb. 48. De negblok naast het raam.

Centrale volume

Het centrale bakstenen volume bestaat uit vier ruimtes onder een zadeldak met Boomse pannen. Tussen het noordelijke volume en het centrale volume is een bouwnaad aanwezig. Het centrale volume is dan ook recenter dan het noordelijke volume. Links van de deur naar K0.03 zit een vierkante raamopening met natuurstenen omlijsting en een natuurstenen latei. De deur naar K0.03 is gevat in een rechthoekige deuropening met natuurstenen latei en natuurstenen dorpel. Naast de deur is een muuranker aanwezig.

De deur naar K0.04 is gevat in een rechthoekige deuropening onder getoogde ontlastingsboog. De deuropening is voorzien van een natuurstenen latei en een natuurstenen dorpel. Rechts van deze deuropening zit een tweede deuropening die naar het toilet (K0.05) leidt. Ook deze is voorzien van een getoogde ontlastingsboog, een natuurstenen latei en een natuurstenen dorpel.

Tussen K0.04 en K0.06 zit een bouwnaad. Links van de deur naar K0.06 is een vierkante raamopening aanwezig met daarboven een getoogde ontlastingsboog. Naast het raam is een natuurstenen negblok aanwezig. Het raam is voorzien van een natuurstenen latei en een natuurstenen dorpel. De rechthoekige deuropening onder getoogde ontlastingsboog is voorzien van een natuurstenen latei en een natuurstenen dorpel. Naast de deur zijn twee natuurstenen negblokken aanwezig. Boven de deur zijn bouwnaden aanwezig. Mogelijk was hier oorspronkelijk een bovenlicht aanwezig. Tussen het raam en de deur zit er net onder de dakoversteek een vierkante muuropening, vermoedelijk als verluchting voor de paardenstal. Links van deze opening is een muuranker aanwezig.

Tussen K0.06 en K0.07 is een muuranker aanwezig. K0.07 is toegankelijk via één grote rechthoekige poortopening.

Het centrale volume is aan de veldzijde voorzien van drie rechthoekige deuropeningen, telkens met houten latei boven. Aan de linkerzijde zijn net onder de dakoversteek drie getoogde raamopeningen aanwezig. Aan de rechterzijde zijn twee halve cirkelvormige raamopeningen aanwezig. Deze halve cirkelvormige raamopeningen werden vermoedelijk recenter vergroot. Naast de linkerdeur is een bouwnaad aanwezig.

49	50
51	52

Afb. 49. Zuidelijk volume en het hek dat het afsluit van het noordelijke en centrale volume.

Afb. 50. Deur naar het interieur van het zuidelijke volume.

Afb. 51. Zuidelijke volume met het bouwanker.

Afb. 52. Zuidelijke volume met het bouwanker en de muuropening.

Zuidelijke volume

Het meest zuidelijke deel van het stalvolume is afgesloten van het erf door een ijzeren hek.

Het wordt overspannen door een lessenaarsdak met Boomse pannen. De erfgevel wordt geopend door een rechthoekige deuropening met houten latei. Aan de zuidzijde van het volume is een groot bouwanker met bout aanwezig. Dit heeft geen erfgoedwaarde. Rechts onder het bouwanker ontbreekt een deel van het baksteenmetselwerk. Mogelijk was hier oorspronkelijk een opening aanwezig.

53	54
55	56
57	58

Afb. 53. Het hoogste deel van het woonhuis langs de straatkant.

Afb. 54. Het hoogste deel van het woonhuis langs de straatkant.

Afb. 55. Het laagste deel van het woonhuis langs de straatkant.

Afb. 56. Het laagste deel van het woonhuis langs de straatkant.

Afb. 57. Het hoogste deel van het woonhuis langs de binnenkoer.

Afb. 58. Het laagste deel van het woonhuis langs de binnenkoer.

3.1.2.2. WOONHUIS (NOORDEN)

Het woonhuis van Hof ten Beygaerden bestaat uit twee delen: één deel van anderhalve bouwlaag onder zadeldak en een ander deel van één bouwlaag onder zadeldak.

Langs de straatkant is er tussen het woonhuis en de koetsdoorgang een bouwnaad aanwezig. De gevel van het hoogste deel van het woonhuis bestaat langs de straatkant uit twee bouwlagen en vier traveeën onder een zadeldak met Boomse pannen. De traveeën worden gemarkeerd door zes muurankers. In de eerste bouwlaag zijn in de eerste en derde travee vierkante ramen met houten latei en natuurstenen vensterbank aanwezig. De ramen liggen onder een getoogde ontlastingsboog. In de vierde travee is één deuropening in natuurstenen omlijsting aanwezig. In de tweede bouwlaag zijn in de eerste en vierde travee halve cirkelvormige muuropeningen aanwezig.

De gevel van het laagste deel van het woonhuis bestaat langs de straatkant uit één bouwlaag onder een zadeldak met Boomse pannen. In de twee eerste traveeën zitten twee ramen met natuurstenen latei en vensterbank onder een getoogde ontlastingsboog. In de derde, vierde en vijfde travee zitten drie getoogde raamopeningen. In de laatste travee zit een vierkante deuropening onder een metalen latei. Tussen de vijfde en laatste travee zit een bouwanker.

De erfgevel van het woonhuis bestaat ook uit een hoger deel en een lager deel. Het hoger deel bestaat uit anderhalve bouwlaag en vier traveeën onder een zadeldak met Boomse pannen. In de drie eerste traveeën zijn telkens twee raamopeningen boven elkaar aanwezig. In de vierde travee bevindt zich de koetsdoorgang.

Het lager deel bestaat uit één bouwlaag en drie traveeën onder een zadeldak met Boomse pannen. In de eerste travee is een rondbogige deuropening in natuurstenen omlijsting aanwezig. In de tweede en derde travee is telkens één raamopening en één dakkapel aanwezig. Deze zijde van het woonhuis werd recent volledig vernieuwd en heeft daarom geen erfgoedwaarde.

59	
60	
61	62

Afb. 59. De schuur langs de binnenkoer.

Afb. 60. De schuur langs de westzijde (google maps).

Afb. 61. De schuur langs de straatzijde (google maps).

Afb. 62. De schuur langs de westzijde.

3.1.2.3. LANGSSCHUUR (WESTEN)

De westelijke langsschuur van Hof ten Beygaerden bestaat uit één bouwlaag onder een zadeldak met Boomse pannen. Langs de straatkant is de puntgevel aanwezig. Aan de randen van de puntgevel zijn muurankers aanwezig. In de punt is een uilengat aanwezig. In de eerste bouwlaag is in de linkse travee een rechthoekige poortopening met daarboven een houten latei en een rondbogige spaarnis aanwezig. Naast beide zijdes van de opening is een muuranker aanwezig. In de rechtse travee bevindt zich een recentere rechthoekige poort onder rechte metalen latei.

Aan de erfzijde wordt de schuurgevel voorafgegaan door een afdak. Dit afdak steunt op ronde bakstenen kolommen. De veldgevels van de schuur zijn volledig gesloten. Er zijn wel enkele muurankers in de muur aangebracht. In de zuidgevel bevindt zich in het verlengde van de doorrit een rechthoekige poortopening die voorzien is van een houten latei. Boven de muuropening is een rondbogige spaarnis aanwezig. In deze zijde van de muur zijn muurankers aanwezig.

63

64

Afb. 63. De bijgebouwtjes aan de zuidzijde van de binnenkoer.

Afb. 64. Het grootste bijgebouwtje.

3.1.2.4. BIJGEBOUWEN (ZUIDEN)

Aan de zuidzijde van het erf zijn twee bijgebouwtjes aanwezig. Het kleinste bijgebouwtje (aan de oostzijde) bestaat uit één bouwlaag onder een zadeldak met Boomse pannen. Centraal zit een deuropening met houten latei onder een rechte bakstenen streklaag. De deuropening wordt geflankeerd door twee getoogde muuropeningen die zijn voorzien van een natuurstenen vensterbank.

Het grootste bijgebouwtje (westzijde) bestaat uit één bouwlaag onder een zadeldak met Boomse pannen. Aan de voorzijde zit links een grotere deuropening met natuurstenen latei onder een getoogde ontlastingsboog. Aan de rechterzijde zit een kleinere deuropening onder een natuurstenen latei en getoogde bakstenen ontlastingsboog. Tussen beide deuren zijn natuurstenen negblokken aanwezig.

3.1.3. DIAGNOSE

De diagnose van Hof ten Beygaerden is gebaseerd op de visu vaststellingen, zonder gebruik te maken van gespecialiseerde onderzoeken zoals hoogtewerkers of resistographmetingen. Voor de stal, het woonhuis, de langsschuur en de bijgebouwen wordt de diagnose opgemaakt voor de structuur van de gebouwen en het exterieur. De diagnose beschrijft de algemene toestand van de gebouwen, zonder er al te gedetailleerd op in te gaan. Algemeen geldt dat de gebouwen niet aangepast zijn aan de huidige normen inzake comfort en energie-efficiëntie. Een restauratie/renovatie van de gebouwen dringt zich dan ook op.

3.1.3.1. DIAGNOSE STAL

3.1.3.1.1. Structuur

Metselwerk, draagstructuur en funderingen

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Diverse barsten in metselwerk.	Differentiële zettingen, mogelijk funderingsproblemen.	Westgevel K0.01 Westgevel K0.04 Westgevel K0.06 Scheidingsmuur K0.03 en K0.04 Scheidingsmuur K0.04 en K0.06
Muuranker in metselwerk getrokken.	Spanningen op trek balk en verzwakt metselwerk.	Westgevel K0.03

Vloerlagen

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Roestige I-liggers en trekstangen troggewelfjes.	Achterstallig onderhoud, blootstelling aan vocht en lucht.	Onderdoorgang ter hoogte van poort K0.01 K0.06
Ontbrekende bakstenen troggewelven.	Gradueel verval van voegwerk met uitvallende bakstenen tot gevolg.	K0.06
Gebroken houten vloerlaag.	Rottend hout en te grote belasting.	K0.04

65	66	67
68	69	70

Afb. 65.
Scheuren in westgevel K0.01.

Afb. 66.
Scheur in westgevel K0.03.

Afb. 67.
Scheur in westgevel K0.06.

Afb. 68.
Scheur in scheidingswand
tussen K0.03 en K0.04.

Afb. 69.
Scheuren in scheidingswand
tussen K0.04 en K0.06.

Afb. 70.
In metselwerk getrokken
muuranker, westgevel K0.03.

71	72	73
74	75	

Afb. 71.
Roestige I-liggers en
trekstangen, onderdoorgang.

Afb. 72.
Roestige I-liggers, K0.01.

Afb. 73.
Roestige I-liggers, K0.06.

Afb. 74.
Ontbrekend metselwerk in
troggewelfjes, K0.06.

Afb. 75.
Gebroken houten vloerlaag
boven K0.04.

3.1.3.1.2. Exterieur

Bedaking

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Lekkende goot.	Achterstallig onderhoud.	Westgevel K0.01
Onderbroken goot.	Gradueel verval.	Westgevel K0.03
Verstopte goot.	Achterstallig onderhoud.	Oostgevel K0.07

Gevels

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Uitgespoeld voegwerk.	Onderhevig aan aflopend regenwater.	Westgevel K0.01 Westgevel K0.03 Oostgevel K0.06
Begroeiing op gevels.	Achterstallig onderhoud.	Westgevel K0.01
Ontbrekend metselwerk.	Gradueel verval van voegwerk met uitvallende bakstenen tot gevolg.	Zuidgevel K0.08

Buitenschrijnwerk

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Vervallen houten toegangspoort.	Gradueel verval en achterstallig onderhoud.	Poort in straatgevel
Sterk roestig stalen schrijnwerk.	Achterstallig onderhoud, blootstelling aan vocht en lucht.	Verspreid in stalling

3.1.3.1.3. Overige

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Dakstructuur vervuild door vogeluitwerpselen.	Ongehinderde toegang tot zolderruimte.	K1.01
Sterk roestige voedertroggen.	Achterstallig onderhoud, blootstelling aan vocht en lucht.	K0.01 K0.04
Afgestoten afwerkingslaag onderzijde muur.	Afwerkingslaag wordt weggedrukt door zoutuitbloeiingen.	K0.01 K0.06

76	77	78	
79	80	81	82

Afb. 76.
Vochtproblemen ten gevolge van een lekke goot, westgevel K0.01.

Afb. 77.
Onderbroken goot, westgevel K0.03.

Afb. 78.
Uitgespoeld voegwerk en verstopte goot, oostgevel K0.06 en K0.07.

Afb. 79.
Uitgespoeld voegwerk, westgevel K0.01.

Afb. 80.
Uitgespoeld voegwerk, westgevel K0.03.

Afb. 81.
Begroeiing op westgevel K0.01.

Afb. 82.
Ontbrekend metselwerk, zuidgevel K0.08.

83	84	85	
86	87	88	89

Afb. 83.
Vervallen poort in straatgevel.

Afb. 84.
Sterk roestig schrijnwerk,
K0.01.

Afb. 85.
Vervuilde dakstructuur, K1.01.

Afb. 86.
Sterk roestige voedertroggen,
K0.01.

Afb. 87.
Sterk roestige voedertroggen
K0.04.

Afb. 88.
Onderaan afgestoten
afwerkingslaag, K0.01.

Afb. 89.
Onderaan afgestoten
afwerkingslaag, K0.06.

3.1.3.2. DIAGNOSE WOONHUIS

3.1.3.2.1. Structuur

Metselwerk, draagstructuur en funderingen

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Diverse barsten in metselwerk.	Differentiële zettingen, mogelijk funderingsproblemen.	Poortdoorgang

Vloerlagen

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Roestige I-liggers en trekstangen troggewelfjes.	Achterstallig onderhoud, onbeschermd en frequente blootstelling aan vocht.	Poortdoorgang
Ontbrekende bakstenen troggewelven.	Gradueel verval van voegwerk met uitvallende bakstenen tot gevolg.	Poortdoorgang

3.1.3.2.2. Exterieur

Bedaking

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Ontbrekende nokpannen.	Achterstallig onderhoud.	Oostzijde dak
Ontbrekende pannen.	Achterstallig onderhoud.	Noordzijde dak
Begroeiing op de daken.	Achterstallig onderhoud.	Zuidzijde dak

Gevels

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Uitgespoeld voegwerk.	Onderhevig aan aflopend regenwater.	Poortdoorgang Zuidgevel Noordgevel
Begroeiing op gevels.	Achterstallig onderhoud.	Zuidgevel Noordgevel
Ontbrekend metselwerk.	Gradueel verval van voegwerk met uitvallende bakstenen tot gevolg.	Poortdoorgang Zuidgevel
Vochtige plint.	Opstijgend grondvocht. Mogelijk ook hygroscopische zouten in plint.	Noordgevel

Buitenschrijnwerk

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Degradatie verf luiken.	Achterstallig onderhoud.	Noordgevel
Gebarsten natuurstenen vensterbank.	Achterstallig onderhoud, mogelijk druk door differentiële zettingen.	Noordgevel

90	91
92	93

Afb. 90.
Zuidzijde dak woonhuis.
Vergroening.

Afb. 91.
Noordzijde dak woonhuis.
Lacunes bedaking.

Afb. 92.
Noordzijde gevel woonhuis.
Degradatie verlaag, barst
vensterbank.

Afb. 93.
Poortdoorgang. Uitgespoeld
voegwerk, ontbrekend
metselwerk, scheuren.

3.1.3.3. DIAGNOSE LANGSSCHUUR

3.1.3.3.1. Structuur

Metselwerk, draagstructuur en funderingen

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Diverse barsten in metselwerk.	Differentiële zettingen, mogelijk funderingsproblemen.	Noordgevel

Dakstructuur

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Verwering houtwerk.	Achterstallig onderhoud. Onbeschermd en frequente blootstelling aan vocht. Vochtinsijpeling.	Binnenzijde schuur
Verroeste stalen ligger.	Achterstallig onderhoud. Onbeschermd en frequente blootstelling aan vocht.	Binnenzijde schuur

Vloer

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Slijtage afwerkingslaag.	Gebruiksschade.	Binnenzijde schuur

3.1.3.3.2. Exterieur

Bedaking

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Verroeste windvaan.	Achterstallig onderhoud. Onbeschermd en frequente blootstelling aan vocht.	Zuidzijde dak
Lacunes in dakbedekking.	Achterstallig onderhoud.	Verspreid over het dak

Gevels

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Uitgespoeld voegwerk.	Onderhevig aan aflopend regenwater.	Westgevel
Begroeiing op gevels.	Achterstallig onderhoud.	Noordgevel Zuidgevel
Ontbrekend metselwerk.	Achterstallig onderhoud. Gradueel verval van voegwerk met uitvallende bakstenen tot gevolg.	Binnenzijde schuur

Buitenschrijnwerk

<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
Vervallen houten toegangspoort.	Achterstallig onderhoud.	Poort in straatgevel
Sterk roestig stalen schrijnwerk.	Achterstallig onderhoud. Onbeschermd en frequente blootstelling aan vocht.	Noordgevel

94	95
96	97

Afb. 94.
Noordzijde gevel langsschuur.
Verroeste deur.

Afb. 95.
Westzijde dak langsschuur.
Lacunes in bedaking.

Afb. 96.
Zuidzijde dak langsschuur.
Verroeste windvaan.

Afb. 97.
Dakstructuur langsschuur.
Degradatie.

3.1.3.4. DIAGNOSE BIJGEBOUWEN

3.1.3.4.1. Structuur

Metselwerk, draagstructuur en funderingen

Probleemstelling	Oorzaak	Locatie
Diverse barsten in metselwerk.	Differentiële zettingen, mogelijk funderingsproblemen.	Oostelijk en westelijk bijgebouw

3.1.3.4.2. Exterieur

Bedaking

Probleemstelling	Oorzaak	Locatie
Lacunes in bedaking, hier en daar opgevuld met cement.	Achterstallig onderhoud.	Oostelijk bijgebouw
Mosvorming op de daken.	Achterstallig onderhoud.	Oostelijk en westelijk bijgebouw

Gevels

Probleemstelling	Oorzaak	Locatie
Uitgespoeld voegwerk.	Onderhevig aan aflopend regenwater.	Oostelijk en westelijk bijgebouw
Begroeiing op gevels.	Achterstallig onderhoud.	Oostelijk en westelijk bijgebouw
Ontbrekend metselwerk.	Gradueel verval van voegwerk met uitvallende bakstenen tot gevolg.	Oostelijk en westelijk bijgebouw
Vocht in de plint.	Combinatie van opstijgend grondvocht en hygroscopische zouten.	Oostelijk en westelijk bijgebouw
Mosvorming.	Vochtige bakstenen, mogelijk door hyroscopische zouten en opstijgend grondvocht.	Oostelijk en westelijk bijgebouw

Buitenschrijnwerk

Probleemstelling	Oorzaak	Locatie
Begroeiing op houten deur.	Achterstallig onderhoud.	Oostelijk bijgebouw

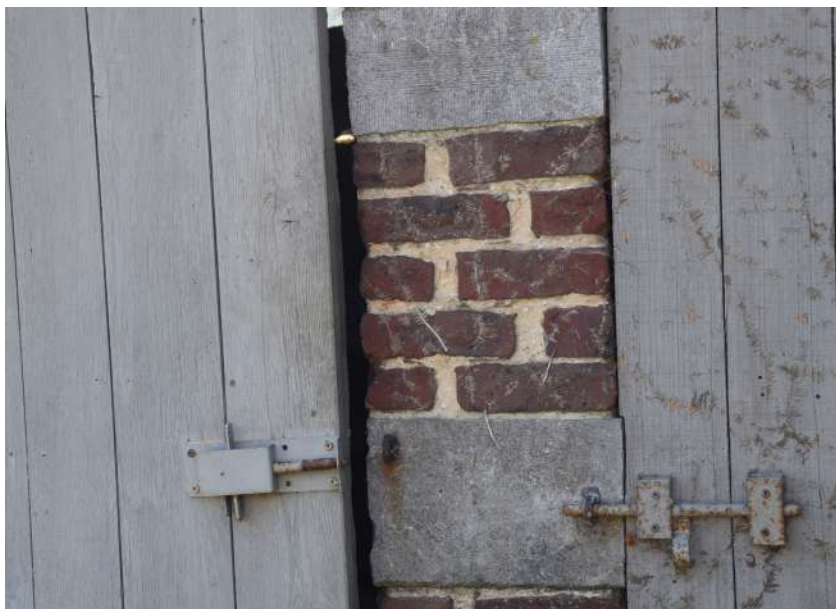
98	99
100	101

Afb. 98.
Oostelijk bijgebouw. Verroest
muuranker, degradatie
metselwerk.

Afb. 99.
Oostelijk bijgebouw.

Afb. 100.
Oostelijk bijgebouw.
Vergroeiing. Roestende
elementen schrijnwerk.

Afb. 101.
Oostelijk bijgebouw. Lacunes
bedaking, mosvorming.

102

103

Afb. 102.
Afbakening verschillende zones
binnen perimeter beheersplan.

Afb. 103.
Bomen in de nabijheid van de
hoeve.

3.1.4. LANDSCHAPPELIJK ERFGOED

Hieronder worden achtereenvolgens de verschillende landschappelijke erfgoedelementen van het landgoed Hof ten Beygaerden besproken:

- Omgeving hoeve
- Hoogstamboomgaard
- Grasland ten oosten van hoeve
- Grasland ten zuiden van hoeve
- Bos

3.1.4.1. OMGEVING HOEVE

Overzicht bomenbestand

In de omgeving van de hoeve werden alle solitaire bomen en bomen met een erfgoedwaarde opgemeten en in kaart gebracht. Bijgevoegde kaart geeft de locaties en de soorten van de bomen in de nabijheid van de hoeve weer. De tabel op de volgende pagina geeft de bijbehorende gegevens van de bomen weergegeven op de voorgaande kaart.

Algemeen kunnen we voor de bomen het volgende besluiten:

- De meeste bomen in de omgeving van de hoeve hebben een nutsfunctie.
- De aanwezige lindes zijn typische bomen aan een hoeve. Het loof werd vaak gebruikt als veevoer.
- De aanwezigheid van snoeivormen van buxus en taxus zijn typisch in de voortuinen van hoeves.
- In de omgeving van de hoeve zijn enkele atypische soorten terug te vinden. Deze werden aangelegd door de eigenaar uit interesse.

Boomnummer	Soort	Omtrek (in cm)	Vitaliteit	Extra opmerkingen
1	Moerascipres	300	Goed	Aangeplant door huidige eigenaar om zendmast te camoufleren
2	Notelaar	135	Goed	
3	Notelaar	140	Goed	
4	Valse Christusdoorn	120	Zeer goed	
5	Zwarte den	190	Goed	
6	Zwarte den	150	Goed	
7	Noorse esdoorn	170	Goed	
8	Ruwe berk	150	Goed	Storend, dicht bij gebouw
9	Notelaar	80	Matig	
10	Noorse esdoorn	120	Goed	
11	Treures	90	Slecht	
12	Kriekelaar		Goed	
13	Notelaar	100	Goed	Storend, te dicht bij muur
14	Hollandse linde	165	Goed	Knotboom, uitgegroeid
15	Hollandse linde	195	Goed	
16	Treures	110	Slecht	Ornamentele plaats in grasperk op binnenplaats
17	Gaspeldoorn		Matig	Jong exemplaar
18	Taxus		Goed	Kegelvorm
19	Taxus		Goed	Kegelvorm
20	Buxus		Matig	Vormsnoei, topiary*
21	Buxus		Matig	Topiary*

* Topiary is een snoeivorm voor meerjarige planten om door het knippen van het gebladerte en de twijgen van bomen, struiken en heesters duidelijk gedefinieerde vormen te ontwikkelen en te behouden. Deze kunnen geometrisch of fantasievol zijn. De term verwijst ook naar planten die op deze manier zijn gevormd.

Afb. 104.
Indeling terreineenheden.

Indeling hoeveomgeving en verdere beschrijvingen

De types van terreineenheden werden gebaseerd op het vademecum harmonisch park- en groenbeheer.

In de omgeving van de kasteelhoeve zijn verschillende kasseiverhardingen terug te vinden. Deze verhardingen variëren in legpatroon en formaat van de kasseien. De kasseien zijn afkomstig van lokale of regionale herkomst. Deze komen vermoedelijk uit de groeves van Bierk of Quenast waar porfier de dominante steensoort is. Onder en in het verlengde van de poortdoorgang ligt er ook (onregelmatige) kwartsiet, die vermoedelijk afkomstig is van de Steenput in Dworp. Deze stenen zijn 19de-eeuws of mogelijk iets ouder. In de poortdoorgang ligt ook wat blauwe steen. De toegang naar de deur bestaat uit kleine regelmatige kasseien van porfier en grès (famenne-steen).

Voorzijde hoeve

<i>ID</i>	<i>Type terreineenheid</i>	<i>Beknopte omschrijving</i>	<i>Foto</i>
GP1: Grasperk	Gazon 14	Grasperk met aan de muurzijde klimop dat op de schuur groeit. Dit grasperk is gelegen voor een toegangspoort.	Afb. 105
VH1: Verharding	Verharde parking 34	Verharde toegang tot ingang van de schuur. De gebruikte verharding zijn kasseien uit porfier.	Afb. 106
GP2: Grasperk	Gazon 14	Verruigd grasperk met opslag van struiken en bramen. Binnen het grasperk is een notelaar aanwezig. Aan de westelijke zijde zijn een taxus en buxus aanwezig in topiary. De taxus is geschoren in kegelvorm (2 m hoog) en de buxus in een kegel met bol op de top (1 m hoog).	Afb. 107
VH2: Verharding	Verharde pad 52	Verharde toegang tot de voordeur van de hoeve. De gebruikte verharding zijn kasseien uit porfier.	Afb. 108
GP3: Grasperk	Gazon 14	Grasperk met aan oostelijke zijde een taxus en buxus in topiary. De taxus is geschoren in kegelvorm (2 m hoog) en de buxus in een kegel met bol op de top (1 m hoog). Aan de deur staat een klimroos die in een boogvorm over de deur klimt.	Afb. 109
VH3: Verharding	Verharde parking 34	Verharde toegang tot het binnenerf. De gebruikte verharding zijn kasseien uit porfier.	Afb. 110

Diagnose

<i>ID</i>	<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
GP1: Grasperk	Schade aan gras	Parkeren en rijden over grasperk	Volledige grasperk
VH1: Verharding	Overbegroeiing van randen met gras en onkruid in voegen	Beperkt gebruik en achterstallig beheer	Volledige zone
GP2: Grasperk	Verruiging van centrale deel, ontwikkeling ruigte. Topiary goed onderhouden.	Achterstallig beheer	Centraal in de zone
VH2: Verharding	Geen problemen, in goede staat		
GP3: Grasperk	Verruiging van centrale deel, ontwikkeling ruigte. Topiary goed onderhouden.	Achterstallig beheer	Centraal in de zone
VH3: Verharding	Overgroeiing van randen door gras	Beperkt gebruik en achterstallig beheer	Randzones

105	106	107	108
109	110		

Afb. 105.
Grasperk 1.

Afb. 106.
Verharding 1.

Afb. 107.
Grasperk 2.

Afb. 108.
Verharding 2.

Afb. 109.
Grasperk 3.

Afb. 110.
Verharding 3.

Binnenerf

<i>ID</i>	<i>Type terreineenheid</i>	<i>Beknopte omschrijving</i>	<i>Foto</i>
SP1: Sierperk	Sierbeplanting 28	Sierperk bestaande uit plantenbakken opgebouwd uit arduinen troggen en openingen in de verharding. Beplanting van voornamelijk kruiden en klimplanten zoals blauwe regen en klimrozen.	Afb. 111
SP2: Sierperk	Sierbeplanting 28	Sierperk bestaande uit plantenbakken opgebouwd uit arduinen troggen in vier verschillende niveaus. Beplanting van voornamelijk kruiden en bloemen.	Afb. 112
SP3: Sierperk	Sierbeplanting 28	Sierperk bestaande uit plantzones ontstaan door het wegnemen van kasseiverharding. In de plantzones staan voornamelijk kruiden, fruitbomen in leivorm (peer langs muur) en sierstruiken (rozen en klimplanten).	Afb. 113
H1: Haag	Geschoren haag 37	Taxushaag rondom terras van 1 meter hoog en 1 meter breed. Aan de trap is een hoger opgaande taxus in een afgeronde kegel snoeivorm.	Afb. 114
H2: Haag	Geschoren haag 37	Meidoornhaag met twee opgaande rozen aan de uiteinden. Deze haag is ongeveer 20 jaar oud.	Afb. 115
VH4: Verharding	Verharde parking 34	Verharding van het binnenerf rond het centrale grasperk. De verharding bestaat uit kasseien uit porfier. In de westelijke zone ligt er een pad tussen de kasseien met afgeplatte stenen van noord naar zuid.	Afb. 116
VH5: Verharding	Terras	Verhoogd terras grenzend aan de hoeve. Recente tegels gebruikt.	Afb. 117
GP4: Grasperk	Gazon 14	Grasperk centraal gelegen op het binnenerf. Omringd door buxushaag met centraal een treures.	Afb. 118

Diagnose

<i>ID</i>	<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
SP1: Sierperk	Geen probleem		
SP2: Sierperk	Geen probleem		
SP3: Sierperk	Te breed uitgroeiende planten	Beperkt beheer	Volledige zone
H1: Haag	Geen probleem		
H2: Haag	Geen probleem		
VH4: Verharding	Vergrassing van de zone	Beperkt gebruik van het terrein en beperkt beheer	Voornamelijk westelijke en zuidelijke zone
VH5: Verharding	Geen probleem		
GP4: Grasperk	Aftakelende treures en buxushaag	Essenziekte en buxusmot	Aan randen en centraal in perk

111	112	113	114
115	116	117	118

Afb. 111.
Sierperk 1.

Afb. 112.
Sierperk 2.

Afb. 113.
Sierperk 3.

Afb. 114.
Haag 1.

Afb. 115.
Haag 2.

Afb. 116.
Verharding 4.

Afb. 117.
Verharding 5.

Afb. 118.
Grasperk 4.

Tuinzone

<i>ID</i>	<i>Type terreineenheid</i>	<i>Beknopte omschrijving</i>	<i>Foto</i>
GP5: Grasperk	Gazon 14	Dit is een grasperk met verspreid enkele solitaire bomen en struiken.	Afb. 119
GP6: Grasperk	Gazon 14	Grasperk met enkele solitaire bomen.	Afb. 120
H3: Haag	Geschoren haag 37	Haag bestaande uit twee zones. De noord-zuid georiënteerde haag bestaat uit éénstijlige meidoorn. De oost-west georiënteerde haag bestaat uit haagbeuk.	Afb. 121
MT1: Moestuin	Moestuin 24	Deze zone bestaat uit een moestuin.	Afb. 122
KF1: Kleinfruitzone	Boomgaard 7	Deze zone is beplant met kleinfruit, voornamelijk aalbes.	Afb. 123

<i>Diagnose</i>			
<i>ID</i>	<i>Probleemstelling</i>	<i>Oorzaak</i>	<i>Locatie</i>
GP5: Grasperk	Geen probleem		
GP6: Grasperk	Geen probleem		
H3: Haag	Geen probleem		
MT1: Moestuin	Geen probleem		
KF1: Kleinfruitzone	Geen probleem		

119	120	121	
122	123		

Afb. 119.
Grasperk 5.

Afb. 120.
Grasperk 6.

Afb. 121.
Haag 3.

Afb. 122.
Moestuin 1.

Afb. 123.
Kleinfruitzone 1.

124

125

Afb. 124.
Hoogstamboomgaard ca.
1971.

Bron: geopunt.be

Afb. 125.
Fruitbomen in
hoogstamboomgaard.

3.1.4.2. HOOGSTAMBOOMGAARD

Ten westen van de hoeve is de voormalige hoogstamboomgaard gelegen. Deze hoogstamboomgaard bevat diverse soorten fruit. De boomgaard is nog maar een klein restant van zijn oorspronkelijke omvang. Op een luchtfoto uit de jaren 70 van vorige eeuw is de omvang van de oorspronkelijke hoogstamboomgaard zichtbaar. Op de foto zijn diverse soorten zichtbaar door het verschil in kleur tijdens de bloeiperiode. Historisch gezien was er een raster van 16 x 9 rijen. Dit raster was niet volledig in 1971.

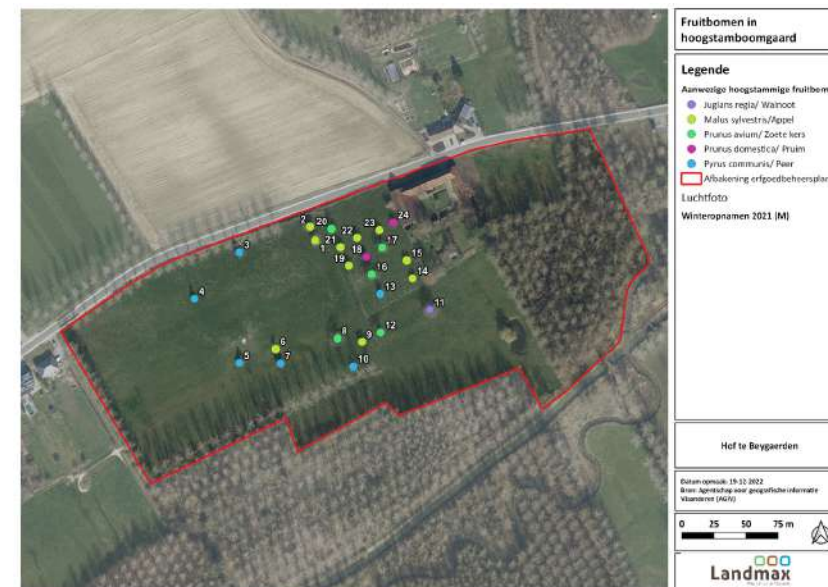
Bomenbestand hoogstamboomgaard

In de hoogstamboomgaard zijn nog enkele veteranenbomen aanwezig die overblijven uit de historische boomgaard. Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle aanwezige soorten met boomnummer, diameter in centimeter, de hoogte in klassen van 3 meter, aanwezige gebreken, conditie en beheerfase. De conditie is geschaald waarbij 0,2 gelijk is aan 'Zeer slecht', 0,4 gelijk is aan 'Slecht', 0,6 gelijk is aan 'Matig' en 0,8 gelijk is aan 'Goed'. De laatste kolom geeft de fase waarin de boom zich bevindt.

De hoogstamboomgaard bestaat uit vier hoofdboomsoorten. Deze soorten komen momenteel nog meermaals voor over het terrein. Appel en peer zijn momenteel de twee voornaamste soorten. Appel bevindt zich in een jeugd- en eindfase. Dit betekent dat er in het verleden reeds enkele exemplaren van appel herplant zijn geweest. De perenbomen bevinden zich allemaal in de eindfase. Deze bomen vertonen veelal gebreken zoals dood hout, holtes en uitgebroken takken. De zoete kers is nog prominent aanwezig. Deze bomen bevinden zich ook al in de eindfase.

Diagnose:

Het grootste deel van de aanwezige fruitbomen is in een eindfase. De bomen hebben een aftakelende vitaliteit en tonen gebreken zoals uitgebroken takken, vorming van holtes en aanwezigheid van dood hout. Deze bomen zijn habitatbomen die dienst doen als verblijfplaats voor diverse soorten zoals steenuil en vleermuizen. Bij de jonge bomen is vaak nog een bescherming tegen het vee aanwezig. Deze groeit in en veroorzaakt schade aan de stammen van de bomen. De hoogstamboomgaard vereist een aangepast beheer en inboeting.

Soort	#	Ø (cm)	Hoogte (m)	Gebreken	Conditie	Beheerfase
Appel	1	52	9-12	Dode takken, holte, scheur stam, scheur tak, spechtgaten	0.6	Eindfase
Appel	2	69	6-9	Dode takken, holte, spechtgaten	0.4	Eindfase
Gewone peer	3	48	9-12	Dode takken	0.6	Eindfase
Gewone peer	4	44	6-9	Dode takken, gebroken tak, holte	0.6	Eindfase
Gewone peer	5	54	6-9	Dode takken, reeds uitgebroken tak	0.6	Eindfase
Appel	6	44	6-9	Dode takken, holte, reactiehout, rot	0.2	Eindfase
Gewone peer	7	53	12-15	Dode takken	0.6	Eindfase
Zoete kers	8	65	12-15	Dode takken, scheur tak	0.6	Volwassen
Appel	9	36	6-9	Dode takken, holte	0.6	Eindfase
Gewone peer	10	37	9-12	Dode takken, holte	0.4	Eindfase
Walnoot	11	46	12-15	Geen	0.8	Eindfase
Zoete kers	12	84	12-15	Dode takken, gebroken tak, holte, reeds uitgebroken tak, scheur stam	0.2	Eindfase
Gewone peer	13	48	12-15	Dode takken, holte, reeds uitgebroken tak, spechtgaten, schimmels	0.2	Eindfase
Appel	14	30	<6	Geen	0.8	Volwassen
Appel	15	30	<6	Geen	0.8	Volwassen
Zoete kers	16	60	9-12	Reeds uitgebroken tak	0.8	Volwassen
Zoete kers	17	64	9-12	Dode takken	0.6	Volwassen
Pruim	18	20	6-9	Geen	0.6	Volwassen
Appel	19	29	6-9	Geen	0.8	Eindfase
Zoete kers	20	76	6-9	Dode takken, gebroken tak, reeds uitgebroken tak	0.4	Eindfase
Appel	21	26	6-9	Geen	0.8	Jeugd
Appel	22	68	6-9	Geen	0.4	Eindfase
Appel	23	23	6-9	Geen	0.8	Jeugd
Pruim	24	36	6-9	Geen	0.8	Jeugd

126	127
128	129

Afb. 126.
Boom 2: appel met holtes en
uitgebroken takken.

Afb. 127.
Boom 12: zoete kers met
uitgescheurde tak.

Afb. 128.
Boom 18: pruim met
ingroeïende bescherming
tegen vee.

Afb. 129.
Boom 14: jonge appelboom
met bescherming tegen vee.

Soorten en hun conditie					
	<i>Zeer slecht</i>	<i>Slecht</i>	<i>Matig</i>	<i>Goed</i>	<i>Eindtotaal</i>
<i>Appel</i>	1	2	2	5	10
<i>Gewone peer</i>	1	1	4		6
<i>Pruim</i>			1	1	2
<i>Walnoot</i>				1	1
<i>Zoete kers</i>	1	1	2	1	5
<i>Eindtotaal</i>	3	4	9	8	24

130

131

132

Afb. 130.
Meidoornhaag.

Afb. 131.
Bomenrij.

Afb. 132.
Grasland onder
hoogstamboomgaard.

Meidoornhaag

Langsheen de Hoogstraat is een oude haag van éénstijlige meidoorn aanwezig. Deze haag heeft een historische functie als veekering en heeft een ensemblewaarde met de hoogstamboomgaard om de bloesems te beschermen in het voorjaar en het terrein ontoegankelijk te maken en diefstal van het fruit te voorkomen.

Diagnose:

De haag vertoont op meerdere locaties openingen van planten die door de jaren heen zijn uitgevallen. De haag heeft een hoge ouderdom en vereist een continu aangepast beheer.

Bomenrij

Rondom de hoogstamboomgaard is een bomenrij van populier aanwezig. Deze bomen vormen een U-vormige populierenkamer rondom de hoogstamboomgaard. Deze bomen hebben bijna kaprijke dimensies bereikt.

Diagnose:

De bomen bevinden zich in goede staat.

Grasland onder hoogstamboomgaard

Het grasland onder de hoogstamboomgaard wordt momenteel 1 maal per jaar gehooïd en daarna begraasd door runderen. Het grasland bestaat voornamelijk uit gras en een lage diversiteit aan kruiden.

Diagnose:

Het grasland is in een degelijke staat. De soortenrijkdom kan nog verbeteren door een vermindering van bemesting en spoeistoffen en een extensiever beheer.

Afb. 133.
Grasland ten zuiden van de
hoeve.

3.1.4.3. GRASLAND TEN ZUIDEN VAN HOEVE

Grasland

Dit grasland is gelegen tussen de bossen aan de Zuunbeek en de hoeve. In het grasland zijn enkele kleine landschapselementen aanwezig zoals solitaire bomen en een poel.

Diagnose:

De soortenrijkdom in de graslanden is laag. De solitaire bomen bevinden zich in een goede staat.

Poel

In het zuidelijke deel van het grasland is een poel aanwezig. Deze poel is gelegen op het laagste punt van het grasland. Deze poel dient voornamelijk als veedrinkpoel. Tijdens de inventarisaties in de zomer van 2022 stond deze poel droog door de uitzonderlijke droogte. De poel wordt regelmatig vertrappeld door het vee.

Diagnose:

De poel kent geen problemen.

Solitaire bomen

In het grasland zijn enkele solitaire bomen aanwezig. De bomen bevinden zich in een goede staat. Enkele van deze bomen zijn vruchtdragend en hebben een nutfunctie en hebben een ensemblewaarde met de hoeve.

134

135

Afb. 134.
DTM-kaart van het gebied met
het microreliëf waarneembaar
in het bosgebied.

Afb. 135.
Bosgebied achter de hoeve.

3.1.4.4. GRASLAND TEN OOSTEN VAN DE HOEVE

Grasland

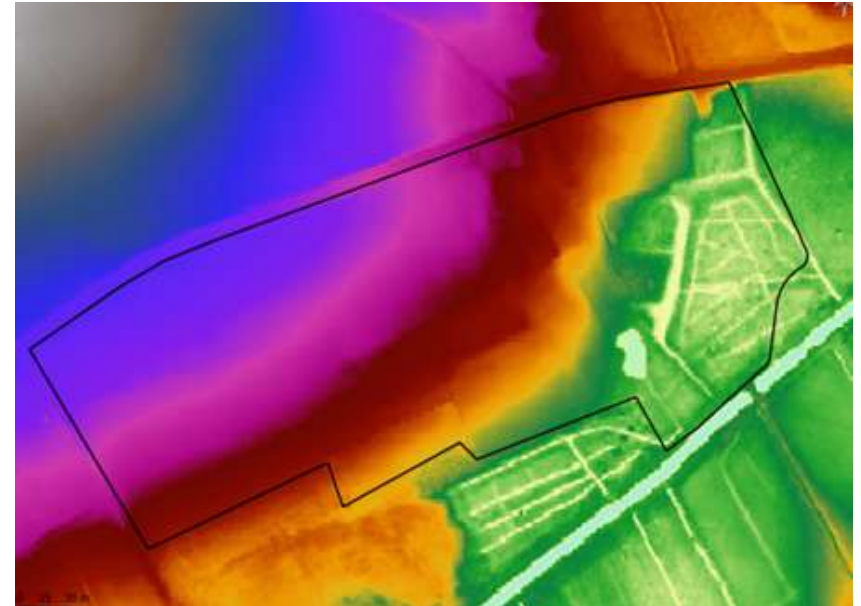
Dit grasland is gelegen ten oosten van de hoeve. De soortenrijkdom in dit grasland is beperkt. In het grasland staan enkele solitaire bomen. Dit zijn enkele restanten van een voormalige kleine hoogstamboomgaard.

3.1.4.5. Bos

Het bos bestaat voornamelijk uit populier met een ondergroei van diverse ruigtekruiden. In deze zone zijn diverse structuren van micro-reliëf aanwezig. Er zijn sporen van een oud waterelement. In het bos zijn ook enkele oud-bossoorten aanwezig.

Diagnose:

De opstand van populier is aan het aftakelen. Het micro-reliëf in het maaiveld is nog goed aanwezig. Het waterelement kan hersteld worden.

3.2. INVENTARIS NATUURELEMENTEN

3.2.1. METHODE

Allereerst werden op het terrein beheereenheden (BE) afgebakend. Een beheereenheid is de kleinste eenheid van beheer, die overeenkomt met een onderdeel van het natuurterrein dat om ecologische of beheerstechnische redenen als een aparte eenheid van beheer wordt beschouwd.

Voor elke beheereenheid werd een inventarisatie uitgevoerd aan de hand van de BWK-methode. Voor alle BE werd gekeken welke sleutelsoorten er aanwezig waren en welke natuurstreefbeelden toegepast kunnen worden. De soortensamenstelling van boom-, struik- en kruidlaag werden genoteerd.

De inventarisaties zijn uitgevoerd op dinsdag 23 augustus 2022.

3.2.2. INDELING IN BEHEEREENHEDEN (BE)

Kaart 15: Indeling in beheereenheden

Binnen het beheersplan werden 14 verschillende beheereenheden geïdentificeerd. Deze kunnen opgedeeld worden onder 3 categorieën: Bomenrijen, bossen en poelen.

Het overzicht van de beheereenheden per categorie en de totale oppervlakte per categorie is terug te vinden in onderstaande tabel.

Type beheereenheid	Beheereenheden	Oppervlakte (ha)
Bomenrij	1, 3, 5, 13, 14	1,94
Bos	4, 6, 7, 8, 9, 10, 12	12,88
Poel	11	0,06
Totaal		14,88

3.2.3. BESCHRIJVING VAN DE BOSSEN

3.2.3.1. ALGEMENE BESCHRIJVING VAN BEHEEREENHEDEN BOS

Voor de beschrijving van de opstand wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Loofhout: <20% bijmenging van naaldhout
- Naaldhout: <20% loofhout
- Gemengd: bijmenging tussen 20% en 50%

Alle bossen bestaan uit een opstand van populier als hoofdsoort. In de nevenetage zijn er soorten terug te vinden als boswilg, schietwilg, gewone es en zwarte els op vochtige delen en zomereik op drogere zones. De struiklaag is in alle beheereenheden vrij beperkt. Deze bestaat voornamelijk uit hazelaar, éénstijlige meidoorn, vlier en aalbes.

De kruidlaag in deze beheereenheden bestaat voornamelijk uit ruigtekruiden zoals brandnetel, braam, geel nagelkruid en bosandoorn.

Interpretatie bij algemene kenmerken van de beheereenheden:

- Alle beheereenheden met populier bevinden zich in rijpingsfase of zijn kaprijp.
- Er is een verschil in groeisnelheid tussen de verschillende klonen.

Algemene beschrijving beheereenheden						
BE	Opp. (ha)	Plantjaar	Fase	Type opstand	Hoofdboomsoort >50%	Nevenboomsoorten
4	1,3126	2005	Rijpingsfase	Loofhout	Populier (Oudenberg)	Berk, boswilg
6	2,3619	1998	Kaprijp/verval	Loofhout	Populier (Beaupré)	Zwarte els, schietwilg, boswilg, zomereik, es
7	2,8005	2005	Rijpingsfase	Loofhout	Populier (Oudenberg)	Wilg, zwarte els
8	0,4176	2005	Rijpingsfase	Loofhout	Populier (Oudenberg)	Wilg, zwarte els, zomereik
9	1,8053	2005	Rijpingsfase	Loofhout	Populier (Vesten)	Wilg, zwarte els, zomereik
10	0,4831	2003	Rijpingsfase	Loofhout	Populier (Ogy)	Wilg, zwarte els, zomereik
12	3,6998	2001	Kaprijp	Loofhout	Populier (Ghoy, Isières, Vesten, Gaver)	Wilg, zwarte els

Verklaring bosbouwkundige fases	
Fase	Beschrijving
Vestigingsfase	De vestigingsfase omvat de eerste levensjaren van een boom tot het moment waarop de jonge zaailing de concurrentie met andere vegetatie achter zich heeft gelaten. Tijdens de kwalificeringsfase treden de jonge plantjes in onderlinge concurrentie.
Stakenfase	De stakenfase is het moment dat de zaailingen boven de kruidlaag zijn uitgegroeid en in directe concurrentie met elkaar treden. De jonge bomen groeien nu vooral de hoogte in, het snelste dat ze ooit zullen groeien. Door de dichtstand ontstaat er een groeiverschil tussen de bomen en start de natuurlijke takafstoting door lichtgebrek. Goed gevormde, supervitale voorlopers zijn potentiële toekomstbomen.
Omslagpunt	Het omslagpunt is het tijdstip waarop de beheerder tevreden is met de hoogte waarover de onderste takken van de bomen zijn afgestorven. Dan slaat het beheer om, van het bos dicht houden voor de natuurlijke stamreiniging, naar dunnen om de beste bomen te bevoordelen.
Dunningsfase	In de dunningsfase gebeuren er selectieve kappingen die worden uitgevoerd om de blijvende bomen meer ruimte te geven. Het is een nabootsing van de natuurlijke stamtafvermindering. De dunning stuurt zo de concurrentie om licht tussen de bomen. Er wordt telkens gedund in functie van de toekomstbomen. De dunningen gebeuren in een bepaalde omlooptijd per afhankelijk van de soort, groeisnelheid en concurrentie.
Rijpingsfase	In de rijpingsfase zijn de toekomstbomen voldoende vrijgesteld en treedt er geen concurrentie meer op met naburige bomen. De bomen krijgen nu de tijd om een diktegroei uit te voeren en te groeien naar de gewenste dimensies.
Kaprijp	Dit is het moment waarop de bomen de gewenste diameter hebben bereikt. Deze diameter is afhankelijk van de soort en de gewenste verwerking van het hout.

3.2.3.2. BESPREKING ALGEMENE KENMERKEN BOSGEBIED

Onderstaande titels bespreken de algemene kenmerken over het geheel van de beboste beheereenheden.

Oude en dikke bomen

Er zijn geen oude en dikke bomen aanwezig binnen het beheersplangebied doordat het voornamelijk relatief jonge populierenaanplantingen zijn.

Dood hout

Uit de criteria voor geïntegreerd natuurbeheer én de beoordelingscriteria voor het bepalen van de lokale staat van instandhouding (enkel bij habitatwaardig bos) is af te leiden hoe belangrijk de aanwezigheid van dood hout in een bos is. In de standaardfiches wordt dan ook per beheereenheid opgenomen wat het aandeel (dik) dood hout is. Hierbij wordt het minimum percentage van het totale bestandvolume dat moet bestaan uit dood hout vastgelegd op 4% (staand, liggend, spreiding in alle omtrekklassen >30 cm).

Binnen alle beheereenheden buiten beheereenheid 6 ligt het aandeel dood hout te laag. Dit is door de jonge leeftijd van de opstanden en het economisch doel waarmee de bomen in het verleden geplant werden.

Mengingsvorm

De mengingsvorm volgt uit de ruimtelijke positie van verschillende boomsoorten t.o.v. elkaar. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- Stamsgewijs: verschillende soorten oppervlakte van < 0,5 ha
- Groepsgewijs: verschillende boomsoorten over oppervlakte tussen 0,5 a en 50 a
- Homogeen: één enkele boomsoort - homogene bovenetage en gemengde onderetage

De beheereenheden bestaan uit homogene opstanden van populier met beperkte inmenging van andere soorten in een nevenetage.

Oud-bosplanten

Oud-bosplanten zijn soorten die in hoofdzaak gevonden worden op oude bossites (onafgebroken bebost sedert tenminste 1775 (Ferrariskaart)) en die zich slechts traag vestigen in jonge bossen. Soorten, kunnen echter, afhankelijk van de regio en haar specifieke (abiotische) kenmerken meer of minder aan oud bos gebonden zijn.

Binnen de bossen van het beheersplangebied werd slanke sleutelbloem en gele dovenetel op diverse locaties aangetroffen.

<i>Voorkomende oud-bosplanten binnen het beheergebied</i>		
<i>Oud-bosplant</i>	<i>Wetenschappelijke naam</i>	<i>Beheereenheid</i>
Slanke sleutelbloem	Primula elatior	4, 7, 12
Gele dovenetel	Lamium galeobdolon	9, 10

Invasieve soorten

Een probleemsoort is een soort die nadelig kan zijn of is voor de toekomstige bos-en natuurontwikkeling. Het kan zowel gaan om uitheemse als inheemse soorten en vaak is het storend karakter vooral afhankelijk van de populatiegrootte van die soort. In veel gevallen gaat het om soorten die door hun dominant en/of invasief karakter andere soorten geen groei- of vestigingskansen te gunnen, natuurlijke bosverjonging verhinderen, de groei verstoren, enz. De belangrijkste soorten aanwezig op het domein worden hieronder opgesomd:

- Amerikaanse vogelkers: beperkt aanwezig in beheereenheid 6

3.2.3.3. VOORKOMENDE BOSTYPES (GEÛPDATETE BWK)

Kaart 15: Actualisatie van BWK-kaart

Onderstaande tabel geeft per beheereenheid het voorkomende bostype weer conform met de typologie van de biologische waarderingskaart. De tabel geeft eveneens een beschrijving van het bosbestand aan de hand van de aanwezige soorten in de boom-, struik- en kruidlaag.

<i>Weergave bwk-eenheid per bestand en beschrijving van het bos</i>			
<i>BE</i>	<i>Opp. (ha)</i>	<i>Bwk-typering</i>	<i>Beschrijving bos</i>
4	1,3126	Lhb	Populierbestand op vochtige bodem met een ondergroei van bomen en struiken
6	2,3619	Lhb	Populierbestand op vochtige bodem met een ondergroei van bomen en struiken
7	2,8005	Lhb	Populierbestand op vochtige bodem met een ondergroei van bomen en struiken
8	0,4176	Lhb	Populierbestand op vochtige bodem met een ondergroei van bomen en struiken
9	1,8053	Lhb	Populierbestand op vochtige bodem met een ondergroei van bomen en struiken
10	0,4831	Lhb	Populierbestand op vochtige bodem met een ondergroei van bomen en struiken
12	3,6998	Lhb	Populierbestand op vochtige bodem met een ondergroei van bomen en struiken

3.2.3.4. VOORKOMEND ACTUEEL HABITAT (GEÛPDATETE BOSTYPES)

Kaart 15: Actualisatie habitatkaart

Actueel habitat

Wanneer inheemse bosvegetaties zich voldoende hoogwaardig ontwikkelen, kunnen deze als 'Actueel habitat' conform de Natura-2000 richtlijn beschreven worden. Het betreft puur een doorvertaling van de meest waardevolle karteringseenheden van de Biologische waarderingskaart (bwk) en staat los van de situering van de afbakening van de Natura2000 Speciale Beschermingszones.

Momenteel is er geen actueel habitat aanwezig binnen het beheersplan.

3.2.3.5. OVERZICHT BOSBOUWKUNDIGE KENMERKEN

<i>Bosbouwkundige kenmerken</i>							
<i>BE</i>	<i>Opp. (ha)</i>	<i>Plantjaar</i>	<i>Fase</i>	<i>Hoofdboomsoort >50%</i>	<i>Nevenboomsoort</i>	<i>Hoogte (m)</i>	<i>Gem. omtrek</i>
4	1,3126	2005	Rijpingsfase	Populier (Oudenberg)	Berk, boswilg	28	115
6	2,3619	1998	Kaprijp/verval	Populier (Beaupré)	Zwarte els, schietwilg, boswilg, zomereik, es	32	175
7	2,8005	2005	Rijpingsfase	Populier (Oudenberg)	Wilg, zwarte es	24	115
8	0,4176	2005	Rijpingsfase	Populier (Oudenberg)	Wilg, zwarte es, zomereik	32	165
9	1,8053	2005	Rijpingsfase	Populier (Vesten)	Wilg, zwarte es, zomereik	32	165
10	0,4831	2003	Rijpingsfase	Populier (Ogy)	Wilg, zwarte es, zomereik	32	165
12	3,6998	2001	Kaprijp	Populier (Ghoy, Isières, Vesten, Gaver)	Wilg, zwarte es	34	165

Conclusie:

- De meeste bestanden bevinden zich in een rijpingsfase of zijn kaprijp
- De bomen hebben een hoogte van gemiddeld meer dan 30 meter
- De stamkwaliteit van de populieren is gemiddeld genomen eerder matig vanwege een beperkte takvrije stamlengte
- De vitaliteit van de opstanden is goed behalve voor beheereenheid 6

3.2.4. BESCHRIJVING VAN DE KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN (KLE)

3.2.4.1. ALGEMENE BESCHRIJVING VAN BEHEERENHEDEN KLE

In het beheersplangebied zijn voornamelijk bomenrijen/kamers van populier aanwezig. Deze zijn gelegen langsheen de weilanden. Een ander klein landschapselement dat aanwezig is binnen het beheersplangebied is een veedrinkpoel (BE 11).

<i>Algemene beschrijving kleine landschapselementen per beheereenheid</i>		
<i>BE</i>	<i>Bwk-typering</i>	<i>Algemene beschrijving</i>
1	kbp	Bomenrij van populier
3	kbp	Bomenrij van populier
5	kbp	Bomenrij van populier
11	kn	Veedrinkpoel
13	kbp	Bomenrij van populier
14	kbp	Bomenrij van populier

3.2.4.2. BOMENRIJEN BOSBOUWKUNDIGE KENMERKEN

<i>BE</i>	<i>Opp. (ha)</i>	<i>Plantjaar</i>	<i>Fase</i>	<i>Soort en kloon</i>	<i>Hoogte (m)</i>	<i>Omtrek</i>
1	0,57	2005	Rijpingsfase	Populier (Oudenberg)	24	160
3	0,21	2005	Rijpingsfase	Populier (Vesten)	25	160
5	0,55	2005	Rijpingsfase	Populier (Oudenberg)	24	175
13	0,29	2005	Rijpingsfase	Populier (Vesten)	28	165
14	0,31	2005	Rijpingsfase	Populier (Vesten)	28	165

De populierkamers bevinden zich op het einde van de rijpingsfase. Sommige soorten kennen een sterke aangroei. De bomen hebben een goede vitaliteit en zijn van matige kwaliteit door een beperkte takvrije stamlengte.

3.2.5. FAUNA

3.2.5.1. VOGELS

Tijdens de inventarisaties werden in de hoogstamboomgaard die omringd wordt door beheereenheid 5 sporen gevonden van een steenuil en een waarneming gedaan.

<i>Voorkomende vogelsoorten in het gebied</i>		
<i>Soort</i>	<i>Wetenschappelijke naam</i>	<i>Status rode lijst</i>
Steenuil	Athene noctua	Momenteel niet in gevaar

3.2.6. EXOTEN

3.2.6.1. FLORA

In beheereenheid 6 werd Amerikaanse vogelkers aangetroffen. Deze soort vertoont geen invasief karakter doordat de zaailingen moeilijk kunnen concurreren op de rijke bodem met andere soorten.

3.2.7. CONCLUSIES NAAR BEHEER

Het gebied heeft de potentie voor een grote houtoogst op korte termijn. In de meerdere beheereenheden is er de potentie tot het omvormen van de populieraanplant naar streefbeeldende valleibossen (91E0_va) en essen-eikenbossen zonder wilde hyacint (9160) na de houtoogst.

In een groot aandeel van de bossen zijn enkele sleutelsoorten aanwezig voor deze habitattypes.

De bomenrijen hebben bijna kaprijpe dimensies bereikt en bieden de mogelijkheid tot houtoogst en de heraanplant van populierkamers.

4. BESCHRIJVING VAN DE ERFGOEDWAARDEN

4.1. BOUWKUNDIG ERFGOED

4.1.1. CONTEXT

In dit onderdeel wordt de erfgoedwaarde van Hof ten Beygaerden toegelicht. Het hoevecomplex is vastgesteld als bouwkundig erfgoed sinds 2021 omwille van de architecturale en historische waarde. De hoeve ligt eveneens in het erfgoedlandschap Oudenaken-Sint-Laureins-Berchem.

De erfgoedwaarde van de site wordt niet verduidelijkt op de inventaris van het bouwkundig erfgoed.⁵ Vandaar dat in dit hoofdstuk de erfgoedwaarden van de hoeve worden verduidelijkt en gemotiveerd.

4.1.2. MOTIVATIE EN VERDUIDELIJKING

De geschiedenis van Hof ten Beygaerden vat aan in de 13de eeuw. Nadien kende de hoeve verschillende bouwfases. Het huidige uitzicht van de hoeve dateert deels uit de 19de eeuw. Tijdens de vroege 20ste eeuw werd de hoeve gedeeltelijk gereconstrueerd. Het dakspant in het noordelijke deel van de stal behoort tot de oudste kern van de site. De verschillende bouwsporen herinneren aan het gelaagde en bewogen verleden van de site. De gelaagde geschiedenis van de hoeve ligt aan de basis van de **historische waarde van deze site op micro-niveau**.

Hoewel de hoeve op micro-niveau dus een zekere historische waarde heeft, heeft de site voornamelijk erfgoedwaarde op **macro-niveau**. Zo komen de **historische en architecturale waarde** van de site voornamelijk voort uit de ligging ervan in het erfgoedlandschap Oudenaken-Sint-Laureins-Berchem. In het GRUP van Sint-Pieters-Leeuw wordt gesteld dat onder andere de vierkantshoeves in het erfgoedlandschap waardevolle elementen zijn. Hof ten Beygaerden heeft als vierkantshoeve historische en architecturale waarde binnen het erfgoedlandschap Oudenaken-Sint-Laureins-Berchem. Doordat de hoeve voornamelijk waardevol is in deze context, heeft ze een **contextwaarde**.

In het erfgoedlandschap zitten verschillende hoevetypologiën vervat. Hof ten Beygaerden vormt als hoeve een ensemble met de andere hoeves in dit erfgoedlandschap. Hoeve Hof ter Steenberg is een andere vierkantshoeve die in het erfgoedlandschap is gelegen. Beide hoeves zijn bakstenen volumes van één tot twee bouwlagen onder een zadeldak met Boomse pannen. Door de gelijkenissen tussen beide hoeves, kunnen we stellen dat Hof ten Beygaerden representatief is voor de vierkantshoeves in dit gebied.

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Hoeve Hof ten Beygaerden [online] <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/114612> (Geraadpleegd op 25-11-2022).

4.2. LANDSCHAPPELIJK ERFGOED

De erfgoedwaarden worden algemeen toegelicht voor het vastgestelde landschapsrelict "Gaasbeek, Sint-Laureins-Berchem, Oudenaken en Elingen". De erfgoedwaarden die opgenomen zijn in de beschermingsbesluiten, worden steeds als uitgangspunt genomen.

4.2.1. NATUURWETENSCHAPPELIJKE WAARDE

De bossen herbergen een bijzondere floristische waarde. Meerdere zeldzame bostypen komen voor: bronbossen van Goudveil-essenbos-type met onder andere reuzenpaardestaart, alluviaal bos, hyacintenrijk eiken-haagbeukenbos op de drogere valleiflanken. De graslandpercelen in de valleien hebben momenteel overwegend een beperkte ecologische waarde. Uit enkele proefpercelen in de Zuunbeekvallei en Laarbeekvallei blijkt echter dat bij een gericht natuurbeheer heel wat bijzondere plantensoorten uit de zaadbank opnieuw kunnen ontwikkelen.

4.2.2. HISTORISCHE WAARDE

De agrarische ontginningen zijn reeds enkele duizenden jaren geleden gestart. Dit heeft een zeer sterke invloed gehad op het landschap, onder andere in het wegenpatroon (holle wegen), hoeves en perceelsstructuur. De historische continuïteit van het integrale agrarische leven en landschap verleent het gebied ook een historische waarde. De oorsprong van tal van (vierkants)hoeven gaat vermoedelijk terug tot in de middeleeuwen.

4.2.3. ESTHETISCHE WAARDE

Het contrast tussen de gesloten valleien en de open ruggen is duidelijk uitgesproken. Enerzijds is er een repetitief element door de herhaling van dit patroon (cultuurzonatie) in de ruimte, hetgeen het landschap kenmerkt. Anderzijds zorgt variatie in reliëf en vegetatie ervoor dat er telkens een nieuw zicht opduikt. Deze landschappelijke variatie zorgt voor een uitzonderlijk hoge esthetische waarde, die nog versterkt wordt door een rijke landelijke architectuur. Elementen die de harmonie van het agrarische landschap vertonen zijn schaars binnen de ankerplaats.

4.2.4. RUIMTELIJK-STRUCTURERENDE WAARDE

Het hydrografisch stelsel, met het ermee samenhangende patroon van valleien en interfluvia structureert het landschap zeer sterk. Het opgaande groen maakt van de valleien groene schermen in het landschap.

De bodemgebruikspatronen zijn ontstaan vanuit een agrarische logica: akkers op de vruchtbare heuvelruggen, weilanden en bos in de nattere valleien, compacte dorpen buiten overstromingsgevaar maar toch in de nabijheid van de valleigraslanden, boomgaarden nabij de dorpen.

5. VISIE EN BEHEERSDOELSTELLINGEN

5.1. VISIE

De eigenaar wenst Hof ten Beygaerden een deel van haar oorspronkelijke functie terug te geven door een **microboerderijproject** op te zetten met gediversifiëerde activiteiten (tuintbouw, boomgaarden, dieren, etc.) met als doel bij te dragen aan de lokale economie.

De **hoeve** bestaat uit verschillende gebouwen, gegroepeerd rond een erf. Het woonhuis wordt vandaag de dag bewoond en zal deze functie in de toekomst behouden. De andere gebouwdelen (stallen, schuur en bijgebouwen) zijn vandaag de dag grotendeels ongebruikt, maar wil men naar de toekomst toe opnieuw een bestemming geven. Voor de stallen werd, gelijktijdig aan de opmaak van het beheersplan, een herbestemmingsonderzoek uitgewerkt.

Bij het opnieuw activeren van de site worden de erfgoedwaarden behouden, hersteld of versterkt, en wordt het private karakter van de site zoveel mogelijk behouden en gewaarborgd. Er wordt gezocht naar kleinschalige functies waar het aantal mensen beperkt blijft en hun aanwezigheid op de site verspreid wordt over de tijd.

De globale visie voor het **landschappelijke aspect** is het behoud en het herstel van het kleinschalig agrarisch landgebruik. De omgeving van de hoeve behoudt zijn indeling.

De hoogstamboomgaard wordt opnieuw in gebruik genomen en in ere hersteld. De aanwezigheid van kleine landschapselementen in het gebied zal verbeterd en versterkt worden.

De landschappelijke indeling tussen de kouters en de graslanden blijft behouden door het kleinschalige agrarische gebruik. De landschapskwaliteit zal behouden blijven en verbeterd worden.

5.2. BEHEERSDOELSTELLINGEN

5.2.1. BOUWKUNDIG ERFGOED

5.2.1.1. BEHOUD VAN DE ERFGOEDWAARDEN

In eerste instantie staat het behoud van de erfgoedwaarden - zijnde de historische en architecturale waarde - voorop. Het is daarnaast van belang dat elke ingreep die gebeurt, de erfgoedwaarden van de site respecteert, ondersteunt of versterkt.

Als uitgangspunt hierbij wordt steeds het **principe van de restauratieladder** gehanteerd: de ingreep moet zoveel als noodzakelijk en zo beperkt als mogelijk zijn. Dit principe houdt in dat er zoveel mogelijk authentiek materiaal wordt behouden en de vooropgestelde maatregelen in eerste plaats gericht zijn op onderhoud, het zo lang mogelijk uitstellen van verval en het voorkomen van schade.

De restauratieladder bestaat uit drie niveaus die van boven naar onder gehanteerd worden:

- Conservatie en onderhoud: een erfgoedelement wordt in eerste instantie zoveel mogelijk bewaard en onderhouden. Preventie is hier het sleutelwoord.
- Herstel: beschadigde elementen worden hersteld ten einde het grotere geheel te behouden voor de toekomst.
- Vernieuwing: als de schade te groot is of als een element ontbreekt, kan geopteerd worden voor vernieuwing. Hier zijn ook weer drie niveaus te onderscheiden:
 - Kopiëren: het te vernieuwen element wordt identiek nagemaakt.
 - Imiteren: dezelfde detaillering en profilering wordt gebruikt, maar een ander materiaal of verbindingstechniek kunnen gebruikt worden.
 - Verbeteren: dezelfde profilering wordt gebruikt, maar detaillering, materiaal en verbindingstechnieken kunnen afwijken.

Behoud staat bij deze aanpak met andere woorden steeds voorop.

5.2.1.2. EEN TOEKOMST DIE AANSLUIT OP HET HISTORISCH GEBRUIK

De eigenaar wenst op de site een **microboerderijproject** te ontwikkelen met respect voor de erfgoedwaarden en behoud van kleinschaligheid.

De hoeve bestaat uit een woonhuis, stallen, een schuur en bijgebouwen. De toekomstige bestemming van de site zal aansluiten bij het historische gebruik van het domein als woon- en agrarische site.

Het **woonhuis** wordt vandaag de dag bewoond en zal deze functie ook in de toekomst behouden. Momenteel bevindt er zich één woonentiteit in het woonhuis, maar de eigenaar wenst naar de toekomst toe te onderzoeken of er twee woonentiteiten in het woonhuis geïntegreerd kunnen worden met een nieuwe toegang langs de straatzijde. Een dergelijke ingreep zal steeds gebeuren met respect voor de erfgoedwaarden van de site en in samenspraak met het agentschap Onroerend Erfgoed.

Voor de **stallen** werd, gelijktijdig met de opmaak van het beheersplan, een herbestemmingsonderzoek uitgewerkt. In dit onderzoek werden verschillende scenario's afgetoetst naar haalbaarheid. De wens is om één of meerdere woonentiteiten te realiseren in de stalvleugel, al dan niet met een gedeeltelijk behoud van de stalfunctie.

Ook de **schuur** zal van onschatbare waarde zijn voor de activiteiten van het microboerderijproject. De concrete invulling van de schuur zal in de toekomst nog verder onderzocht worden, maar er wordt alvast aan volgende activiteiten gedacht: opslag van materiaal, opleidingen/voorlichtingssessies, onthaal voor klanten of leveranciers, ruimte voor voedselverwerking, kwekerij, verkooppunt, directiekantoor, etc. Omdat de schuur gekenmerkt wordt door een typerende, grote open ruimte zal naar de toekomst toe nog verder onderzocht worden of er verschillende, reversibele ruimtes in de schuur ingericht kunnen worden mits behoud van het open karakter.

Wat de twee **bijgebouwtjes** betreft, zal het kleinste bijgebouw gebruikt worden als kippenhok. Het andere bijgebouw zal ingezet worden als opslag voor tuinbouwspullen of tuingereedschap. Er zal eveneens onderzocht worden of dit bijgebouw voorzien kan worden van een aangrenzende serre aan de veldzijde.

Indien de toekomstige functie dit vereist, kunnen delen van de hoeve **energetisch geoptimaliseerd worden**, zolang dit de erfgoedwaarden van de site niet schaadt. Dergelijke ingrepen gebeuren steeds in overleg met het agentschap Onroerend Erfgoed. Hetzelfde geldt voor ingrepen om de lichtinval in de gebouwen te doen toenemen.

5.2.1.3. ONDERHOUD EN BEHEER

Tot slot is regelmatig onderhoud en beheer noodzakelijk om zo de instandhouding van het gebouw op lange termijn te garanderen. Dit is ook wat in het erfgoeddecreet omschreven wordt als 'actief behoudsbeginsel' en het is een rechtsgevolg van de bescherming. Het actief behoudsbeginsel betekent dat de eigenaar zorg moet dragen voor de instandhouding van het gebouw door tijdig herstellingen en onderhoud uit te voeren.

In dit beheersplan kunnen de beheerstabellen (zie hoofdstuk 6) gebruikt worden als een onderhoudslogboek dat voor de eigenaars een duidelijk overzicht biedt van maatregelen die in de komende 24 jaar uitgevoerd dienen te worden opdat de hoeve en diens erfgoedwaarden behouden blijven. Door deze beheerstabellen als een checklist te gebruiken, kan de eigenaar in de toekomst grote restauratiewerken vermijden (zie ook hoofdstuk 7).

5.2.2. LANDSCHAPPELIJK ERFGOED

5.2.2.1. DOELSTELLINGEN OMGEVING HOEVE

Bomen

Behouden van de soortenvariatie aan loofbomen. De naaldbomen worden verwijderd met uitzondering van de moerascipres. Deze boom blokkeert het zicht op de zendmast vanuit de hoeve. Verwijderen van de storende en gevaarlijke bomen voor de gebouwen. Behouden van de vruchtenbomen die een ensemblewaarde hebben met de hoeve.

Op het grasperk op het binnenerf wordt de treures vervangen door een moerbeï. Deze boom kwam historisch voor aan hoeves en vervult een nutsfunctie.

Grasperken

Behoud van kort gemaaide zones voor het behoud van de esthetische waarde en de openheid van de omgeving. Deze korte grasperken zijn typerend voor hoeves. Behoud van de haagstructuren en snoeivormen in deze perken.

Sierperken

Behoud van de aanwezige plantbakken en muurbepplanting. Sterk beheer van de aanwezige klimplanten om overwoekering te voorkomen. Behoud functionaliteit plantenbakken door aanwezigheid kruiden en vruchtdragende struiken.

Hagen

Behoud van haagstructuren en hun huidige snoeivormen. Vervangen van buxushaag door soorten zonder invloed van plagen.

Moestuin

Behoud van moestuin met diverse groentesoorten.

Verharding

Behoud van huidige verharding. De verharding dient vrij gehouden te worden van overwoekering door gras om de functionaliteit en erfgoedwaarde optimaal te behouden.

Zone klein fruit

Uitbreiden van de aanwezige klein-fruit zone met diverse standplaatsgeschikte soorten.

5.2.2.2. DOELSTELLINGEN HOOGSTAMBOOMGAARD

Hoogstamboomgaard

Herstel van de historische hoogstamboomgaard over een gedeeltelijke oppervlakte met behoud van oorspronkelijke soortensamenstelling en het oorspronkelijke plantverband. Behoud van veteranenbomen in de hoogstamboomgaard. Gebruik van lokale streekeigen rassen.

Herstel agrarische functie

Aanleg van een zone voor groententeelt op middelgrote schaal met groenten in volle grond. Dit is een her-ingebruikname van de akkerfunctie en de kleinschalige landbouwfunctie die de hoeve had. Deze zones waren ten tijde van Ferraris ook gedeeltelijk akker.

Haag

Behoud en herstel van de haag langs de grens van het perceel. Deze kan nog uitgebreid worden langs de westzijde.

Populierenkamer

Behoud van de populierenkamer die de hoogstamboomgaard omzoomt.

5.2.2.3. DOELSTELLINGEN GRASLANDEN

Grasland

Verhoging soortenrijkdom en behoud van de historische gebruiksvorm.

Kleine landschapselementen

Behoud van de huidige kleine landschapselementen zoals poel, solitaire bomen en micro-reliëf.

5.2.2.4. DOELSTELLINGEN BOS

Micro-reliëf

Behoud van het micro-reliëf en de ontwikkeling van een waterelement op de historisch locatie.

Bos

Ontwikkeling van een soortenrijk valleibos met diverse inheemse soorten en een passende inheemse kruid- en struiklaag.

5.3. NATUURWAARDEN

5.3.1. BEHEERVISIE

De beheervisie beschrijft waar je op lange termijn (50-100j) naar toe wil met het gebied. De beheervisie kan opgesteld worden voor een ruimer gebied dan de effectief deelnemende percelen (Ruimer Globaal Kader).

5.3.2. BEHEERSDOELSTELLINGEN

De beheersdoelstellingen vertalen de beheervisie naar concrete doelen binnen de planperiode van het natuurbeheersplan (24j). De beheersdoelstellingen gelden alleen voor de effectief deelnemende percelen (beheereenheden). De beheersdoelstellingen gelden niet voor een ruimer gebied. De beheersdoelstellingen worden beschreven voor de ecologische, economische en sociale functie.

5.3.3. CRITERIA GEÏNTEGREERD NATUURBEHEER

In het vernieuwde Natuurdecreet gelden de Criteria voor Geïntegreerd Natuurbeheer als leidraad voor de opmaak van het (natuur)beheersplan. De criteria zijn van toepassing op alle beheereenheden die vervat zitten in het beheersplan, en dus ook op de beheereenheden met een economische functie. De vroegere criteria duurzaam bosbeheer zijn herzien en hierin opgenomen. Deze criteria moeten een garantie vormen voor de duurzaamheid en duurzame invulling van de verschillende functies op maat van het lokale gebied.

De criteria voor geïntegreerd natuurbeheer zijn ingedeeld in drie groepen:

- Criteria met betrekking tot de ecologische functie. Hierin zijn criteria opgenomen die betrekking hebben op heel het in het beheersplan opgenomen natuurterrein ("horizontale maatregelen"), en criteria met betrekking tot de realisatie van specifieke natuurstreefbeelden.
- Criteria met betrekking tot de sociale functie. Deze groep omvat criteria met betrekking tot toegankelijkheid en gepast beheer met een belangrijke rol voor landschapszorg, traditionele beheervormen of met een belangrijke wetenschappelijke of educatieve betekenis.
- Criteria met betrekking tot de economische functie. Deze criteria zien erop toe dat het terrein als hernieuwbare hulpbron wordt beheerd, met een duurzame levering van goederen en diensten.

Hieronder volgen de criteria die relevant kunnen zijn voor het domein:

<i>Criteria geïntegreerd natuurbeheer</i>
<i>Criteria met betrekking tot de ecologische functie</i>
De aanwezige natuurkwaliteit dient te worden behouden of verhoogd.
Bodembewerking wordt tot een minimum beperkt.
Aanrijking met nutriënten is niet toegestaan.
Er wordt een gepast beheer uitgevoerd van de bijzondere natuurwaarden (bronnen, poelen, monumentale bomen, horsten...) over heel het terrein.
Alle elementen die bijdragen aan de structuurdiversiteit worden behouden.
Voor niet door de EU beschermde natuur wordt een beheer voorzien in functie van sleutelsoorten, structuurkenmerken en de kwaliteit van het natuurlijk milieu.
Aanplanten van invasieve exoten is uitgesloten.
Op minstens 5 % van de bosoppervlakte worden maatregelen genomen in functie van oude bomen.
Minimaal 5 % van de totale bosoppervlakte (individuele opp. max. 0,5 ha) wordt beoogd om te realiseren als open plekken in bosverband of als gevarieerde bosrand.
Bij verjonging wordt gezorgd voor een gevarieerde structuur en leeftijdsopbouw.
<i>Sociale en culturele functies</i>
Het beheer houdt rekening met sociale en culturele belangen van bevolking en omgeving. Er wordt gestreefd naar een minimale toegankelijkheid en betrokkenheid van doelgroepen.
Er vindt een gepast beheer van de terreinen of delen ervan plaats in functie van landschapszorg, traditionele beheervormen of een belangrijke wetenschappelijke of educatieve betekenis.
<i>Economische functies</i>
Het terrein wordt beheerd als hernieuwbare hulpbron. Er wordt gestreefd naar een veelzijdige functievervulling en de duurzame levering van goederen en diensten.
Voor zones met productiedoelen worden duidelijke doelstellingen geformuleerd met betrekking tot de rechtstreeks vermarktbaar goederen en diensten.

5.3.4. ECOLOGISCHE BEHEERSDOELSTELLINGEN

5.3.4.1. NATUURSTREEFBEELDEN: VEGETATIE

Binnen dit beheersplan zal 4,15 ha populier worden omgevormd naar valleibossen. Hiervoor zullen bij de aanplant streefbeeld specifieke soorten aangeplant worden en zullen er bosranden worden aangelegd voor de ontwikkeling van habitatwaardige bossen.

<i>Natuurstreefbeeld</i>	<i>Oppervlakte</i>	<i>Beheereenheid</i>
Valleibossen (91E0_va)	4,15 ha	4, 6, 10

Tabel: overzicht van de voorkomende natuurstreefbeelden

5.3.4.2. TOEPASSING CRITERIA GEÏNTEGREERD NATUURBEHEER

Open plekken/gevarieerde randen

Om structuurrijke bossen te kunnen realiseren wordt er vanuit de Criteria voor Geïntegreerd Natuurbeheer een oppervlakte van 5% vooropgesteld waarop variatie onder de vorm van open plekken/gevarieerde randen dient gerealiseerd te worden.

Bij de aanplant van de valleibossen zullen gevarieerde bosranden worden aangelegd met diverse struiksoorten. Dit zal ook gedeeltelijk gebeuren in de populieropstanden.

In beheereenheid 6 zal een open ruimte gecreëerd worden door de opwaardering en het herstel van het waterelement.

Invasieve exoten verminderen/verwijderen

De aanwezigheid van Amerikaanse vogelkers bemoeilijkt vooral de toename van het aandeel inheemse boomsoorten, het werken met natuurlijke verjonging van inheemse boomsoorten en het behoud van open plekken.

Deze soort zal bij de beheerwerken in beheereenheid 6 verwijderd worden.

136

137

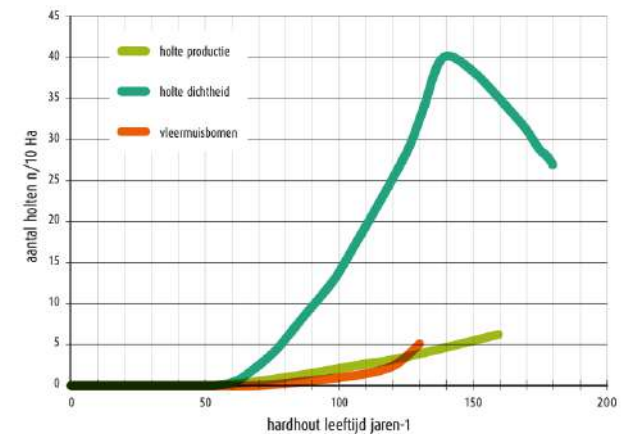
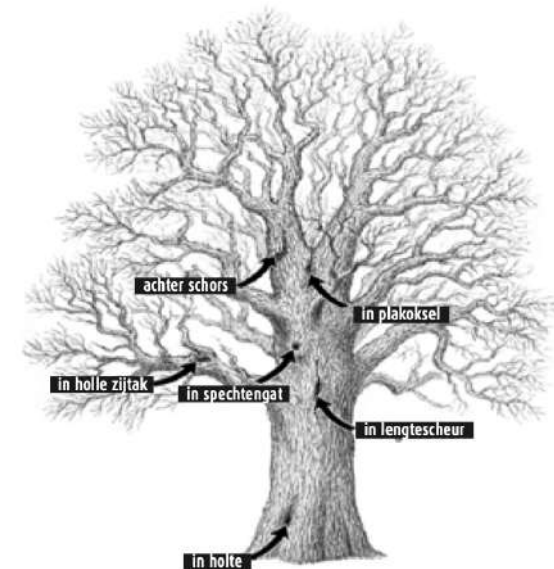
Afb. 136.
Situering van mogelijke
verblijfplaatsen van
vleermuizen (bron:
zoogdiervereniging 2003)

Afb. 137.
Het holte-aanbod stijgt sterk
met de leeftijd bij bomen die
tussen de 70 en 140 jaar oud
zijn (bron: zoogdiervereniging
2003)

Aandeel dood hout verhogen en oude bomen behouden

Dood hout is heel belangrijk voor het boscysteem. Elk stuk dood hout doorloopt verschillende verteringsstadia en uiteindelijk wordt het in de humuslaag opgenomen, waar de voedingsstoffen opnieuw worden vrijgegeven en opgenomen worden door de wortels van levende bomen. Dood hout verteert vrij snel, waardoor een flink aandeel dode bomen nodig is om continu een voldoende hoeveelheid dood hout in het bos te hebben. Veel dieren zijn afhankelijk van dood hout, als voedingsbron of als nest- of schuilplaats. Ook heel wat paddenstoelen leven op dood hout. Daarom wordt voor een duurzaam bosbeheer gestreefd naar een verhoging van het aandeel dood hout in de Vlaamse bossen, zowel staand als liggend. De vele oude dreven in het domein zijn ideale broedgebieden voor vleermuizen en het is zeer aannemelijk dat het ganse domein een belangrijk leef- en foerageergebied betreft voor vleermuizen. Daarom is de aanwezigheid van voldoende dood hout en het daarmee gepaard gaande holte-aanbod erg belangrijk, ook in de andere bossen.

Er wordt getracht het dood hout zo veel mogelijk in het bos te laten. Bij de dunningen worden dode en stervende bomen niet verwijderd. Zo zal het aanbod staand en liggend dood hout geleidelijk aan toenemen. Het bosbeheer streeft naar 4% van het bestandsvolume dood hout (10 à 50 dode bomen per hectare). Momenteel wordt het gehalte dood hout binnen het beheersplangebied niet gehaald door de economische functie waarmee de bossen in het verleden werden aangeplant. Het aandeel dood hout zal stijgen gedurende de beheersplanperiode.

5.3.5. ECONOMISCHE BEHEERSDOELSTELLINGEN

5.3.5.1. HOUTPRODUCTIE

Binnen het beheersplangebied blijft de productie van hout een belangrijke rol vervullen. Het grootste deel van de opstanden van populier, beheereenheden waar geen natuurstreefbeeld op ligt, zullen na eindkap opnieuw aangeplant worden met populier.

Bij de aanplant van deze populierbossen zal een inheemse onderetage worden aangelegd.

In de valleibossen primeert het ecologische aspect, maar de bomen zullen verzorgd worden (vrijstellen, snoeien, opsleunen, dunnen) om economisch rendabele bomen te ontwikkelen met een hoge houtwaarde.

5.3.5.2. JACHT

Binnen het gebied blijft de jacht actief.

5.3.6. SOCIAAL-ERFGOEDKUNDIGE BEHEERSDOELSTELLINGEN

5.3.6.1. TOEGANKELIJKHEID

Het gebied is momenteel ontoegankelijk. Dit zal in de toekomst ook zo blijven. De eigenaar zal 1 maal per jaar een geleide wandeling organiseren in het gebied.

5.3.6.2. LANDSCHAPPELIJKE/ERFGOEDKUNDIGE FUNCTIE

De landschappelijke en erfgoedkundige functie van het gebied zal behouden blijven en verbeterd worden. Dit wordt verder toegelicht in het gedeelte landschappelijk erfgoed van het geïntegreerd beheersplan.

6. OPSOMMING EN VERANTWOORDING BEHEERSMAATREGELEN

6.1. BOUWKUNDIG ERFGOED

Eerst worden de aangewezen vooronderzoeken voor de vierkantshoeve toegelicht. Vervolgens worden de eenmalige maatregelen per deel van de vierkantshoeve toegelicht (stallen, woonhuis, schuur, bijgebouwen). Hierna worden de wederkerende maatregelen voor de volledige vierkantshoeve toegelicht. Gezien de bescherming van Hof ten Beygaerden als erfgoedlandschap wordt bij de maatregelen enkel gefocust op de structuur en het exterieur.

6.1.1. VOORONDERZOEKEN

6.1.1.1. STABILITEITSTECHNISCH VOORONDERZOEK

Barsten in het metselwerk van de vierkantshoeve kunnen wijzen op funderingsproblemen. Een andere mogelijkheid is dat dit veroorzaakt wordt door de muuropbouw. Een stabiliteitstechnisch vooronderzoek om op die manier de oorzaak van de scheuren nader te onderzoeken, is dan ook aangewezen.

Verder zijn de vloerlagen in de schuur gebarsten, onder meer door een te hoge belasting. Er kan, in het kader van een toekomstige herbestemming, best onderzocht worden welke belasting de vloerlagen kunnen dragen.

6.1.1.2. VOCHTANALYSE

De gevels vertonen op verschillende plaatsen vochtdoorslag en zoutophoping. Enkele schadepatronen zijn mogelijks te linken aan opstijgend vocht. Een grondige analyse van de schade en locaties moet bepalen welke behandeling mogelijk/nodig is.

6.1.2. EENMALIGE MAATREGELEN STALLEN

Algemeen is het de bedoeling om de stallen te restaureren met respect voor de erfgoedwaarden en te herbestemmen tot een woonfunctie, al dan niet in combinatie met een agrarische functie.

6.1.2.1. STRUCTUUR

6.1.2.1.1. Metselwerk, draagstructuur en funderingen

- De scheurvorming in de gevel wordt hersteld. Vooraleer dit hersteld wordt, wordt best gezocht naar een structurele oplossing. Hiervoor is een stabiliteitstechnisch vooronderzoek aangewezen (zie 6.1.1.1).
- Smeedijzeren verankeringen worden ontroest en afgewerkt met een zwart roestwerend verfsysteem.

6.1.2.1.2. Dakstructuur

- Op plaatsen waar de dakstructuur is aangetast, ingerot of beschadigd, worden de elementen plaatselijk hersteld en/of vervangen door nieuwe exemplaren naar hetzelfde model.
- De houten dakstructuur wordt volledig gecontroleerd en zowel preventief als curatief behandeld tegen houtborende insecten.
- De vervuilde dakstructuur kan zacht gereinigd worden.

6.1.2.1.3. Vloerlagen

- De metalen I-liggers en trekstangen van de troggewelven in de kelder worden ontroest en behandeld met een roestwerend verfsysteem. Het baksteenmetselwerk dat ten gevolge van de roestvorming is weggeduwd, wordt aangevuld, conform de historische situatie, met een compatibele mortel.
- De lacunes in de troggewelven worden aangevuld conform de historische situatie, met compatibele mortel.
- De gebarsten houten vloerlaag wordt hersteld. Hiervoor wordt het rottend hout verwijderd en worden de lacunes aangevuld met nieuwe houten planken naar historisch model.

6.1.2.2. EXTERIEUR

6.1.2.2.1. Bedaking

Dakbedekking

- Op de plaatsen waar de nokpannen ontbreken, worden deze terug aangevuld door nieuwe nokpannen naar huidig model.
- Op de plaatsen waar de dakpannen ontbreken, worden deze terug aangevuld door nieuwe dakpannen naar huidig model.
- Plantengroei wordt van de daken verwijderd.
- Mosgroei wordt van de daken verwijderd met een ecologisch product.
- De daken worden zacht gereinigd (bijvoorbeeld met stoom).

Regenwaterafvoeren

- De regenwaterafvoer wordt ontstopt en gekuist.
- Onderbrekingen in de goot en lekken worden weggewerkt.
- De afvoeren uit PVC worden bij voorkeur vervangen door een materiaal dat beter passend is bij het historische karakter van het gebouw, zoals bijvoorbeeld zink.

6.1.2.2.2. Gevels

Baksteenmetselwerk en voegwerk

- Plantengroei en mosgroei worden verwijderd.
- Zoutuitslag wordt van de bakstenen geborsteld.
- Het uitvoeren van een stijgvochtbehandeling bij de door vocht- en zoutbelaste gevels is wenselijk.
- Indien nodig wordt een ontziltingspleister geplaatst (al dan niet als opofferingspleister).
- Reinigen van de gevels, met voorkeur door een zo zacht mogelijke methode (bijvoorbeeld met stoom).
- De beschadigde bakstenen worden vervangen door nieuwe en compatibele exemplaren die qua formaat, kleur en textuur afgestemd zijn op het oorspronkelijke baksteenmetselwerk.
- Waar de voegen beschadigd zijn of schade veroorzaken aan het metselwerk, worden de voegen plaatselijk uitgekapt en heropgevoegd. De nieuwe mortel moet compatibel zijn met de bestaande voeg- en legmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur als vorm betreft.

Het is aangewezen om een kalk- (mortel op basis van kalk en zand) of bastaardmortel (het bindmiddel bestaat zowel uit kalk als cement) te gebruiken.

- Uitgespoelde voegen worden heropgevuld met een nieuwe voegmortel. De nieuwe mortel moet compatibel zijn met de bestaande voeg- en legmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur als vorm betreft.
- Ontbrekend metselwerk wordt vervangen door nieuw metselwerk met bakstenen en voegen die qua formaat, kleur en textuur afgestemd zijn op het oorspronkelijke baksteenmetselwerk.

6.1.2.2.3. Buitenschrijnwerk

- Bij voorkeur wordt het houten buitenschrijnwerk hersteld en gerestaureerd. Indien dit niet mogelijk is, wordt het schrijnwerk integraal vervangen naar historisch model. Vervolgens wordt het buitenschrijnwerk geschilderd in een kleurstelling die past in de historische context.
- Het metaal in de toegangspoort wordt ontroest en voorzien van een roestwerende verf waarvan de kleur past in de historische context.

6.1.2.2.4. Overige

- De voedertroggen worden ontroest en voorzien van een roestwerende verf waarvan de kleur past in de historische context.

6.1.3. EENMALIGE MAATREGELLEN WOONHUIS

Algemeen is het de bedoeling om het woonhuis te restaureren met respect voor de erfgoedwaarden en de woonfunctie te behouden. Naar de toekomst toe zal onderzocht worden of er twee woonentiteiten in het woonhuis geïntegreerd kunnen worden met een nieuwe toegang langs de straatzijde.

6.1.3.1. STRUCTUUR

6.1.3.1.1. Metselwerk, draagstructuur en funderingen

- De scheurvorming in de gevel wordt hersteld. Vooraleer dit hersteld wordt, wordt best gezocht naar een structurele oplossing. Hiervoor is een stabiliteitstechnisch vooronderzoek aangewezen (zie 6.1.1.1).
- Smeedijzeren verankeringen worden ontroest en afgewerkt met een zwart roestwerend verfsysteem.

6.1.3.1.2. Dakstructuur

- Op plaatsen waar de dakstructuur is aangetast, ingerot of beschadigd, worden de elementen plaatselijk hersteld en/of vervangen door nieuwe exemplaren naar hetzelfde model.
- De houten dakstructuur wordt volledig gecontroleerd en zowel preventief als curatief behandeld tegen houtborende insecten.
- De vervuilde dakstructuur kan zacht gereinigd worden.

6.1.3.1.3. Vloerlagen

- De metalen l-liggers en trekstangen van de troggewelven worden ontroest en behandeld met een roestwerend verfsysteem. Het baksteenmetselwerk dat ten gevolge van de roestvorming is weggeduwd, wordt aangevuld, conform de historische situatie, met een compatibele mortel.
- De lacunes in de troggewelven worden aangevuld conform de historische situatie, met compatibele mortel.
- De gebarsten houten vloerlaag wordt hersteld. Hiervoor wordt het rottend hout verwijderd en worden de lacunes aangevuld met nieuwe houten planken naar historisch model.

6.1.3.2. EXTERIEUR

6.1.3.2.1. Bedaking

Dakbedekking

- Op de plaatsen waar de nokpannen ontbreken, worden deze terug aangevuld door nieuwe nokpannen naar huidig model.
- Op de plaatsen waar de dakpannen ontbreken, worden deze terug aangevuld door nieuwe dakpannen naar huidig model.
- Plantengroei wordt van de daken verwijderd.
- Mosgroei wordt van de daken verwijderd met een ecologisch product.
- De daken worden zacht gereinigd (bijvoorbeeld met stoom).

Regenwaterafvoeren

- De regenwaterafvoer wordt ontstopt en gekuist.
- Onderbrekingen in de goot en lekken worden weggewerkt.
- De afvoeren uit PVC worden bij voorkeur vervangen door een materiaal dat beter passend is bij het historische karakter van het gebouw, zoals bijvoorbeeld zink.

6.1.3.2.2. Gevels

Baksteenmetselwerk en voegwerk

- Plantengroei en mosgroei worden verwijderd.
- Zoutuitslag wordt van de bakstenen geborsteld.
- Het uitvoeren van een stijgvochtbehandeling bij de door vocht- en zoutbelaste gevels is wenselijk.
- Indien nodig wordt een ontziltingspleister geplaatst (al dan niet als opofferingspleister).
- Reinigen van de gevels, met voorkeur door een zo zacht mogelijke methode (bijvoorbeeld met stoom).
- De beschadigde bakstenen worden vervangen door nieuwe en compatibele exemplaren die qua formaat, kleur en textuur afgestemd zijn op het oorspronkelijke baksteenmetselwerk.
- Waar de voegen beschadigd zijn of schade veroorzaken aan het metselwerk, worden de voegen plaatselijk uitgekapt en heropgevoegd. De nieuwe mortel moet compatibel zijn met de bestaande voeg- en legmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur als vorm betreft.

Het is aangewezen om een kalk- (mortel op basis van kalk en zand) of bastaardmortel (het bindmiddel bestaat zowel uit kalk als cement) te gebruiken.

- Uitgespoelde voegen worden heropgevuld met een nieuwe voegmortel. De nieuwe mortel moet compatibel zijn met de bestaande voeg- en legmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur als vorm betreft.
- Ontbrekend metselwerk wordt vervangen door nieuw metselwerk met bakstenen en voegen die qua formaat, kleur en textuur afgestemd zijn op het oorspronkelijke baksteenmetselwerk.

Natuursteen

- De natuurstenen vensterbanken worden hersteld door het plaatsen van inboetstukken.

6.1.3.2.3. Buitenschrijnwerk

- Bij voorkeur wordt het houten buitenschrijnwerk hersteld en gerestaureerd. Indien dit niet mogelijk is, wordt het schrijnwerk integraal vervangen naar historisch model. Vervolgens wordt het buitenschrijnwerk geschilderd in een kleurstelling die past in de historische context.
- Het metaal van de luiken wordt ontroest en voorzien van een roestwerende verf waarvan de kleur past in de historische context.

6.1.4. EENMALIGE MAATREGELEN SCHUUR

Algemeen is het de bedoeling om de schuur te restaureren met respect voor de erfgoedwaarden en te herbestemmen waarbij het typerende, open karakter van de schuur centraal staat. Er wordt gedacht aan kleinschalige functies die van onschatbare waarde zijn voor de ontwikkeling van het microboerderijproject.

6.1.4.1. STRUCTUUR

6.1.4.1.1. Metselwerk, draagstructuur en funderingen

- De scheurvorming in de gevel wordt hersteld. Vooraleer dit hersteld wordt, wordt best gezocht naar een structurele oplossing. Hiervoor is een stabiliteitstechnisch vooronderzoek aangewezen (zie 6.1.1.1).
- Smeedijzeren verankeringen worden ontroest en afgewerkt met een zwart roestwerend verfsysteem.

6.1.4.1.2. Dakstructuur

- Op plaatsen waar de dakstructuur is aangetast, ingerot of beschadigd, worden de elementen plaatselijk hersteld en/of vervangen door nieuwe exemplaren naar hetzelfde model.
- De houten dakstructuur wordt volledig gecontroleerd en zowel preventief als curatief behandeld tegen houtborende insecten.
- De vervuilde dakstructuur kan zacht gereinigd worden.

6.1.4.1.3. Vloerlagen

- De metalen l-liggers worden ontroest en behandeld met een roestwerend verfsysteem.
- De gebarsten houten vloerlaag wordt hersteld. Hiervoor wordt het rottend hout verwijderd en worden de lacunes aangevuld met nieuwe houten planken naar historisch model.

6.1.4.2. EXTERIEUR

6.1.4.2.1. Bedaking

Dakbedekking

- Op de plaatsen waar de nokpannen ontbreken, worden deze terug aangevuld door nieuwe nokpannen naar huidig model.
- Op de plaatsen waar de dakpannen ontbreken, worden deze terug aangevuld door nieuwe dakpannen naar huidig model.
- Plantengroei wordt van de daken verwijderd.
- Mosgroei wordt van de daken verwijderd met een ecologisch product.
- De daken worden zacht gereinigd (bijvoorbeeld met stoom).

Regenwaterafvoeren

- De regenwaterafvoer wordt ontstopt en gekuist.
- Onderbrekingen in de goot en lekken worden weggewerkt.
- De afvoeren uit PVC worden bij voorkeur vervangen door een materiaal dat beter passend is bij het historische karakter van het gebouw, zoals bijvoorbeeld zink.

Dakornamenten

- De windvaan wordt ontroest en geschilderd met een zwart roestwerend verfsysteem.

6.1.4.2.2. Gevels

Baksteenmetselwerk en voegwerk

- Plantengroei in het metselwerk wordt verwijderd.
- De mosgroei wordt verwijderd met een ecologisch product.
- Zoutuitslag wordt van de bakstenen geborsteld.
- Het uitvoeren van een stijgvochtbehandeling bij de door vocht- en zoutbelaste gevels is wenselijk.
- Indien nodig wordt een ontziltingspleister geplaatst (al dan niet als opofferingspleister).
- Reinigen van de gevels, met voorkeur door een zo zacht mogelijke methode (bijvoorbeeld met stoom).
- De beschadigde bakstenen worden vervangen door nieuwe en

compatibele exemplaren die qua formaat, kleur en textuur afgestemd zijn op het oorspronkelijke baksteenmetselwerk.

- Waar de voegen beschadigd zijn of schade veroorzaken aan het metselwerk, worden de voegen plaatselijk uitgekapt en heropgevoegd. De nieuwe mortel moet compatibel zijn met de bestaande voeg- en legmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur als vorm betreft. Het is aangewezen om een kalk- (mortel op basis van kalk en zand) of bastaardmortel (het bindmiddel bestaat zowel uit kalk als cement) te gebruiken.
- Uitgespoelde voegen worden heropgevuld met een nieuwe voegmortel. De nieuwe mortel moet compatibel zijn met de bestaande voeg- en legmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur als vorm betreft.
- Het is aangewezen om een kalk- (mortel op basis van kalk en zand) of bastaardmortel (het bindmiddel bestaat zowel uit kalk als cement) te gebruiken.
- De aansluitingen van het metselwerk met het buitenschrijnwerk worden gecontroleerd en indien nodig heropgevoegd met een kalk- of bastaardmortel.
- Ontbrekend metselwerk (bijvoorbeeld onder het venster in de hofgevel van de kleine koestal) wordt vervangen door nieuw metselwerk met bakstenen en voegen die qua formaat, kleur en textuur afgestemd zijn op het oorspronkelijke baksteenmetselwerk.

6.1.4.2.3. Buitenschrijnwerk

- Bij voorkeur wordt het houten buitenschrijnwerk hersteld en gerestaureerd. Indien dit niet mogelijk is, wordt het schrijnwerk integraal vervangen naar historisch model. Vervolgens wordt het buitenschrijnwerk geschilderd in een kleurstelling die past in de historische context.
- Het metaal in de toegangspoort wordt ontroest en voorzien van een roestwerende verf waarvan de kleur past in de historische context.
- Het metalen schrijnwerk wordt ontroest en voorzien van een roestwerende verf waarvan de kleur past in de historische context.

6.1.5. EENMALIGE MAATREGELEN BIJGEBOUWEN

Algemeen is het de bedoeling om de bijgebouwen te restaureren met respect voor de erfgoedwaarden en hier kleinschalige, ondersteunende functies in onder te brengen zoals opslagruimte.

6.1.5.1. STRUCTUUR

6.1.5.1.1. Metselwerk, draagstructuur en funderingen

- De scheurvorming in de gevel wordt hersteld. Vooraleer dit hersteld wordt, wordt best gezocht naar een structurele oplossing. Hiervoor is een stabiliteitstechnisch onderzoek aangewezen (zie 6.1.1.1).
- Smeedijzeren verankeringen worden ontroest en afgewerkt met een zwart roestwerend verfsysteem.

6.1.5.2. EXTERIEUR

6.1.5.2.1. Bedaking

Dakbedekking

- Op de plaatsen waar de nokpannen ontbreken, worden deze terug aangevuld door nieuwe nokpannen naar huidig model.
- Op de plaatsen waar de dakpannen ontbreken, worden deze terug aangevuld door nieuwe dakpannen naar huidig model.
- Plantengroei wordt van de daken verwijderd.
- Mosgroei wordt van de daken verwijderd met een ecologisch product.
- De daken worden zacht gereinigd (bijvoorbeeld met stoom).

6.1.5.2.2. Gevels

Baksteenmetselwerk en voegwerk

- Plantengroei in het metselwerk wordt verwijderd.
- De mosgroei wordt verwijderd met een ecologisch product.
- Zoutuitslag wordt van de bakstenen geborsteld.
- Het uitvoeren van een stijgvochtbehandeling bij de door vocht- en zoutbelaste gevels is wenselijk.

- Indien nodig wordt een ontziltingspleister geplaatst (al dan niet als opofferingspleister).
- Reinigen van de gevels, met voorkeur door een zo zacht mogelijke methode (bijvoorbeeld met stoom).
- De beschadigde bakstenen worden vervangen door nieuwe en compatibele exemplaren die qua formaat, kleur en textuur afgestemd zijn op het oorspronkelijke baksteenmetselwerk.
- Waar de voegen beschadigd zijn of schade veroorzaken aan het metselwerk, worden de voegen plaatselijk uitgekapt en heropgevoegd. De nieuwe mortel moet compatibel zijn met de bestaande voeg- en legmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur als vorm betreft. Het is aangewezen om een kalk- (mortel op basis van kalk en zand) of bastaardmortel (het bindmiddel bestaat zowel uit kalk als cement) te gebruiken.
- Uitgespoelde voegen worden heropgevuld met een nieuwe voegmortel. De nieuwe mortel moet compatibel zijn met de bestaande voeg- en legmortel zowel wat eigenschappen, kleur, textuur als vorm betreft.
- Het is aangewezen om een kalk- (mortel op basis van kalk en zand) of bastaardmortel (het bindmiddel bestaat zowel uit kalk als cement) te gebruiken.
- De aansluitingen van het metselwerk met het buitenschrijnwerk worden gecontroleerd en indien nodig heropgevoegd met een kalk- of bastaardmortel.
- Ontbrekend metselwerk (bijvoorbeeld onder het venster in de hofgevel van de kleine koestal) wordt vervangen door nieuw metselwerk met bakstenen en voegen die qua formaat, kleur en textuur afgestemd zijn op het oorspronkelijke baksteenmetselwerk.

6.1.5.2.3. Buitenschrijnwerk

- Bij voorkeur wordt het houten buitenschrijnwerk hersteld en gerestaureerd. Indien dit niet mogelijk is, wordt het schrijnwerk integraal vervangen naar historisch model. Vervolgens wordt het buitenschrijnwerk geschilderd in een kleurstelling die past in de historische context.
- De begroeiing op de houten deur wordt verwijderd.

6.1.6. WEDERKERENDE MAATREGELLEN

6.1.6.1. STRUCTUUR

6.1.6.1.1. Metselwerk, draagstructuur en funderingen

- Een jaarlijks nazicht op scheuren, barsten, verzakkingen, scheefstand en andere opvallende patronen.
- Een jaarlijkse opvolging van scheuren. Om actieve scheuren op te volgen, kunnen scheurmeters geplaatst worden.
- Indien nodig worden scheuren en bakstenen hersteld. Hierbij wordt steeds gebruik gemaakt van passende bakstenen (op vlak van formaat, kleur en textuur) en een compatibele mortel.

6.1.6.1.2. Dakstructuur

- Een jaarlijks nazicht op scheuren, barsten, verzakkingen, inrotting en andere opvallende patronen.
- Indien nodig dient de dakstructuur hersteld te worden.
- De bevestigingen zoals ankers, trekkers en andere verbindingselementen dienen jaarlijks nagekeken te worden.
- Indien nodig dienen de bevestigingen hersteld te worden.
- Om de 10 jaar dient het hout behandeld te worden tegen zwammen/schimmels.
- Opvolging van plekken die waren aangetast door houtborende insecten.

6.1.6.1.3. Vloerlagen

Houten vloerstructuur

- Een jaarlijks nazicht op scheuren, barsten, verzakkingen, inrotting en andere opvallende patronen.
- Indien nodig dient de vloerstructuur hersteld te worden. Indien herstel niet meer mogelijk is, dient de vloerstructuur vervangen te worden overeenkomstig de bestaande vloerstructuur.
- Een jaarlijks nazicht van bevestigingen zoals ankers, trekkers en andere verbindingselementen.
- Indien nodig dienen de bevestigingen hersteld te worden.

- Indien herstel niet meer mogelijk is, dienen de bevestigingen vervangen te worden overeenkomstig de bestaande bevestigingen.
- Een jaarlijks nazicht op aantastingen dient te gebeuren.
- Om de 10 jaar dient het hout behandeld te worden tegen zwammen/schimmels.
- Opvolging van plekken die waren aangetast door houtborende insecten.

Troggewelven

- Een jaarlijks nazicht op scheuren, barsten, scheefstand, roestvorming en andere opvallende patronen.
- Indien nodig dienen losse elementen herbevestigd te worden.
- Indien nodig dient het metaalwerk hersteld te worden. Indien herstel niet meer mogelijk is, dient het metaalwerk vervangen te worden overeenkomstig het bestaande metaalwerk.
- Indien nodig dient het metaalwerk ontroest en herschilderd te worden. De kleur overeenkomstig de huidige kleurstelling en met een roestwerend verfsysteem.
- Indien nodig dienen losse muurankers herbevestigd te worden.

6.1.6.2. EXTERIEUR

6.1.6.2.1. Bedaking

Dakbedekking

- Om de 10 jaar dient de dakbedekking te worden gereinigd en ontmost.
- Een jaarlijks nazicht van de dakpannen.
- Indien nodig dient de dakbedekking te worden herbevestigd.
- Beschadigde dakbedekking wordt door nieuwe dakbedekking vervangen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van dakbedekking van hetzelfde formaat en kleur als de aanwezige dakbedekking.
- De dakaansluitingen dienen jaarlijks gecontroleerd te worden.
- Indien nodig dienen de dakaansluitingen herbevestigd te worden.
- Beschadigde dakaansluitingen worden vervangen overeenkomstig de bestaande dakaansluitingen.

Daktimmer

- Een jaarlijks nazicht van het daktimmer en de aantastingen.
- Indien nodig dient het daktimmer hersteld te worden. Indien herstel niet meer mogelijk is, dient het daktimmer vervangen te worden overeenkomstig het bestaande daktimmer.
- Om de 10 jaar dient het hout behandeld te worden tegen zwammen/schimmels.
- Opvolging van plekken die waren aangetast door houtborende insecten.

Regenwaterafvoeren

- Een jaarlijks nazicht van de goten en afvoeren.
- Een 2-jaarlijkse reiniging van de goten en afvoeren.
- Indien nodig worden de goten ad hoc hersteld.
- Indien herstel niet meer mogelijk is, dienen de betreffende goten vervangen te worden overeenkomstig de bestaande goten.
- Indien nodig worden de afvoeren ad hoc hersteld. Indien herstel niet meer mogelijk is, dienen de betreffende afvoeren vervangen te worden overeenkomstig de bestaande afvoeren.

Dakornamenten

- Om de 5 à 7 jaar dient de windvaan ontroest en herschilderd te worden. De kleur overeenkomstig de huidige kleurstelling en met een roestwerend verfsysteem.

6.1.6.2.2. Gevels

Baksteenmetselwerk en voegwerk

- Vochtproblemen worden ad hoc onderzocht. Eerst wordt de oorzaak van de aanwezigheid van het vocht achterhaald en opgelost. Pas daarna wordt overgegaan tot het herstel van de gevolgschade.
- Zouten die zich aftekenen op de oppervlakte (zichtbaar als een witte waas) dienen regelmatig droog afgeborsteld te worden.
- Plantengroei en mosbegroeiing in en op de gevels wordt regelmatig verwijderd. Dit dient zorgvuldig te gebeuren zodat het metselwerk niet beschadigd wordt. Eventueel kan gebruik worden gemaakt van een (ecologisch verantwoord) hulpmiddel.
- Jaarlijks nazicht van het baksteenmetselwerk.

- Indien nodig wordt het baksteenmetselwerk gereinigd. Dit gebeurt aan de hand van een zachte methode (geen zandstralen!).
- Indien nodig worden losse stenen herbevestigd met een compatibele mortel.
- Indien nodig wordt het baksteenmetselwerk hersteld.
- Indien herstel niet meer mogelijk is, dient het metselwerk vervangen te worden door nieuwe exemplaren naar identiek model (op vlak van grootte, kleur en textuur).
- De voegen dienen jaarlijks gecontroleerd te worden.
- Beschadigde voegen worden ad hoc hersteld met een compatibele mortel.

Natuursteen

- Een jaarlijks nazicht van de natuursteen.
- Plantengroei en mosbegroeiing op de natuurstenen elementen wordt regelmatig verwijderd. Eventueel kan gebruik worden gemaakt van een ecologisch verantwoord hulpmiddel.
- Indien nodig wordt de natuursteen gereinigd. Dit gebeurt aan de hand van een zachte methode.
- Indien nodig worden barsten opgevuld met inboetstukken.

Metaalwerk

- Een jaarlijks nazicht van het metaalwerk.
- Indien nodig worden losse elementen herbevestigd.
- Beschadigingen aan het metaalwerk worden ad hoc hersteld. Indien herstel niet meer mogelijk is, dient het metaalwerk vervangen te worden overeenkomstig het bestaande metaalwerk.
- Om de 5 à 7 jaar dient het metaalwerk ontroest en herschilderd te worden. De kleur overeenkomstig de huidige kleurstelling en met een roestwerend verfsysteem.

6.1.6.2.3. Buitenschrijnwerk

Houtwerk

- Een jaarlijks nazicht van het houtwerk.
- Indien nodig dient het houtwerk hersteld te worden.
- Indien herstel niet meer mogelijk is, dient het vervangen te worden overeenkomstig het bestaande houtwerk.
- Om de 10 jaar dient het houtwerk behandeld te worden tegen zwammen/schimmels.
- Opvolging van plekken die waren aangetast door houtborende insecten.
- Een jaarlijks nazicht van verbindingen van vaste en opengaande delen.
- Indien nodig dienen de verbindingen hersteld te worden.
- Een jaarlijks nazicht van het sluitend vermogen van de opengaande delen. Indien nodig dient het sluitend vermogen hersteld en/of bijgesteld te worden.
- Een jaarlijks nazicht van aansluitingen met omliggend materiaal.
- Indien nodig dienen de aansluitingen hersteld en/of heropgevoegd te worden.
- Om de 10 jaar dient het schrijnwerk geschilderd te worden volgens de huidige kleurstelling met een dampopen verfsysteem.

Hang- en sluitwerk

- Een jaarlijks nazicht van het hang- en sluitwerk.
- Indien nodig dient het hang- en sluitwerk te worden hersteld.
- Indien herstel niet meer mogelijk is, dienen de betreffende onderdelen te worden vervangen overeenkomstig het bestaande hang- en sluitwerk.
- Indien nodig dient het hang- en sluitwerk opnieuw te worden afgesteld en/of gesmeerd.
- Indien nodig dient het metaalwerk ontroest en herschilderd te worden. De kleur overeenkomstig de huidige kleurstelling en met een roestwerend verfsysteem.

Beglazing

- Een jaarlijks nazicht van de beglazing.
- Indien nodig dient de beglazing vervangen te worden overeenkomstig de bestaande beglazing.

6.1.6.2.4. Voedertroggen

- Een jaarlijks nazicht van de voedertroggen.
- Indien nodig worden losse elementen herbevestigd.
- Beschadigingen aan het metaalwerk worden ad hoc hersteld. Indien herstel niet meer mogelijk is, dient het metaalwerk vervangen te worden overeenkomstig het bestaande metaalwerk.
- Om de 5 à 7 jaar dient het metaalwerk ontroest en herschilderd te worden. De kleur overeenkomstig de huidige kleurstelling en met een roestwerend verfsysteem.

6.1.7. SAMENVATTENDE TABELLEN

Vooronderzoeken

Eenmalige maatregelen
- stallen

410H5 Hof ten Beygaerden
Onderhoudslogboek hof ten Beygaerden

Eenmalige beheersmaatregelen					
Vrijgesteld van toelating	Timing	Opmerkingen	Datum uitvoering	Uitvoerder	Bedrag
P = prioritair MLT = middellange termijn LT = lange termijn					
VOORONDERZOEKEN					
Stabiliteitstechnisch vooronderzoek	nvt	P			
Vochtanalyse	nvt	P			
STRUCTUUR - STALLEN					
METSSELWERK, DRAAGSTRUCTUUR EN FUNDERINGEN					
Herstel scheurvorming gevel		P			
Ontroesten en schilderen smeedijzeren verankeringen	x	P	met een zwart roestwerend verfstelsysteem		
DAKSTRUCTUUR					
Herstel of vervangen dakstructuur		P			
Behandeling tegen houtborende insecten of zwammen/schimmels		P			
Reinigen vervuilde dakstructuur	x	P			
VLOERLAGEN					
Ontroesten en schilderen metalen l-liggers en trekstangen	x	P	met een zwart roestwerend verfstelsysteem		
Aanvullen lacunes in het baksteenmetselwerk		P	conform aan de historische situatie		
Verwijderen rottend hout	x	P			
Aanbrengen nieuwe houten planken		P	naar historisch model		
EXTERIEUR - STALLEN					
BEDAKING					
DAKBEDEKKING					
Aanvullen van ontbrekende nokpannen		P			
Aanvullen van ontbrekende dakpannen		P			
Verwijderen plantengroei en mosgroei	x	P			
Zacht reinigen van de daken		P			
REGENWATERAFVOEREN					
Ontstoppen en kuisen regenwaterafvoer	x	P			
Onderbrekingen en lekken herstellen	x	P			
Vervangen PVC afvoer door afvoer in zink		LT			
GEVELS					
BAKSTEENMETSSELWERK EN VOEGWERK					
Verwijderen plantengroei en mosgroei	x	P			
Zouten afborstelen	x	P			
Uitvoeren stijgvochtbehandeling		P			
Plaatsen ontzittingspleister		P			
Reinigen baksteenmetselwerk		P	op een zachte manier		
Herbevestigen losse stenen en vervangen beschadigde bakstenen		P	compatibele exemplaren		
Uitkappen en heropvoegen beschadigde voegen		P	compatibele mortel		
Heropvullen uitgespoelde voegen		P	compatibele mortel		
Vervangen ontbrekend metselwerk		P	compatibel metselwerk		
BUITENSCHRIJNWERK					
Herstel/restauratie houten buitenschrijnwerk		P			
Vervangen houten buitenschrijnwerk		P	naar historisch model		
Schilderen houten buitenschrijnwerk		P	in kleurstelling die past bij historische context		
Ontroesten en schilderen metalen schrijnwerk		P	in kleurstelling die past bij historische context		
OVERIGE					
Ontroesten en schilderen van de voedertroggen	x	P	met een zwart roestwerend verfstelsysteem		

Enmalige maatregelen - woonhuis

STRUCTUUR - WOONHUIS

METSELWERK, DRAAGSTRUCTUUR EN FUNDERINGEN

Herstel scheurvorming gevel
Ontroesten en schilderen smeedijzeren verankeringen

	P				
x	P	met een zwart roestwerend verfstelsysteem			

DAKSTRUCTUUR

Herstel of vervangen dakstructuur
Behandeling tegen houtborende insecten of zwammen/schimmels
Reinigen vervuilde dakstructuur

	P				
	P				
x	P				

VLOERLAGEN

Ontroesten en schilderen metalen l-liggers en trekstangen
Aanvullen lacunes in het baksteenmetselwerk
Verwijderen rottend hout
Aanbrengen nieuwe houten planken

x	P	met een zwart roestwerend verfstelsysteem			
	P	conform aan de historische situatie			
x	P				
	P	naar historisch model			

EXTERIEUR - WOONHUIS

BEDAKING

DAKBEDEKKING

Aanvullen van ontbrekende nokpannen
Aanvullen van ontbrekende dakpannen
Verwijderen plantengroei en mosgroei
Zacht reinigen van de daken

	P				
	P				
x	P				
	P				

REGENWATERAFVOEREN

Ontstoppen en kuisen regenwaterafvoer
Onderbrekingen en lekken herstellen
Vervangen PVC afvoer door afvoer in zink

x	P				
x	P				
	LT				

GEVELS

BAKSTEENMETSELWERK EN VOEGWERK

Verwijderen plantengroei en mosgroei
Zouten afborstelen
Uitvoeren stijvochtbehandeling
Plaatsen ontzittingspleister
Reinigen baksteenmetselwerk
Herbevestigen losse stenen en vervangen beschadigde bakstenen
Uitkappen en heropvoegen beschadigde voegen
Heropvullen uitgespoelde voegen
Vervangen ontbrekend metselwerk

x	P				
x	P				
	P				
	P				
	P	op een zachte manier			
	P	compatibele exemplaren			
	P	compatibele mortel			
	P	compatibele mortel			
	P	compatibel metselwerk			

NATUURSTEEN

Plaatsen van inboetstukken in de natuurstenen vensterbanken

	P				
--	---	--	--	--	--

BUITENSCHRIJNWERK

Herstel/restauratie houten buitenschrijnwerk
Vervangen houten buitenschrijnwerk
Schilderen houten buitenschrijnwerk
Ontroesten en schilderen metalen schrijnwerk

	P				
	P	naar historisch model			
	P	in kleurstelling die past bij historische context			
	P	in kleurstelling die past bij historische context			

Enmalige maatregelen - schuur

STRUCTUUR - SCHUUR

METSELWERK, DRAAGSTRUCTUUR EN FUNDERINGEN

Herstel scheurvorming gevel
Ontroesten en schilderen smeedijzeren verankeringen

	P				
x	P	met een zwart roestwerend verfstelsysteem			

DAKSTRUCTUUR

Herstel of vervangen dakstructuur
Behandeling tegen houtborende insecten of zwammen/schimmels
Reinigen vervuilde dakstructuur

	P				
	P				
x	P				

VLOERLAGEN

Ontroesten en schilderen metalen l-liggers en trekstangen
Verwijderen rottend hout
Aanbrengen nieuwe houten planken

x	P	met een zwart roestwerend verfstelsysteem			
x	P				
	P	naar historisch model			

EXTERIEUR - SCHUUR

BEDAKING

DAKBEDEKKING
Aanvullen van ontbrekende nokpannen
Aanvullen van ontbrekende dakpannen
Verwijderen plantengroei en mosgroei
Zacht reinigen van de daken

	P				
	P				
x	P				
	P				

REGENWATERAFVOEREN

Ontstoppen en kuisen regenwaterafvoer
Onderbrekingen en lekken herstellen
Vervangen PVC afvoer door afvoer in zink

x	P				
x	P				
	LT				

DAKORNAMENTEN

Ontroesten en schilderen van de windvaan

x	P	met een zwart roestwerend verfstelsysteem			
---	---	---	--	--	--

GEVELS

BAKSTEENMETSELWERK EN VOEGWERK

Verwijderen plantengroei en mosgroei
Zouten afborstelen
Uitvoeren stijfvochtbehandeling
Plaatsen ontziltingspleister
Reinigen baksteen metselwerk
Herbevestigen losse stenen en vervangen beschadigde bakstenen
Uitkappen en heropvoegen beschadigde voegen
Heropvullen uitgespoelde voegen
Vervangen ontbrekend metselwerk

x	P				
x	P				
	P				
	P				
	P	op een zachte manier			
	P	compatibele exemplaren			
	P	compatibele mortel			
	P	compatibele mortel			
	P	compatibel metselwerk			

BUITENSCHRIJNWERK

Herstel/restauratie houten buitenschrijnwerk
Vervangen houten buitenschrijnwerk
Schilderen houten buitenschrijnwerk
Ontroesten en schilderen metalen schrijnwerk

	P				
	P	naar historisch model			
	P	in kleurstelling die past bij historische context			
	P	in kleurstelling die past bij historische context			

Eenmalige maatregelen
- bijgebouwen

STRUCTUUR - BIJGEBOUWEN					
METSELWERK, DRAAGSTRUCTUUR EN FUNDERINGEN					
Herstel scheurvorming gevel		P			
Ontroesten en schilderen smeedijzeren verankeringen	x	P	met een zwarte roestwerend verf-systeem		
EXTERIEUR - BIJGEBOUWEN					
BEDAKING					
DAKBEDEKKING					
Aanvullen van ontbrekende nokpannen		P			
Aanvullen van ontbrekende dakpannen		P			
Verwijderen plantengroei en mosgroei	x	P			
Zacht reinigen van de daken		P			
GEVELS					
BAKSTEENMETSELWERK EN VOEGWERK					
Verwijderen plantengroei en mosgroei	x	P			
Zouten afborstelen	x	P			
Uitvoeren stijgvochtbehandeling		P			
Plaatsen ontzittingspleister		P			
Reinigen baksteen metselwerk		P	op een zachte manier		
Herbevestigen losse stenen en vervangen beschadigde bakstenen		P	compatibele exemplaren		
Uitkappen en heropvoegen beschadigde voegen		P	compatibele mortel		
Heropvullen uitgespoelde voegen		P	compatibele mortel		
Vervangen ontbrekend metselwerk		P	compatibel metselwerk		
BUITENSCHRIJNWERK					
Herstel/restauratie houten buitenschrijnwerk		P			
Vervangen houten buitenschrijnwerk		P	naar historisch model		
Schilderen houten buitenschrijnwerk		P	in kleurstelling die past bij historische context		
Verwijderen plantengroei op deur	x	P			

Wederkerende maatregelen

410H5 Hof ten Beygaerden Onderhoudslogboek hof ten Beygaerden

Wederkerende beheersmaatregelen					
Vrijgesteld van toelating	Timing	Opmerkingen	Datum uitvoering	Uitvoerder	Bedrag

STRUCTUUR

BAKSTEENMETSSELWERK

Nazicht op scheuren, barsten, verzakkingen, scheefstand, ...
Opvolgen van scheuren
Scheurherstel
Baksteenherstel

nvt	jaarlijks				
nvt	jaarlijks				
	indien nodig				
	indien nodig				

DAKSTRUCTUUR

Nazicht op scheuren, barsten, verzakkingen, inrotting, ...
Herstel dakstructuur
Vervangen dakstructuur
Nazicht bevestigingen (ankers, trekkers, verbindingselementen, ...)
Herstel bevestigingen
Vervangen bevestigingen
Nazicht aantastingen
Behandeling tegen houtborende insecten of zwammen/schimmels

nvt	jaarlijks				
	indien nodig				
	indien nodig	overeenkomstig de bestaande dakstructuur; indien herstel niet meer mogelijk is			
nvt	jaarlijks				
x	indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet			
	indien nodig	overeenkomstig de bestaande bevestigingen; indien herstel niet meer mogelijk is			
nvt	jaarlijks				
	om 10 jaar				

VLOERLAGEN

HOUTEN VLOERSTRUCTUUR

Nazicht op scheuren, barsten, verzakkingen, inrotting, ...
Herstel vloerstructuur
Vervangen vloerstructuur
Nazicht bevestigingen (ankers, trekkers, verbindingselementen, ...)
Herstel bevestigingen
Vervangen bevestigingen
Nazicht aantastingen
Behandeling tegen houtborende insecten of zwammen/schimmels
TROGGEWELVEN
Nazicht op scheuren, barsten, scheefstand, roestvorming, ...
Herbevestigen losse elementen
Herstel metaalwerk
Vervangen metaalwerk
Onroesten en schilderen

nvt	jaarlijks				
	indien nodig	overeenkomstig de bestaande vloerstructuur; indien herstel niet meer mogelijk is			
nvt	jaarlijks				
x	indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet			
	indien nodig	overeenkomstig de bestaande bevestigingen; indien herstel niet meer mogelijk is			
nvt	jaarlijks				
	om 10 jaar				
nvt	jaarlijks				
x	indien nodig				
	indien nodig				
	indien nodig	overeenkomstig het bestaande metaalwerk; indien herstel niet meer mogelijk is			
x	om 5 à 7 jaar	naar historisch model			

EXTERIEUR

Nazicht door Monumentenwacht (bouwkundige inspectie)

nvt	om 3 à 4 jaar				
-----	---------------	--	--	--	--

BEDAKING

DAKBEDEKKING

Reinigen en ontmossen dakbedekking
Nazicht pannen
Herbevestigen pannen
Vervangen pannen
Nazicht dakaansluitingen
Herbevestigen dakaansluitingen
Vervangen dakaansluitingen

	om 10 jaar				
nvt	jaarlijks				
x	indien nodig				
x	indien nodig	plaatselijke vervanging is vrijgesteld van toelating, een volledige vervanging niet; overeenkomstig de bestaande leien			
nvt	jaarlijks				
x	indien nodig				
	indien nodig	overeenkomstig de bestaande dakaansluitingen; indien herstel niet meer mogelijk is			

DAKTIMMER

Nazicht daktimmer
Herstel daktimmer
Vervangen daktimmer

nvt	jaarlijks				
x	indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet			
	indien nodig	overeenkomstig het bestaande daktimmer; indien herstel niet meer mogelijk is			

Nazicht aantastingen

nvt	jaarlijks				
-----	-----------	--	--	--	--

Behandeling tegen houtborende insecten of zwammen/schimmels

	om 10 jaar				
--	------------	--	--	--	--

REGENWATERAFVOEREN

Nazicht goten en afvoeren
Reinigen goten en afvoeren
Herstel goten
Vervangen goten
Herstel afvoeren
Vervangen afvoeren
DAKORNAMENTEN
Ontroesten en schilderen windvaan

nvt	jaarlijks				
nvt	2-jaarlijks				
x	indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet			
	indien nodig	overeenkomstig de bestaande (kil)goten; indien herstel niet meer mogelijk is			
x	indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet			
	indien nodig	overeenkomstig de bestaande afvoeren; indien herstel niet meer mogelijk is			
	indien nodig				
x	om 5 à 7 jaar	in een zwart roestwerend verfsysteem			

Wederkerende maatregelen

GEVELS

BAKSTEENMETSELWERK EN VOEGWERK

Algemeen

- Vochtproblemen oplossen
- Zouten afborstelen
- Verwijderen plantengroei en mosbegroeiing op gevels

Baksteenmetselwerk

- Nazicht baksteenmetselwerk
- Reinigen baksteenmetselwerk
- Herbevestigen losse stenen
- Herstel baksteenmetselwerk
- Vervangen baksteenmetselwerk

Voegwerk

- Nazicht voegwerk
- Herstel voegwerk

NATUURSTEEN

- Nazicht natuursteen
- Verwijderen plantengroei en mosbegroeiing op gevels
- Reinigen natuursteen
- Opvullen barsten met inboetstukken

METAALWERK

- Nazicht metaalwerk
- Herbevestigen losse elementen
- Herstel metaalwerk
- Vervangen metaalwerk
- Ontroesten en schilderen

BUITENSCHRIJNWERK

HOUTWERK

- Nazicht houtwerk
- Herstel houtwerk
- Vervangen houtwerk
- Nazicht aantastingen
- Behandeling tegen houtborende insecten of zwammen/schimmels
- Nazicht verbindingen vast en opengaande delen
- Herstellen verbindingen
- Nazicht sluitend vermogen opengaande delen
- Herstellen/bijstellen sluitend vermogen
- Nazicht aansluitingen met omliggend materiaal
- Herstellen/heropvoegen aansluitingen
- Schilderen schrijnwerk
- HANG- EN SLUITWERK
- Nazicht hang- en sluitwerk
- Herstel hang- en sluitwerk
- Vervangen hang- en sluitwerk
- Opnieuw afstellen/smeren hang- en sluitwerk
- Ontroesten en schilderen

BEGLAZING

- Nazicht beglazing
- Vervangen beglazing

VOEDERTROGGEN

- Nazicht voedertroggen
- Herbevestigen losse elementen
- Herstellen beschadigingen metaalwerk
- Ontroesten en herschilderen metaalwerk

		indien nodig			
x		regelmatig			
x		indien nodig			
	nvt	jaarlijks			
		indien nodig	op een zachte manier		
x					
x		indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet		
		indien nodig	overeenkomstig het bestaande baksteenmetselwerk; indien herstel niet meer mogelijk is		
	nvt	jaarlijks			
x		indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet; met een compatibele mortel		
		jaarlijks			
		indien nodig			
		indien nodig			
	nvt	jaarlijks			
x		indien nodig			
x		indien nodig	overeenkomstig het bestaande metaalwerk; indien herstel niet meer mogelijk is		
x		om 5 à 7 jaar	in een zwart roestwerend verf-systeem		
	nvt	jaarlijks			
x		indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet		
	nvt	jaarlijks	overeenkomstig het bestaande houtwerk; indien herstel niet meer mogelijk is		
	nvt	jaarlijks			
x		indien nodig			
	nvt	jaarlijks			
x		indien nodig			
x		om 10 jaar	kleurstelling die past in de historische context		
	nvt	jaarlijks			
x		indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet		
	x	indien nodig	overeenkomstig het bestaande hang- en sluitwerk; indien herstel niet meer mogelijk is		
x		indien nodig			
x		om 5 à 7 jaar	met een volgens de huidige kleurstelling roestwerend verf-systeem		
	nvt	jaarlijks			
		indien nodig			
	nvt	jaarlijks			
		indien nodig	plaatselijk herstel is vrijgesteld van toelating, een volledige restauratie niet		
		indien nodig	overeenkomstig de bestaande verhardingen; indien herstel niet meer mogelijk is		
x		om 5 à 7 jaar	met een zwart roestwerend verf-systeem		

6.2. LANDSCHAPPELIJK ERFGOED

6.2.1. INLEIDING

De beheersmaatregelen worden opgesplitst in eenmalige en wederkerende maatregelen. De eenmalige maatregelen bevatten maatregelen die slechts eenmaal om de 24 jaar uitgevoerd zullen worden. De wederkerende maatregelen betreffen voornamelijk onderhoudsmaatregelen. De beheersmaatregelen bevatten de werken die nodig zijn om de erfgoedwaarden te behouden of te herstellen, en zo de beheersdoelstellingen te realiseren.

In de loop van het beheersplan kunnen werken opduiken die niet voorzien werden binnen dit beheersplan. Als deze werken de erfgoedwaarde ten goed komen kunnen deze opgenomen worden om in aanmerking te komen voor erfgoedpremies.

6.2.2. EENMALIGE MAATREGELEN

Onder dit hoofdstuk worden maatregelen opgesomd die onmiddellijk gelieerd zijn aan de diagnosenota (zie hoofdstuk 3) en als ‘eenmalige werken’ beschouwd mogen worden.

De maatregelen die hieronder worden omschreven gelden als een leidraad voor de eigenaars. Om deze reden werden de maatregelen steeds zeer ruim omschreven in onderstaande tekst. De maatregelen worden eveneens gespreid in de tijd en zijn afhankelijk van de financiële mogelijkheden van de eigenaar en de betoelagingsmogelijkheden waarop hij een beroep zal kunnen doen.

6.2.2.1. OMGEVING HOEVE

Vervangen treures op binnenerf

De treures op het binnenerf van de hoeve heeft een slechte vitaliteit. Deze zal vervangen worden door een moerbeï. Deze boom kan dan als solitaire boom een esthetische functie vervullen op het binnenerf. Naast de esthetische functie zal de boom ook een nutsfunctie hebben (productie bessen) en een hoge ensemblewaarde met de hoeve. De boom werd historisch ook geplant aan hoeves omdat zijn blad diende voor de productie van zijderupsen.

Verwijderen naaldbout

In de omgeving van de hoeve staan enkele naaldbomen (zwarte den). Deze bomen hebben geen landschappelijke waarde en gaan niet samen met het esthetisch geheel van de hoeve en dienen daarom verwijderd te worden. Deze bomen kunnen vervangen worden door een solitaire inheemse boom.

Reiniging verharding en heraanleg

De verharding van kasseien op het binnenerf dient in het begin van de beheersplanperiode grondig gereinigd te worden om al de vegetatie en overtollige grond te verwijderen. Dit zal zorgen voor een onderhoudsvriendelijker beheer in een latere fase.

Binnen deze werken kunnen de kasseien opnieuw worden aangelegd en kan er nieuw voegzand worden aangebracht.

6.2.2.2. HOOGSTAMBOOMGAARD

Aanplant hoogstamboomgaard

De oorspronkelijke hoogstamboomgaard is reeds zwaar afgetakeld. Een groot deel van bomen is reeds verdwenen en de overige bomen zijn aan het veteraniseren.

De hoogstamboomgaard zal hersteld worden in het originele vierkant plantverband van 15m x 15m en met de oorspronkelijke soorten. Dit plantverband zal aansluiten op het huidige plantverband en de aanwezige bomen.

Tijdens de aanplant zullen volgende soorten gebruikt worden:

- Appel
- Peer
- Zoete kers
- Pruim

De variëteiten van de soorten zullen bepaald worden bij de aanplant. Hierbij zullen voornamelijk lokale, oude rassen gebruikt worden. Er kan binnen 1 soort gekozen worden voor een spreiding in rassen om een langere periode fruit te hebben.

Om deze bomen te beschermen worden rond de bomen boomkorven geplaatst van minimaal 1,70 meter hoog om schade door het vee te voorkomen.

Afb. 138.
Centraal de waterpartij die hersteld zal worden.

Inboeten haag

De historische meidoornhaag heeft enkele zones waar de planten ontbreken. Op deze locaties dient deze haag vervolledigd te worden om de historische functie als veekering te hernemen en de esthetische waarde van het element te verbeteren.

Bij de aanplant wordt autochtoon plantgoed gebruikt of plantsoen dat ontstaan is door het vegetatie vermeerderen van plantmateriaal van deze haag. Op deze manier blijft de genetische waarde van dit element behouden.

Eindkap bomenrij en herplant populier

Er zal een eindkap gebeuren van de bomenrij zoals beschreven in het natuurbeheersplan. Deze bomenrij zal herplant worden met populier in het zelfde plantverband. Dit kan gebeuren met oude klonen.

Verwijderen vee bescherming

De huidige bescherming tegen het veel wordt verwijderd om extra schade aan de bomen te voorkomen.

Aanleg akker voor kleinschalige landbouw

Binnen de zone van de hoogstamboomgaard zal een gedeelte omgevormd worden tot akker voor kleinschalige landbouw. Dit zal voornamelijk gaan om groententeelt op een biologische wijze.

6.2.2.3. GRASLANDEN

Afschuinen oevers poel

Om deze poel ecologisch waardevoller te maken kunnen de oevers afgeschuind worden zodat deze makkelijk toegankelijk wordt voor fauna. Bij het afschuinen van de oever wordt een verval van maximaal 1/5 beoogd.

Aanplant solitaire bomen

In het grasland kunnen enkele solitaire bomen aangeplant worden. Deze kunnen uitgroeien als landschappelijke elementen in de graslanden.

Deze bomen zullen op termijn ook een agrarische meerwaarde hebben door het voorzien van schaduw voor het vee.

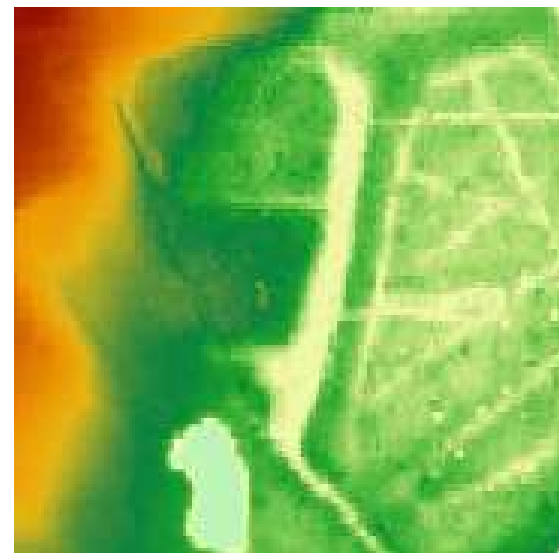
6.2.2.4. Bos

Omvorming naar inheems loofhout

Dit wordt beschreven in het natuurbeheersplan.

Herstel waterpartij

In het bos zijn nog microstructuren aanwezig van vroeger waterelementen. Deze elementen zijn zichtbaar op historische kaarten zoals weergegeven in '2. Historische nota'. Dit waterelement zal hersteld worden. De oorspronkelijke vorm zal behouden blijven maar het element zal beperkt uitgediept worden en zal ecologisch ingericht worden om een optimaal evenwicht te behouden tussen ecologie en de historische landschapsontwikkeling. De afvoergracht in het zuiden zal afgedamd worden.

6.2.3. WEDERKERENDE MAATREGELLEN

De hierna opgesomde maatregelen zijn onderhoudsmaatregelen die noodzakelijk zijn voor het goed beheer van de site. Door regelmatige controles en onderhoud kunnen de landschappelijke waarden in goede staat behouden worden. De hierna omschreven maatregelen gelden net zoals de eenmalige maatregelen als leidraad voor de eigenaar, die het onderhoud van hun goederen moet faciliteren. Om die reden zijn ze ook steeds ruim beschreven. Werken worden steeds uitgevoerd volgens de financiële mogelijkheden van de eigenaar.

6.2.3.1. OMGEVING HOEVE

Scheren hagen een snoeivormen

In de omgeving van de hoeve zijn er verschillende elementen die geschoren dienen te worden:

- Scheervormen aan voorzijde hoeve: minimaal 2x per jaar
- Haag aan terras: 2x per jaar
- Haag rondom grasplein binnenerf: 2x per jaar
- Haag tussen binnenerf en achtertuin: 2x per jaar
- Hagen in achtertuin: 2x per jaar

Onderhoud verhardingen

Jaarlijks 2 maal borstelen van de kasseien met een stalen borstel op een bosmaaier of met een borstelmachine. Wanneer dit te intensief is, kan er over gegaan worden naar 1 maal per jaar borstelen.

Wanneer er weinig vegetatie groeit tussen de kasseien kan er ook gekozen worden voor het branden van het kruid. Dit kan meerdere malen per jaar gebeuren.

Gazonbeheer

Alle grasperken worden op regelmatige basis gemaaid om het intensief gemaaid gazon te behouden. De frequentie van het maaien zal afhangen van de groeisnelheid van het gazon.

De frequentie zal variëren tussen 1x per maand tot 4x per maand in het groeiseizoen.

Onderhoud moestuin

Het gebruik van de moestuin wordt behouden voor het kweken van groenten voor eigen gebruik.

Snoeien klimplanten

De klimplanten en muurvegetaties dienen jaarlijks gesnoeid te worden om een overwoekering van de gebouwen tegen te gaan.

VTA bomen

Om de 5 jaar dient er een VTA-analyse te worden uitgevoerd van de bomen in de nabijheid van de gebouwen om veiligheid voor de gebouwen te garanderen.

Onderhoud sierperken

In de sierperken wordt verruiging tegengehouden door het onderhoud ervan. Jaarlijks kunnen er bloemen of kruiden aangeplant worden. De vaste kruiden en planten binnen de perken worden onderhouden en vervangen wanneer deze afsterven.

6.2.3.2. HOOGSTAMBOOMGAARD

Snoei fruitbomen

De fruitbomen worden jaarlijks of om de 2 jaar gesnoeid. Dit zorgt voor vitale bomen en een grote productie van fruit. Het snoeitijdstip is afhankelijk van de soort:

- Appel: wintersnoei -> extra groei, vorming van scheuten, zomersnoei -> remt groei scheuten en sneller herstel snoeiwonden
- Peer: wintersnoei -> extra groei, vorming van scheuten, zomersnoei -> remt groei scheuten en sneller herstel snoeiwonden
- Kers: in de zomer, na de oogst
- Pruim: in de zomer, na de oogst
- Noot: in de zomer, na de oogst

De zomersnoei kan uitgevoerd worden van half juli tot half september. Het snoeien dient te gebeuren bij droog weer om infecties van de snoeiwonden te voorkomen.

Bij het snoeien is het belangrijk om een luchtige kroon te behouden met weinig verticale of lange takken.

Scheren haag

De haag aan de hoogstamboomgaard dient jaarlijks geschoren te worden. Dit gebeurt in de winterperiode.

Onderhoud bomenrij

Na aanplant van de nieuwe bomenrij van populier dient er 3 maal opgesleund te worden. Dit in jaar 6, 9 en 12 na de aanplant. Het doel van dit opsleunen is het verkrijgen van een takvrije onderstam van minimaal 8 meter. Een verdere beschrijving is terug te vinden in het natuurbeheersplan.

Maaibeheer of begrazing

Het grasland kan meerdere malen per jaar gemaaid worden om te hooien. Het maaibeheer kan ook gecombineerd worden met een nabegrazing door vee. Er wordt een extensief beheer toegepast.

6.2.3.3. GRASLANDEN

Maaibeheer of begrazing

Het grasland kan meerdere malen per jaar gemaaid worden om te hooien. Het maaibeheer kan ook gecombineerd worden met een nabegrazing door vee. Er wordt een extensief beheer toegepast.

6.2.3.4. Bos

Onderhoud hakhoutbeheer

Het onderhoud van het jonge bos wordt beschreven in het natuurbeheersplan.

**Eenmalige en
wederkerende
maatregelen
- landschap**

Deelgebied	Element	Eenmalig	Wederkerend	Vrijgesteld van melding aan de gemeente én toelating bij AOE	Datum uitvoering	Bedrag	Uitvoerder
	OMGEVING HOEVE						
	Vervangen treures op binneerf	x		x			
	Verwijderen naaldhout	x		x			
	Reinigen en heraanleg kasseien	x					
	Frequente controle van bomenbestand. Methodiek Visual Tree Assessment op aandachtsbomen.		Bij aandachtsbomen kan dit (3- jaarlijks)	x			
	Uitvoeren boomtechnische maatregelen in functie van behoud vitaliteit en stabiliteit bomenbestand. Uitvoeren vellingen indien verregaande en onomkeerbare vitaliteit- of stabiliteitsproblemen. Volgend op boomcontrole (vorige lijn).		x (6-jaarlijks). Bij aandachtsbomen kan dit (3- jaarlijks)	x			
	scheren hagen en snoeivormen		x	x			
	Onderhoud verharding		x	x			
	gazonbeheer		x	x			
	Onderhoud moestuin		x	x			
	Snoeien klimplanten		x	x			
	Onderhoud sierperken + aanplant		x	x			
	HOOGSTAMBOOMGAARD						
	Aanplant hoogstamboomgaard	x		x			
	Inboeten haag	x		x			
	Eindkap bomenrij en herplant populier	x		x			
	Verwijderen vee bescherming	x		x			
	Aanleg akker voor kleinschalige landbouw	x		x			
	Snoei fruitbomen		x	x			
	Scheren haag		x	x			
	Onderhoud bomenrij		x	x			
	Maai-beheer/ begrazingsbeheer		x	x			
	GRASLANDEN						
	Afschuinen oever	x		x			
	Aanplant solitaire bomen	x		x			
	Maai-beheer / begrazingsbeheer		x	x			
	BOS						
	Omvorming naar inheems loofhout	x		x			
	Herstel waterpartij	x		x			
	Onderhoud jong bos		x	x			
	Hakhoutbeheer		x	x			

6.3. NATUURELEMENTEN

Vanaf een type 2 beheersplan dient men zich te houden aan de Criteria Geïntegreerd Natuurbeheer, die de vroegere Criteria Duurzaam Bosbeheer vervangen. Deze criteria zullen op redelijke en technische verantwoorde wijze nageleefd worden.

De uit te voeren beheersmaatregelen en kappingen kunnen met hun respectievelijke spreiding in de tijd teruggevonden worden in de indicatieve beheertabel in bijlage. Er kan op basis van deze temporele spreiding een onderscheid gemaakt worden tussen eenmalige beheersmaatregelen en wederkerende maatregelen.

Eenmalige maatregelen zijn omvormingsingrepen die natuurherstel of natuurontwikkeling tot doel hebben en slechts één keer dienen plaats te vinden. De beschrijving geeft aan hoe en wanneer de geplande maatregelen worden uitgevoerd (rekening houdend met lokale terreinomstandigheden, behoud en bescherming van specifieke vegetaties of soorten, enz.).

Eenmalige beheersmaatregelen die in dit beheersplan worden voorzien zijn:

- Herstel waterelementen
- Eindkap populier

Wederkerende maatregelen kunnen onderverdeeld worden in maatregelen op korte of lange termijn:

- Maatregelen op korte termijn omvatten in vele gevallen tijdelijke behevormen in functie van omvorming (bv. Bestrijding van exoten met nabehandeling, vrijstellingen/inboetingen van jonge bestanden). De lengte van de beheerperiode zal variabel zijn en afhangen van de omgevingsomstandigheden. In de meeste gevallen zal dit type beheer beperkt blijven tot de eerste jaren van het beheersplan. Het kan in een aantal gevallen ook totaal ontbreken, omdat direct op regulier of instandhoudingsbeheer kan overgestapt worden.
- Terugkerende maatregelen op lange termijn: hiermee wordt het beheer bedoeld dat gevoerd wordt na de omvorming, m.a.w. de methode om het bereikte natuurtype op langere termijn te behouden of eventueel nog te verbeteren (regulier of instandhoudingsbeheer).

In dit beheersplan worden volgende wederkerende maatregelen voorzien:

- Aanleg bosranden
- Heraanplantingen populier en inheemse bossen
- Vrijstellingen
- Opsleunen

6.3.1. BEHEERSMAATREGELEN GESLOTEN VEGETATIES

6.3.1.1. KAPPINGEN

Algemeen

Omdat de ideale omlooptijd zeer afhankelijk is van situatie tot situatie, wordt er gewerkt met een indicatieve kaptabel. Hierbij mag er niet méér gedund worden dan het aantal aangegeven in de kaptabel en moet er ook steeds minstens 5 jaar tussen de dunningen zijn. Bij eindkappen mag een combinatie nooit leiden tot meer dan 1 ha aaneengesloten binnen de 3 jaar voor kappen van grove den en 3 ha aaneengesloten binnen de 3 jaar bij kappingen van uitheems naalddhout of populier. Meerdere kaalkappen zijn hierbij slechts toegestaan indien er een onderlinge afstand is van meer dan 100m.

Belangrijk! Voor bepaalde werken aan objecten die worden aanzien als landschappelijk erfgoed, dienen vooraf de juiste toelatingen of vergunningen aangevraagd te worden. Zie de bijlage "overzichtstabel landschappelijk erfgoed" om een concrete lijst te hebben van welke maatregelen vrijgesteld zijn van toelating of niet.

Beheermethodiek

Aan elke kapping gaat een evaluatie van het bestand vooraf om na te gaan of er bijzondere waarden (bv. bomen met veel holten, secundaire boomsoorten, zeer oude bomen, nestbomen) in het te kappen of te dunnen bestand aanwezig zijn die moeten worden gevrijwaard.

Voor de exploitatie wordt in eerste instantie gebruik gemaakt van de paden die het bos doorsnijden. Vanaf deze bospaden worden met tussenafstand minimaal 18m vaste ruimingspistes aangeduid. Voor de exploitatie wordt in eerste instantie maximaal gebruik gemaakt van de paden die het bos doorsnijden.

Goede instructies aan de exploitanten, zoals beter meermaals over en weer rijden op hetzelfde tracé met een kleinere last, zullen mogelijke schade verder preventief beperken. Afhankelijk van de bodemgesteldheid kan buiten de vaste tracés het gebruik van de lier of het uitslepen met paard worden verplicht. Op de tracés worden de sporen van de exploitatie behouden, wat een potentieel interessant biotoop biedt voor amfibieën en specifieke vegetatie.

Andere preventieve afspraken kunnen in het lastenboek worden opgenomen:

- Verhogen van het draagvlak van de machine (meer banden, lage drukbanden of rupsbanden)
- Steeds gebruik maken van aangepaste afvalmondstukken bij het tanken uit jerrycans
- Enkel biologisch afbreekbare oliën gebruiken
- Enkel gebruik maken van milieuvriendelijke brandstoffen

Om exploitatieschade te beperken wordt exploitatie in natte periodes zoveel mogelijk vermeden.

In de exploitatievoorwaarden worden voorwaarden opgelegd betreffende de staat van de wegen, exploitatieschade en betalingsvoorwaarden. De wegen dienen na de exploitatie in hun oorspronkelijke staat hersteld te worden. Hiervoor worden foto's genomen voor de exploitatie begint. Manieren om de wegen te herstellen zijn: putten vullen, opfrezen en schaven.

Schoontijd

Gezien de soortensamenstelling, de variatie en de kwetsbaarheid van dit gebied wordt uitgegaan van de standaard schoontijd (1 april – 30 juni). In deze periode wordt geen bosexploitatie uitgevoerd omdat dit de broedperiode is voor de vogels en ook de meeste andere diersoorten jongen hebben. Het is ook de periode waarin de sapstroom op gang komt en vel- of uitsleepschade extra nadelig is. Deze periode kan verruimd of verengd worden bij het voorkomen van voorjaarsflora, bijzondere broedgevallen, paddentrek, dassenburchten, drassige gronden, bijzondere biotopen maar zij kan ook opgegeven worden indien het bestand geen bijzondere ecologische waarde heeft, in speelbossen of bij veiligheidskappingen.

Indien in het bestand bomen met holten voorkomen waarin mogelijk vleermuizen gehuisvest zijn, worden deze bomen gespaard, en worden noodzakelijke kappingen bij voorkeur uitgevoerd in de periode september-oktober. Holten in bomen kunnen op zeer verschillende manieren ontstaan.

Bepalend hierbij is het moment waarop de holten ontstaan en hoe zij verder ontwikkelen. Over het algemeen ontwikkelen zich de meeste holten pas in oudere bomen. Deze leeftijd hangt af van boomsoort, standplaats, groeiomstandigheden, abiotische factoren en beheer. Omdat de meeste bestanden jonger dan 80 jaar zijn, zal dit in de praktijk beperkt blijven. In elk geval wordt vóór een dunning of andere ingrijpende werken in een bos met oude, dikke en dode bomen gecontroleerd of bepaalde exemplaren geschikt zijn voor of bewoond worden door vleermuizen. Voor dreefbomen worden extra maatregelen genomen, zie verder.

Eindkap (E)

Binnen de beheersplanperiode staat er een eindkap van alle beheereenheden gepland door de economische functie van populier.

Deze kappingen zullen gebeuren zoals het opgenomen is in de beheertabel. Wanneer de bomen nog niet de gewenste diameter bereikt hebben, kan dit verlaat worden in tijd. De minimale diameter voor populier is 50 cm. De bomen worden dan enkel gekapt als de groei is stil gevallen. De populieren zijn kaprijp bij een diameter van 60 cm. De eindkappingen worden normaal pas bij deze omvang uitgevoerd. Het kroonhout zal mee verwijderd worden.

Wanneer de bomen door ziekte of stress (droogte, warmte) geen of een beperkte aanwas tonen voor 2 jaar, kunnen de bomen ook gerooid worden voor het aangegeven moment in de beheertabel.

Maatregel	BE	Wanneer	Periode	Randvoorwaarden/ toelichting
Eindkap populier	5, 6, 12	2023 – 2025	Alles buiten schoontijd	Bij beheereenheid 12 wordt de helft van de beheereenheid gekapt
Eindkap populier	8, 9, 10, 13, 14	2026 – 2028	Alles buiten schoontijd	
Eindkap populier	1, 2, 3, 12	2029 – 2031	Alles buiten schoontijd	Bij beheereenheid 12 wordt de 2e helft gekapt.
Eindkap populier	4, 7	2032 – 2034	Alles buiten schoontijd	

Regulier dunningsbeheer

In de productiebestanden wordt een hooghoutbeheer gevoerd.

Conform de beheersdoelstellingen kan bij dunningen de gecumuleerde aanwas gekapt worden, zonder echter het bos te ijl te zetten. Ten gevolge van de dunningen zal het bos lichter worden en een meer gevarieerde leeftijdsopbouw verkrijgen. De dunningen gebeuren volgens de toekomstboommethode.

Het dunningsregime omvat het kappen van 25 à 30% van het grondvlak om de 6 (jong bos) of 8 jaar (ouder bos of achterstallig beheer).

Dunningen zullen deze beheersplanperiode enkel van toepassing zijn in beheereenheid 6 en facultatief in beheereenheid 10. Deze beheereenheden zullen bij de eerste zijn die terug aangeplant worden en zullen omgevormd worden naar inheems loofhout.

Voorafgaand aan deze eerste dunning zullen de toekomstbomen aangeduid worden en de dunning zal voornamelijk plaats vinden rondom de toekomstbomen.

Veiligheidskappen

Wanneer bomen een gevaar vormen voor de veiligheid van passanten of weggebruikers van aanpalende wegen, mogen deze bomen gekapt worden voor de aangegeven datum. De veiligheid primeert.

Deze veiligheidskappingen zijn ook mogelijk om een soort uit het beheersplan te halen wanneer deze beïnvloed wordt door een ziekte.

Hakhoutbeheer onder populier

Bij de heraanplant van populier zal er telkens een inheemse onderetage aangeplant worden. Deze onderetage kan in hakhout genomen worden op halve omlooptijd van de populier (12 jaar). Deze kapping zal zorgen voor brandhout en een variatie in de nevenetage.

Bij het hakhoutbeheer worden de bomen afgezaagd op 20 cm boven het maaivlak zodat deze terug kunnen uitschieten.

Het uitvoeren van het hakhoutbeheer zal gefaseerd gebeuren.

6.3.1.2. BOSVERJONGING EN -VERPLEGINGSWERKEN

Aanplantingen (Ax)

Bij eindkappen van de meeste bestanden naar streefbeeld of productiebos zal de spontane verjonging nooit het gewenste resultaat leveren. Daarom zal er in deze bestanden steeds een aanplant van bosplantsoen worden voorzien. De soorten die worden aangeplant binnen streefbeeld zijn steeds sleutelsoorten die tot dit streefbeeld behoren. Bij doelstellingen naar productiebos wordt het standstill principe in rekening gebracht.

Daarnaast kan het ook nodig zijn om bosplantsoen onder scherm in te planten indien de spontane bosverjonging van inheemse soorten in onvoldoende mate verschijnt of qua soortenvariatie te beperkt is (voornamelijk in de streefbeeldbestanden). Door het bosplantsoen in groepjes van 5 te planten, komen de extra soorten bij in de menging en kunnen ze zich op langere termijn uitzaaien. Binnen streefbeeld worden hier ook enkel soorten geplant die tot de sleutelsoorten van het streefbeeld horen.

Verder wordt er gewerkt met natuurlijke verjonging na dunningen.

Volgende aanplantingen worden voorzien:

Streefbeeld en bestanden	Toegepaste bosverjonging
Valleibossen (91E0_va): 4, 6, 10	Volgende soorten kunnen gebruikt worden voor de aanplant: – Europese vogelkers – Grauwe abeel – Gladde iep – Zomereik – Zoete kers – Zwarte els – Hazelaar – Éénstijlige meidoorn – Gewone esdoorn – Gelderse roos – Rode kornoelje Voor de aanplant van het opgaand bos zal een 2m x 2,5m plantverband gebruikt worden. Voor de bosrand zal een 2m x 2m plantverband gebruikt worden.

Tabel: Toegepaste bosverjonging per streefbeeld

Bestanden	Toegepaste bosverjonging
Bosbestanden: 7, 8, 9, 12	In deze bossen is een heraanplant van populier voorzien. Dit kan in een geschrinkt plantverbanden van 8m x 8m tot 10m x 10m. Volgende soorten kunnen gebruikt worden voor de aanplant van bosranden: – Gladde iep – Hazelaar – Éénstijlige meidoorn – Gelderse roos – Rode kornoelje Voor de bosrand zal een 2m x 2m plantverband gebruikt worden. Onder de aanplant van populier wordt een inheemse nevenetage voorzien. Volgende soorten kunnen hiervoor gebruikt worden: – Zwarte els – Hazelaar – Gewone esdoorn – Gladde iep Deze onderetage kan aangeplant worden in een 2m x 2,5m plantverband. De lijst van bovengenoemde soorten kan aangevuld worden.
Bomenrijen: 1, 3, 5, 13, 14	De bomenrijen worden heraanplant met populier. De tussenafstand tussen de bomen van 8 tot 10 meter zijn.

Tabel: Toepassing verjonging populier

De timing van uitvoering van deze maatregel wordt gegeven in de beheertabel. De aanplanting van ontbrekende soorten gebeurt het na jaar na eindkap. Zo heeft het aangeplante plantsoen minimale concurrentie van andere vegetatie.

Wildbescherming

Zowel individuele als collectieve wildbescherming zijn mogelijke methodes ter bescherming van vraat- en veegschade. Individuele wildbescherming heeft als voordeel dat het plantsoen beter beschermd is tegen ruigtekruiden, maar is bij grote vlaksgewijze aanplantingen duurder dan collectieve bescherming. Individuele bescherming kan door netjes, spiralen of kokers. Kokers zijn de meest effectieve, maar ook de duurste oplossing (hoogte 1,2m; dienen verwijderd te worden uit het bos wanneer de boompjes voldoende hoogte hebben bereikt).

Collectieve wildbescherming is de goedkoopste oplossing wanneer grote oppervlaktes moeten worden beschermd en het meest effectieve bij een hoge reedruk. Meestal wordt er gewerkt met kippengaas van 1,5m hoog (omgeplooid aan de grondbasis naar het plantsoen toe). Het gebruik van prikkeldraad voor de afrastering is nooit toegestaan.

Een alternatief bij hoge wilddruk is aanplanten van groter plantsoen.

Inboeten

Bij een aanplant in functie van een herbebossing zijn er altijd boompjes die de eerste twee jaren niet overleven. Dit kan het gevolg zijn van droogte, slechte planttechniek, slecht plantsoen, wildschade of door menselijk toedoen. Indien de uitval beperkt is, hoeft er geen actie ondernomen te worden. Indien er echter meer dan 15% van de aangeplante bomen zijn gestorven is het noodzakelijk om in te boeten. Inboeten is dus het terug inplanten van bosplantsoen. Inboeten heeft enkel zin als de oorzaak van het afsterven weggenomen kan worden.

De jonge aanplantingen worden indien nodig de eerste twee jaar ingeboet om zo een degelijke bosverjonging toe te laten door behoud van een voldoende dense verjonging.

Vrijstellen (v)

Op kapvlaktes kunnen bramen, distels, kleeftkruid, adelaarsvaren, wilgen, ... sterk woekeren. Om te vermijden dat ze de jonge aanplant wegconcurreren kan het noodzakelijk zijn om eerstgenoemde soorten te verwijderen in de buurt van de aangeplante en/of spontaan opgekomen boompjes. Dit kan met een tractor en klepelmaaier indien op rijen is geplant. Eenvoudiger is echter met bosmaaier of met kapmes te werken.

Waar al te sterke opslag van kruiden voorkomt zal gedurende de eerste 5 jaar zo nodig 1 maal (of tweemaal indien veel concurrentie) per jaar de kruidlaag gemaaid worden indien zij een sterke bedreiging vormt voor het jong plantsoen. Vooral in de nattere bostypes met ruigtekruiden dient hier de nodige aandacht aan besteed worden.

Controles dienen te gebeuren in juli-augustus of bij veel concurrentie tweemaal (eind mei en begin augustus).

Zuiveringen en vormsnoeiwerken (z+s)

In de jonge aanplantingen worden zuiveringen uitgevoerd indien nodig. Bij zuiveringen worden de mooiste exemplaren vrijgesteld om te voorkomen dat ze te weinig diktegroei hebben in verhouding tot de hoogtegroei. Door te zuiveren wordt vermeden dat deze exemplaren krom gaan hangen. Bij de zuivering worden eveneens wolven (dominante, zeer takkige bomen) en ongewenste soorten (voornamelijk exoten) verwijderd.

Zuiveringen zijn voornamelijk nodig in loofhoutaanplantingen, waar takkigheid en vorming van vorken kan zorgen voor een terugval in houtkwaliteit later. In naaldhoutbestanden kunnen zuiveringen eventueel aangewezen zijn bij aanwezigheid van zogenaamde wolven.

Tijdens de doorloop voor de uitvoering van een zuivering kunnen hierbij ook reeds de eerste snoeiwerken worden uitgevoerd om kwaliteitshout te kunnen bekomen. Zo kunnen eventuele dubbele toppen (vorken) en reeds zware zijtakken worden verwijderd. Dit gebeurt meestal met een trekzaag waarbij de takken juist buiten de takkraag worden afgezaagd.

Opsleunen ('snoei')

Opsleunen betekent het wegnemen van zijtakken op de onderstam van een jonge boom zodat de onderstam takvrij hout kan produceren. In regel worden toekomstbomen opgesleund voordat ze de eerste keer vrijgesteld worden. Dat kan ook in 2 of 3 fasen gebeuren wanneer er weinig natuurlijke takreiniging plaatsvindt. Het wegnemen van de zijtakken dient te gebeuren tot er takvrije hoogte van 6 à 8m bereikt is. Elke 3 à 4 jaar wordt maximaal 20% van de takken verwijderd. Opsleunen gebeurt met een niet-gemotoriseerde stokzaag. (Idealiter verkrijgt je een takvrije onderstam wanneer de stam een diameter heeft vergelijkbaar met de doorsnede van een bierviltje.

6.3.1.3. EXOTENBEHEER

Er zal geen specifieke exotenbestrijding plaatsvinden.

6.3.1.4. AANLEG BOSRANDEN

Bosranden zijn een belangrijk onderdeel van een goede horizontale structuur van een bos. Door het apart microklimaat en de doorgaans relatief soortenrijke vegetatiesamenstelling zijn het vaak zeer insectenrijke zones. Het vormt een ideale schuil-, voortplantings- en foerageerzone voor allerlei fauna. Verder is het belangrijk om bosranden aanpalend aan een grasland- of ruigteperceel regelmatig terug te zetten zodat de schaduwdruk en bladafval beperkt blijven om een goede botanische kwaliteit te ontwikkelen in het grasland. Een bosrand is in ideale omstandigheden breed (1,5 boomhoogte), en omvat naast een houtige zone (mantel) met meerdere (inheemse) boom- en struiksoorten, ook een ruigtezone (zoom). Naast de intrinsieke waarde als habitat voor fauna, bieden bosranden ook bescherming tegen externe verstoringen, zoals bijvoorbeeld inspoeling of inwaaien van meststoffen/pesticiden, vermestende/verzurende deposities, en klimatologische omstandigheden (regulatie van het bosklimaat).

In alle beheereenheden zullen langs de overgangen naar akkers of weiden naar de bossen een bosrand aangelegd worden. De soorten staan beschreven in 4.1.2.1 Aanplantingen.

6.3.2. BEHEER OPEN EN HALFOPEN VEGETATIES

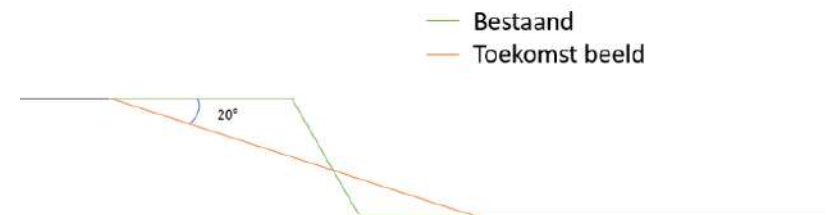
6.3.2.1. BEHEER WATERPARTIJEN

Herprofilering oever en uitdiepen

De oevers van de poel zijn lokaal zeer steil waardoor er geen ruimte is voor vegetatie en rustplaatsen voor aan watergebonden fauna. Een optimale oeverzone kent een flauwe helling, beneden 25°. Op die manier is er voldoende vestigingsruimte voor oevervegetatie. Het herprofilen van de oever is een maatregel die gelijktijdig kan plaatsvinden met het uitdiepen. De aarden wal rondom de vijvers kan gebruikt worden om de oevers minder steil te maken. Hiervoor wordt deze wal afgeplagd en daarna (deels) hergebruikt onder een hoek van 25°. Een herprofilering wordt voorzien in beheereenheid 11.

In beheereenheid 6 was historisch gezien een waterelement aanwezig. Dit zal na kapping hersteld worden. De oevers zullen geherprofileerd worden en centraal zal het element uitgediept worden.

Herprofilering oever

Onderhoudsbeheer

De oeverzone van de waterpartijen worden meerjaarlijks en gefaseerd gemaaid. Het volstaat om 3-5-jaarlijks te maaien en het maaisel af te voeren. Daar waar er houtige opslag verschijnt, wordt deze steeds mee gemaaid of afgezet om te beletten dat de oeverzone verbost. Ook wordt er telkens 10% van de vegetatie behouden en dus niet de volledige oever gemaaid ten behoeve van ongewervelden. Het jaar erop kan dan de overige 10% gemaaid worden. Dit zal van toepassing zijn in beheereenheid 6. Met deze strook zal tijdens het aanplanten rekening gehouden worden.

Beheertabel bossen

Hof ten Beygaerden: beheertabel bossen

Maatregel	BE	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046
Eindkap populier in vlak en heraanplant populier met inheemse nevenetage of aanplant met streefbeeld 91E0_va (4, 6, 10)	6, 12 (1e helft)	E + Ax			V + Z + S									S				S							
	8, 9, 10,				E + Ax			V + Z + S								S					S				
	12 (2e helft)							E + Ax			V + Z + S								S					S	
	4, 7										E + Ax			V + Z + S									S		
Eindkap populier in lijn en heraanplant	5	E + Ax			V + Z + S									S				S							
	13, 14				E + Ax			V + Z + S								S					S				
	1, 2, 3							E + Ax			V + Z + S								S					S	
Dunning jong loofhout	6, 10																				(X)				
Hakhoutbeheer in onderetage populier	7, 8, 9, 10, 12	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

x: uitvoering, '(x)': facultatieve uitvoering, 'E': Eindkapping.
'A': Aanplant, 'v': vrijstelling bosplantsoen, 's': snoei, 'z': zuivering
De inplanning van deze activiteitentabel is indicatief. Afwijking van deze timing is mogelijk binnen de voorschriften van het beheerplan.

Beheertabel vijvers

Hof ten Beygaerden: beheertabel vijvers

Maatregel	BE	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046
Restoratie oud waterelement	6			x																					
Herprofilen oevers poel	11			X																					

x: uitvoering; (X) facultatieve uitvoering
De inplanning van deze activiteitentabel is indicatief. Afwijking van deze timing is mogelijk binnen de voorschriften van het beheerplan.

6.4. SUBSIDIEMOGELIJKHEDEN

6.4.1. SUBSIDIES IN KADER VAN HET NATUURBEHEERSPLAN

De Vlaamse natuur- en boscigenaren worden financieel door de overheid ondersteund bij het beheer van hun domein. De subsidiemogelijkheden vanuit de Vlaamse overheid zullen wel grondig wijzigen bij het in werking treden van de uitvoeringsbesluiten van het hervormde natuurdecreet, allicht op korte termijn tijdens de looptijd van dit beheersplan. Zoals momenteel opgenomen in het voorontwerp van het subsidiebesluit voor het geïntegreerd natuurbeheer worden volgende subsidies opgenomen:

- Subsidies voor het uitvoeren van de beheersmaatregelen voor de realisatie van de natuurstreefbeelden:
 - Basissubsidie
 - Aanvullende subsidie voor bosomvorming
 - Aanvullende subsidie voor het behoud en de verbetering van soorten
 - Aanvullende subsidie voor de opvolging van resultaatindicatoren
- Subsidies voor investeringen
 - Projectsubsidies natuur
 - Restfinanciering LIFE-programma
- Aankoopsubsidies
- Subsidie in functie van de openstelling van terreinen
 - Subsidie om terreinen toegankelijk te maken en te houden
 - Projectsubsidies openstelling
 - Subsidies voor de werking van onthaalpoorten
- Subsidies voor de opmaak van het beheersplan

In het vet worden de subsidiesystemen aangeduid die van toepassing zijn in kader van dit beheersplan en worden verder toegelicht.

6.4.1.1. BASISSUBSIDIES

De basissubsidie is de reguliere beheerssubsidie die jaarlijks wordt toebedeeld voor het realiseren van het natuurstreefbeeld. Onderstaande tabel geeft de jaarlijks subsidies weer, zoals opgenomen in het voorontwerp van het subsidiebesluit, voor de verschillende natuurstreefbeelden die in dit beheersplan van toepassing zijn:

Natuurstreefbeeld opgenomen in dit beheersplan	Beheerssubsidie (bedrag per jaar in euro/ha)
91E0_va	109

Tabel: Basissubsidies per streefbeeld

6.4.1.2. AANVULLENDE SUBSIDIE VOOR BOSOMVORMING

Naast de beheerssubsidie kan een bosomvormingssubsidie verkregen worden. De omvorming moet gestart worden binnen de twee jaar na de beslissing over de subsidieaanvraag. De bosomvormingssubsidie wordt forfaitair bepaald op een jaarlijks bedrag van 140 euro per hectare die wordt omgevormd. De subsidie wordt toegekend voor een periode van 6 jaren (voor max 12 jaar) en wordt jaarlijks uitbetaald samen met de beheerssubsidie.

6.4.1.3. SUBSIDIE OM TERREINEN TOEGANKELIJK TE MAKEN EN TE HOUDEN

De Vlaamse overheid voorziet jaarlijkse subsidies voor privé-eigenaars die hun bos voor het publiek openstellen.

De subsidie bedraagt 70 euro/ha voor het eerste jaar van de toegankelijkheidsstelling om tegemoet te komen aan de kosten van de opmaak van een toegankelijkheidsregeling. Vanaf het tweede jaar bedraagt de subsidie 40 euro/ha. Als het terrein een speelzone, bivakzone, hondenzone of vrij toegankelijke zone omvat, wordt de subsidie voor die zone forfaitair bepaald op een jaarlijks bedrag van 120 euro/ha van die zone.

Opengestelde wegen die eveneens in de Atlas der Buurtwegen voorkomen, komen niet in aanmerking voor de subsidie openstelling.

In dit domein is er 22 ha opengesteld, wat neerkomt op 1540 euro voor het eerste jaar en 880 voor de daaropvolgende jaren.

Als je een subsidie wilt krijgen, dan moet je het bos in principe het hele jaar door openstellen. In sommige gevallen kun je het bos toch een tijd lang afsluiten. Wanneer je jouw subsidie wilt behouden, dan kan dat alleen maar om twee redenen:

- om ecologische redenen kun je het bos maximaal vijf maanden afsluiten.
- je kunt jouw privébos maximaal dertig dagen afsluiten om jachtrekken

6.4.2. SUBSIDIES IN KADER VAN HET ERFGOEDEBEHEERSPLAN

Voor alle erfgoedobjecten geldt dat er steeds de geldende premiereregeling gevolgd moet worden.

Algemeen geldt dat er voor alle opzichzelfstaande erfgoedelementen – zoals gedefinieerd in hoofdstuk 3 – principieel premies voor onderhoud of restauratie van de elementen aangevraagd kan worden.

7. VOORSTEL VAN OPVOLGING EN EVALUATIE

7.1. ERFGOED

Het beheersplan heeft een doorlooptijd van 24 jaar. De uitgevoerde werken worden om de 6 jaar bij het Agentschap Onroerend Erfgoed gerapporteerd. Dit gebeurt aan de hand van een onderhoudslogboek. De samenvattende tabellen uit hoofdstuk 6.1.2. en 6.1.3. kunnen gebruikt worden als onderhoudslogboek om zo bij te houden wanneer welke werken uitgevoerd werden en voor de zesjaarlijkse controle van het beheersplan. Het is hierbij eveneens zinvol om de facturen en betalingsbewijzen bij te houden om zo later aanspraak te kunnen maken op extra onderhoudspremies (aanvullende erfgoedpremie voor goed onderhoud van 10%). Ook op dit moment is het reeds mogelijk om een aanvullende erfgoedpremie voor goed onderhoud van 10% aan te vragen. In dit geval moet men wel reeds 6 jaar eigenaar zijn van het goed. De aanvraag voor deze extra premie dient te gebeuren op basis van een recent toestandrapport (bijvoorbeeld een verslag van Monumentenwacht) en een opsomming van de werken die de afgelopen 6 jaar zijn uitgevoerd aan de hand van facturen en foto's.

Verder kan worden overwogen om een lidmaatschap aan te gaan bij vzw Monumentenwacht. Deze organisatie stimuleert het onderhoud van historisch waardevol erfgoed. Door regelmatige controle van het erfgoed en het stimuleren van tijdige ingrepen, worden grote herstellingen en restauraties overbodig. Monumentenwacht zal naar mate van zijn beschikbaarheid de aangesloten gebouwen inspecteren en een rapport van zijn bevindingen opmaken. Deze rapporten kunnen als basis dienen voor de motivering van erfgoedpremie aanvragen en/of toelatingen. Een bouwkundige inspectie wordt best om de 5 à 6 jaar uitgevoerd door Monumentenwacht om zo mogelijke gebreken tijdig op te merken en ernstige vervolgschade te vermijden. Voor meer informatie: zie www.monumentenwacht.be.

Bij de uitvoering van restauratie- en onderhoudswerken worden, conform de geldende wetgeving, de nodige toelatingen gevraagd aan het Agentschap Onroerend Erfgoed. Indien de werken in het beheersplan zijn vrijgesteld van toelating, is dit niet noodzakelijk. Waar van toepassing, worden de noodzakelijke omgevingsvergunningen aangevraagd.

Als er grote restauratiewerken (eventueel met een erfgoedpremie) worden uitgevoerd, wordt er een restauratieverslag opgemaakt en bezorgd aan het Agentschap Onroerend Erfgoed.

7.2. NATUUR: NATUURSTREEFBEEDEN EN DOELSOORTEN

De beheeropvolging gebeurt volgens de 'Code goede praktijk Beheermonitoring'. De beheeropvolging heeft in eerste instantie betrekking op de mate waarin de beoogde natuurstreefbeelden worden bereikt, en in tweede instantie op de mate waarin de beheer- en inrichtingsmaatregelen worden uitgevoerd. Om de 6 jaar gebeurt een beheerevaluatie met de bedoeling het beheer of de doelstellingen bij te sturen waar nodig. Deze beheerevaluatie gebeurt aan de hand van een evaluatieformulier waarbij een inschatting van gebeurt enerzijds van de kwaliteit van het natuurstreefbeeld en anderzijds de risico's en invloed factoren.

Bij de beheeropvolging worden 2 methodes onderscheiden:

– Basis

Bij de basis beheermonitoring worden jaarlijks de uitgevoerde werken geregistreerd en gebeurt de 6-jaarlijkse beheerevaluatie op niveau van het natuurstreefbeeld kwalitatief op basis van de geregistreerde werken en een globale inschatting op basis van best professional judgement. Hiervoor is geen aanvullende subsidie voorzien. De kost is verrekend in de beheersubsidie.

– Basis + opvolgen a.d.h.v. indicatorlijsten

De 6-jaarlijkse beheerevaluatie gebeurt op basis van de geregistreerde werken en indicatorlijsten. De methode van het opvolgen van beheerresultaten a.d.h.v. indicatorlijsten wordt beschreven in het meetprotocol opgesteld door INBO (INBO, 2017). Hiervoor is een aanvullende subsidie van 20 €/ha/jaar voorzien.

In dit beheersplan worden volgende methoden toegepast als beheeropvolging voor de natuurstreefbeelden, zoals overgenomen uit de 'code goede praktijk beheermonitoring'.

- Vegetatie

Natuurstreefbeeld	Opvolging	Opvolging ja/nee	Totale opp. NSB (ha.)	# proefvlakken
Valleibossen (91E0_va)	Optioneel	Nee	4,15	0

Tabel: Soort evolutie per streefbeeld

Voor de opvolging van de natuurstreefbeelden zal een basismonitoring gedaan worden door het invullen van de kwaliteitsfiche per streefbeeld op basis van de uitgevoerde werken.

Opvolging van de beheersmaatregelen

De jaarlijkse gesubsidieerde beheersmaatregelen moeten jaarlijks geregistreerd worden. Het ANB werkt momenteel aan de registratiemodule.

8. BIJLAGEN

<i>Bijlagen</i>	<i>Niet van toepassing (en dus niet bijgevoegd)</i>	<i>Bijgevoegd (nummer)</i>
Perimeter van het gebied waarvoor het beheersplan wordt uitgevoerd		Hoofdstuk 1
Lijst van handelingen waarvan de uitvoering vrijgesteld zal zijn van toelating		Hoofdstuk 6
Lijst van ZEN-erfgoed met aanduiding op kaart	nvt	
Lijst van open erfgoed met aanduiding op kaart	nvt	
Lijst van ontsluitingswerken die in aanmerking komen voor premie met aanduiding op kaart	nvt	
Lijst van werken aan bomen en struiken waarvoor toelating nodig is	nvt	
Lijst van cultuurgoeederen die in aanmerking komen voor een premie	nvt	
Lijst van premiegerechtigde werken aan een orgel dat dateert van na WOI	nvt	
Bijlage 1. Kaartenbundel		Bijlage 1